

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istoletni, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Tu delo - tam besede

V narodni skupščini in v ministrskem svetu so v razpravi dopolnili k finančnemu zakonu. Amandementi so bili doslej vsako leto predmet najhujših bojov za proračun. Okoli teh dopolnil se je skoncentrirala vselej borba opozicije, pa tudi vsaka vlada je sem vrgla svo silo. Vladi so dopolnila vselej veliko pomagala pri omiljenju posameznih trdov proračuna in pripomogla k elastičnejši izrabi dohodkov.

V žalostni naši državni in politični zgodovini pa je tudi ta ustanova postala predmet hudih zlorab. V teh dopolnilih se je od leta do leta nagromadilo več želja in potreb, vedno nove izpremembe so dodajali, tako, da so se v tem delu izpreminjali skoro vsi državni zakoni brez ozira na kako zvezo s finančnim zakonom samim.

Neenakost zakonov v državi je sicer deloma silila v to prakso in jo opravičevala, toda to mejo so vlade skoro vselej prekoračile. Zgodilo se je to opetovano tudi iz političnih razlogov. Vsled nestalnosti vsakokratnega političnega položaja se je namreč ponovno dogajalo, da vlada, ki je proračun izdelala, ni bila v stanu predložiti ga skupščini, ker je med tem splahnela njena večina. Prišla je nova vlada z novim programom in novimi zahtevami, ki so bile bistveno odvisne od proračuna. Te izpremembe so se večkrat izvršile tako pozno, da ni bilo več ne možnosti ne časa izdelati nov proračun. Vselej si je v takem slučaju vlada pomagala z dopolnili v finančnem zakonu.

Tak položaj je našla tudi SLS, ki je v začetku lanskega leta vstopila v vlado. Vsled neverjetne nemarnosti radičevcev je ležal na mizi izdelan nemogoč proračun, ki je vseboval brez števila krivice in nesreč za slovenski in hrvatski narod. SLS je stavila za pogoj svojega sodelovanja v vladi, da se v dopolnilnih finančnega zakona te radičevske nerodnosti popravi in je poleg tega zahtevala, da pridejo v finančni zakon določila, ki so prinesla državi prve velike olajšave predvsem v davčnem oziru. Tako smo tedaj prišli v dobo največjih uspehov SLS, ko smo brali v belgrajskih poročilih stvari, ki so se nam dotlej zdele nemogoče, neustvarljive lepe sanje. Naši ministri so tedaj delali čuda. Spomnimo se le na nekatere teh uspehov:

Za vodotehnična dela ob Donavi, Savi, Dravi, Savinji je dobil kmetijski minister dr. Kulovec 26 milijonov dinarjev, za ceste in mostove v Sloveniji 2.9 milijonov Din; za pospeševanje kmetijstva 3.3 milijone Din; za vseučilišče v Ljubljani nad en milijon Din. Da so ljudje mogli plačati zaostale davke, so naši poslanci izposlovali plačevanje v obrokih in dosegli, da se je 100 milijonov Din zaostalih davkov kratkoma odpisalo. Ekstremni minimum se je zvišal na 6000 Din, tako da je bilo 7500 davkoplačevalcev v Sloveniji oproščenih dohodnine. Poleg tega se je ukinila 70 odstot. doklada na dohodnino in je s tem Slovenija pridobila 12 milj. Din. Tedanja vlada je znižala in odpravila celo vrsto takse, odpravila kazni za neplačane takse, ukinila je trošarino na nekatera najvažnejša živila, na sveče, karbid in žarnice. Cena soli se je znižala za pol dinarja pri kg. Pod tednjo vlado smo dobili popolno ljubljansko borzo, naši ministri so izposlovali, da se v Sloveniji grade železnice Rogatec-Krapina, Št. Janž-Sevnica in zveza z morjem. Za ceste v Sloveniji je minister Sernee tedaj dobil še posebej 8 milj. Din. Dr. Gosar je rešil 7 milijonov Din delavskega slovenskega denarja iz fonda za brezposelne.

Samo to kratko in površno naštevaje pokaže veliko sliko koristnega dela SLS v lanskem finančnem zakonu. Tudi letos je SLS v položaju, da sodeluje pri sestavi proračuna in finančnega zakona. Med tem, ko radičevci in žerjavovci vganjajo svoje burke v parlamentu in po državi, so naši poslanci vestno pri delu, da dobi država tak proračun, ki bo pomenil nov korak iz gospodarske krize, novo stopnjo k olajšanju davčnih bremen in novo utrditev notranjega miru in reda.

Pred vsem je sedanja vlada postavila načelo, da se v finančni zakon ne vnašajo nobena dopolnila, ki niso neobhodno potrebna. To je storila zato, ker se zaveda svoje trdnosti in moči, ki ji daje jamstvo, da bo svoje načrte lahko uveljavila s posebnimi zakoni, ki so že pripravljeni in samo še čakajo, da jih odobri parlament. Kar pa je neodložljivo, to se reši s finančnim zakonom. Prvi in največji uspeh te vrste je zopetno zvišanje ekstenčnega minima na 12.000 Din. S tem je

Moskva očita, Berlin vztraja

Stresemann poroča.

v Berlin, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je zunanji minister dr. Stresemann podal v zunanjem odboru sliko sedanjega zunanjepolitičnega položaja s posebnim ozirom na nemško-rusko napetost. Dosedanji ukrepi vlade so bili soglasno odobreni.

Čičerin vali odgovornost na Nemčijo.

v Moskva, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Glede prekinjenja nemško-ruskim gospodarskim pogajanjem je izjavil Čičerin, da nosi odgovornost za to Nemčija. Aretacija inženjerjev je bila za nemške zastopnike samo pretveza, ker jim radi parlamentarne krize ni bilo mogoče, dovesti pogajanja do pozitivnega rezultata. Vsak poskus, pritiskati na Rusijo z nemško taktiko, bi bil zastoj.

Gonja proti strokovnjakom.

v Moskva, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Čas aretacije inženjerjev v rudnikih na Donecu se sklada z nezadovoljnostjo z mezdami in življenjskimi pogoji, ki se pojavlja v aktih sabotaze in v stavkarskih gibanjih med gotovimi delavskimi skupinami. Nova tendenca proti specializmom, ki se izraža v sabotaži in proti njej odrejenih konkretnih odredbah, pa bi utegnila slabo vplivati na delavoljnost ne samo inozemskih strokovnjakov, temveč tudi domačih delavcev in specialistov.

Zaupanje v Rusijo je skrajno omajano.

v Berlin, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Državna zveza nemških industrijcev je danes na skupni seji z nemško-ruskim gospodarskim odborom zavzela svoje stališče glede aretacije nemških inženjerjev v Rusiji. Sprejet je bil sklep, ki pravi, da je zaupanje v poslovni promet z Rusijo vsled postopanja sovjetske vlade skrajno omajano. Prekinjenje gospodarskih pogajanj se izrecno odobrava. Dokler se od-

nošaji ne razčistijo popolnoma, ne bo nihče pripravljen za delovanje v Rusiji.

Nekaj inženjerjev izpuščenih.

v Moskva, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Inženjer Goldstein od nemške električne družbe, ki je šele pred kratkim prišel v Rusijo, je bil izpuščen in so ruske oblasti proti njemu ustavile postopanje. Dalje je bil izpuščen tudi inženjer Otto, toda s pogojem, da Rusije ne sme zapustiti in da se stavi na razpolago za sodno razpravo. Ostali štirje inženjerji ostanejo še nadalje v zaporih.

Politika je ozadje.

v Moskva, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Ruski listi objavljajo gori omenjene izjave Čičerina o prekinjenju berlinskih pogajanj in naglašajo, da se je s strani Nemčije porabil dogodek glede inženjerjev za to, da se da prekinjenju pogajanj poseben političen pomen. Odpotovanje sovjetskih delegatov iz Berlina je bilo itak določeno za 17. marec, ker so pogajanja napredovala zadostno, da se more čakati na novo nemško vlado po novih volitvah. Oficijozna »Izvestija« naglašajo, da je sovjetska vlada neizpremenljivo interesirana na prijateljskih odnosih z Nemčijo in da noče ustvarjati nobenih težkoč. Navzlic temu pa je morala odkloniti poskus nemških gospodarskih krogov, vmešavati se v notranje zadeve Rusije. Zato pa je pričakovati, da bo sodišče postopalo objektivno in stvarno. Ni pričakovati, da se bodo štirje še zaprti inženjerji izpustili, ker smatrajo ruske oblasti, da je material, ki je zbran proti njim, zelo obtežen.

117 inženjerjev odpuščenih.

Kovno, 17. marca. (Tel. »Slov.«) V okraju Doneca je bilo odpuščenih 117 inženjerjev in tehnikov, ker so bili obdolženi nezanesljivosti. Ljudska komisarja Bubno in Schmidt sta odpotovala v Mosko, da podasta sovjetski vladi poročilo. Nemški aretiranci še niso bili zaslisani.

Zadnji mojster ital. liberalizma

Mussolini smeši Giolittijev nastop

v Rim, 17. marca. (Tel. »Slov.«) K Giolittijevi izjavi proti fašistovski volivni reformi je izšla danes v fašistovskem uradnem listu nedvomno od Mussolinija samega oficijelna notica, ki pravi: Fašistična zbornica je na seji 16. marca še enkrat dala odličan primer svojega stila. Brez diskusije in z brezpogojno disciplino je sprejela novi zakon o zbornici, ali boljše novi sistem narodnega zastopstva. Resnično revolucionarni zbori govorijo samo, kar je neobhodno potrebno. Mi delamo in včerajšnje glasovanje je odločilnega pomena za močno utrditev režima. Po poročilu vlade o zakonskem načrtu in po poročilu parlamentarne komisije bi bli govori resnično odveč. Popolnoma fašistovskega stila je bilo tudi željno molčanje, ki je sprejelo izjavo zadnjega mojstra italijanskega liberalizma. Njegov glas je prišel iz oddaljene preteklosti. S preživeli pa se ne diskutira. Zastopnik starega li-

beralizma, katerega so vedno prekinjale periodične usmrtnice in ponovna obsedna stanja, je s svojim govorom podčrtal dalekosežnost tega zakona, ki ustvarja poseben sistem zastopstva, kateri je zgrajen živ in o katerem politična zgodovina nima nobenega precedenčnega slučaja. Sklicevanje na čl. 39. ustave je enostavno otročje. Ustava je bila razglašena l. 1848. Danes pa smo v l. 1928. Natančno osemdeset let je preteklo, ko je bila izdana ustava, katero so pa liberalne vlade vedno gazile, če se njihova svoboda ni klanjala proseče pred nasprotniki države. Ko je bila ustava izdana, je bil zastopnik še preostale liberalne patrola že rojen. Italija Vittoria Venetta, Italija črnih sraj, korporacijske države in fašistovske revolucije še sploh ni obstojala. V zgodovini naroda osemdeset let ni preteklo zastoj. Mi ne bomo obstali, temveč bomo šli naprej.

Francoski parlament se je razšel

v Pariz, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Danes je bila zadnja seja sedanje francoske poslanske zbornice. Udeležilo se je te seje komaj še tucat poslancev. Delo zadnje seje pa je bilo vendarle precejšnje. Sprejet je bil brez debate zakon o kadrih in staležih vojske, o izvedbi javni hdel na račun stvarnih dobav in o reviziji razsodb vojne sodišča. Zaključek zasedanja je bil zelo slovesen. V zaključnem go-

voru je izjavil predsednik zbornice, da trinajsta legislaturna perijoda, ki je danes končana, morda ni prinesla vsega, kar se je ob njenem začetku upalo v ponosni častihlepnosti. Zbornica lahko gre domov z zadovoljnimi čustvi, ker je izvršila veliko dela. Ono delo pa, ki ga ta zbornica ni mogla dokončati, bo nadaljevala njena naslednica. V bilanci uspehov te legislaturne perijode je poudariti pred vsem tri točke: Baziranje zunanje politike na spravo med narodi in na mir, socialna reforma in vojaška reforma. Ob sedmih zvečer se je zbor-

prav vsak revnejši davkoplačevalec v Sloveniji rešen plačevanja dohodnine. To je toliko bolj gotovo, ker je finančni minister dal izjavo in navodilo svojim uradnikom, da morajo davčne predpise razlagati in uporabljati kar najbolj v korist davkoplačevalcem. Drugi velik uspeh je, da se je črtal člen, ki je ogrožal slovensko univerzo v Ljubljani. Tu se je zopet pokazalo, da je SLS edina, ki neprestano čuva in skrbi, da se bo moglo naše vseučilišče mirno razvijati in dvigati slovensko kulturo. Poleg tega vemo, da je Jugoslovanski klub izposloval doslej nedoseženo vsoto 150.000 Din podpore za revne kraje samo v ljubljanski ob-

lasti. Če se spomnimo, kako hude stiske in vremenske nesreče so prihajale nad našo deželo, ko sta bili v vladi SKS in SDS, in kako je narod tedaj zastop prosil pomoči, bomo ob tej primeri sami vedeli dobro oceniti razliko med našo in njihovo politiko. Tu je delo za ljudstvo, tam lažnjivo vpitje.

Tisti maloštevilni zaslepljenci, ki bodo danes poslušali Radiča, Puelja, Pribečeviča in Žerjava v Ljubljani, ko bodo vpili o demokraciji in enakopravnosti, naj bodo vsaj toliko brihtni in naj vprašajo to gospodo, kje pa je bila dosedaj? Zakaj vseh deset let, ko so bili ti ljudje v vladi, niso naredili za Slovenijo nič

Poslanec Malipetr, predsednik praškega parlamenta, ki igra v sedanjih vladnih krizah važno vlogo.

nica še enkrat sestala, da se je prečital dekret o zaključitvi.

v Pariz, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Poincare bo imel 25. marca svoj prvi veliki volivni govor v Bordeauxu. Govoril bo tam v lastnosti kot član trgovske zbornice v Bordeauxu ter bo govoril predvsem o gospodarskih in finančnih problemih. Trgovska zbornica bo priredila svečan banket, katerega se bo udeležilo 2000 oseb.

Balkanska razorožitvena konferenca

v Pariz, 17. marca. (Tel. »Slov.«) »Petit Parisien« poroča iz Carigrada, da se bo balkanska razorožitvena konferenca, ki jo pripravlja turška vlada s Francijo, vršila na otoku Principe v Marmarskem morju ter bo tvorila predpogoje za balkanski Locarno. Teflik Rudži beg bo vodil o tem v Zenevi odločilna pogajanja.

v Carigrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Turška delegacija za razorožitveno konferenco je pod vodstvom zunanjega ministra Teflik Rudži bega včeraj odpotovala v Zenevo.

Jugoslovansko - avstrijskih pogajani še ne bo

v Dunaj, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Avstrijska trgovinska pogajanja z Jugoslavijo se bodo predvidoma začela potem, ko se sklene madjarsko-avstrijska pogodba, za katero se sedaj vrše pogajanja v Zenevi.

Bolgarija je odobrila posojilo

v Sofija, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Radi interpelacije od strani opozicije je bila danes v nočni seji sobranja debata o inozemskem posojilu. Opozicija trdi, da so pogoji za posojilo pretežki. Finančni minister Molov je podal podrobna pojasnila, opozicija pa je njegov govor motila z neprestanim hrupom. Neki član agrarne stranke je bil celo izključen od seje. Vladi se je končno posrečilo, dobiti zaupnico z veliko večino, s čimer je bilo obenem odobreno tudi posojilo. Stališče stranke Cankova je bilo do zadnjega trenutka negotovo, tako da pomeni njihovo glasovanje za vlado bistveno ojačanje njene situacije.

Portugaleci ne dobe posojila.

v Lisbona, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Portugalska finančna komisija se je sedaj po brezuspešnem potovanju v Zenevo vrnila domov. Prebivalstvo je voditelju delegacije, generalu Horrasu priredilo velike manifestacije.

kakor samo škodo? Zakaj so lani glasovali proti velikim koristim, za katere se je bojevala SLS in zakaj letos sedaj, ko je čas dela v parlamentu, romajo po Jugoslaviji in prodajajo svojo neslano demagogijo? Tega jih seveda tisti pomilovanja vredni pristaši na Taboru ne bodo vprašali, vprašuje jih pa ogromna večina slovenskega ljudstva, ki lažnjivo in sleparsko politiko KDK slejkoprej odločno odklanja. Le zname je največje politične in državljanske svobode ter velikodušnosti slovenskega ljudstva je, če take vrste »koalicije« sme med nami sploh javno nastopati

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbje, vezeno, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Avto-mehaničar in strojni ključavničar

z večletno samostojno prakso v inozemstvu, oženjen, popolnoma izurjen v vseh v to stroko spadajočih poslih, išče primerne službe. Nastop s 15. aprilom ali pozneje. Naslov v upravi pod »Samostojen« št. 2194.

Manufakturst

Trg. pomočnik v službi v veletrgovini si želi spremeniti mesto. Zmožen tudi mešane stroke. Položim tudi stavko. Ponudbe pod šifro Pošten 2265.

Proste službe

Iščem potnice

za prodajo finega luksuznega predmeta. — Ponudbe pod: »Lep zaslužek« na upravo »Slovenca«.

Dobra kuharica

pridna, poštena in snažna, dobi stalno službo v kresčanski hiši. — Ponudbe pod »Preskrbljen« št. 2168 na upravo Slovenca.

Inserirajte

V

»Slovenca«!

Stanovanja

DVE SOBI

oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2258.

Kdo kupi?

Prodajam večjo količino terovega olja

za impregniranje lesa po 3 Din kg — M. Kavčič, Zg. Šiška 125, Ljubljana 7.

50 hektolitrov VINA

prvovrstnega Haložana, prodajam po 9 Din franko kolodvor posestnik Janjo Žurkovič, Naračje pri Ptujski gori.

MOŠKO KOLO

dobro ohranjeno, radi bolezni malo rabljeno, prodajam poceni. Na vpogled pri L. Gorec, delavnica — Gosposvetska cesta.

Prodajam večjo množino različnega

kovaškega železa Mihail Kavčič, Zg. Šiška, Ljubljana 7.

AJDOVA MOKA

po 5 Din kilogram
Činkvanti - z drobo po 4 Din kilogram
prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej PAVEL SEDEJ, umetni mlin Javornik, Gorenjsko. 1526

Kdo prodaja?

Potrebujem večje množine apna

Ponudbe z navedbo cene pod: »Apno št. 2235« na upravo »Slovenca«.

Kupujemo

staro železo in staro medenino Zvonarna in livarna št. Vid nad Ljubljano.

Rabim več vagonov suhega smrekovega

rezanega lesa

v različnih dimenzijah. — Ponudbe z navedbo cene pod: »Mizarsko blago« št. 2236 na upravo »Slov.«

Stari cink

kupuje vsako množino tvornica ARKO, Zagreb. Vlaška ulica 116.

Srebrne krone

zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden, Prešernova 1, Ljublj.

Hlode

bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. SCAGNETTI Ljubljana.

Mostno tehcnico

kupimo — novo ali že rabljeno. — Ponudbe poslati na naslov: Škrbec & Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. 2231

Stare obleke

in pohištvo kupujem. M. Prekuh, Gallusovo n. 23.

Posedstva

Prodajam enonadstropno HIŠO

z elektriko, 5 sobami in 3 kuhinjami v mestnem delu Rožne doline. 1 soba in kuhinja takoj na razpolago. — Ponudbe na upravo pod »14«.

Stavb. parcele

v Ljubljani in okolici, kupimo. — Ponudbe s ceno, obsegom in krajem upravi lista pod: Parcele št. 2272.

Vogalna parcela suha, material v zemlji, napredaj. — Naslov pove uprava »Slov.« št. 1852.

Nasla obrt

Volna - bombaž

za strojno pletenje različna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Lančne ropine

in druga krmila nudi najceneje

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24 veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Motvoz (špaga) naj

cenejše direktno v tovarni. Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komitajska zaloge Palma, Celje, Canarjeva 7. Maribor, Koška št. 8.

NAJBOLJŠI PREMAG

MODROCE

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, evilih in vse potrebščine — kupite najceneje pri trdki RUDOLF SEVER, tapetnik - Ljubljana, Marjin trg 2. 1474

Fina šivilja

izdeluje najmodernejše damske obleke po 50 do 100 Din kakor tudi kostume in plašče najceneje in najhitreje. Kje, pove uprava lista št. 2229.

Vabilo na

XXVII. redni občni zbor

Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki, registrirane zadruga z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v torek, dne 27. marca 1928 ob 16 v hranilnični posvetovalnici.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za leto 1927.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Izvolitev načelnstva in nadzorstva.
4. Privoljenje renumeracije načelnstvu in nadzorstvu.
5. Slučajnosti in predlogi po § 36 pravil.

§ 35. pravil: V slučaju, ako bi občni zbor ob določenem uri ne bil sklepčen, se vrši čez pol ure na istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Škofja Loka, dne 14. marca 1928.

Načelnstvo.

Ljudje, ki delajo, nosijo

PALMA
KAUČUK PETE

Prednosti:

Ceneje in trpežnejše kot usnje, prijetna hoja. Varuje Vam živce.

Zahvala

Povodom bridke izgube naše ljubljene mame, stare mame in tašče

Frančiške Deu

smo prejeli mnogo dokazov iskrenega sočutja, kar olajšuje našo neizmerno bol. Za tolažbo izrekamo zahvalo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem. Zlasti smo dolžni posebno zahvalo č. duhovščini, okr. zdravniku g. Leonu Mejaču za izredno požrtvovalnost, pevcem za v srce segajoče žalostinke in vsem ostalim, ki so v tako častnem številu spremlili pokojnico na njeni zadnji poti.

Mokronog, dne 16. marca 1928.

Zalujoči ostali.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreé

Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

AKO RABITE TISKOVINE

ilustracije, kataloge, prospekte, toda se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo

BLAGOVOLITE

SE OBRNITI

vedno na naše podjetje. V teh vprašanjih Vam je vedno drage volje na razpolago

BRZOTAVKE:

UGOSTISKARNA LJUBLJANA

Ni zdravja brez dobre prebave!

Čutite li pritisk in napetost v želodcu po jedi ali kisli okus v ustih? Trpite li na trdovratnem zaprtju, omotici ali pomanjkanju spanja? Ali Vam muči glavobol, bolečine v želodcu ali slabost? Morja imate izpuščaje na koži, nastale valed »slabe prebave«! Pregrajajte se ind. Vi, da preizkušena zdravilna specialiteta FIGOL eliksir ureja prebavo in Vam vrača zdravje. FIGOL proizvaja in ga po povzetju razpošilja z navodilom o uporabi.

LEKARNA dr. Z. SEMELIČ DUBROVNIK 2

Izvirni zabojček s 3 steklenicami z ovojnino in poštino Din 105.—, »stekl. Din 245.— 1 stekl. Din 40.—.

Slovensko-srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar. V platno vezan Din 70.—.

Srbohrvatsko-slovenski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar. V platno vezan Din 60.—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani.

Kako rešiti krizo našega kmetijstva

Komisar Ivo Pokorn

Za zvišanje kmetijske produkcije

Klic po zvišanju kmetijske produkcije je postal v zadnjih letih splošen; osvojili so si ga celo krogi, ki poprej niso kazali posebne umevanja za to produkcijsko panogo narodnega gospodarstva. Uprava Narodne banke v Beogradu apelira v svojem zadnjem poročilu na obnem zboru na državno in privatno iniciativo, da naj v čim izdatnejši meri podpira kmetijstvo, katero edino more zboljšati splošno gospodarsko stanje v posameznih pokrajinah naše države. Uprava se zaveda, da zavzema v vprašanju izkoriščanja vseh naših produktivnih možnosti kmetijstvo prvo mesto. Le znaten napredek v kmetijstvu bo mogel ustaviti proces splošnega obubožavanja in bo obenem tudi podlaga za napredek naše industrije. Slednja je predvsem odvisna od lastnih produkcijskih stroškov, ti se pa ravna večinoma po delavskih mezdah, katere zopet zavise od cen živilskih potrebščin. Pa tudi meščanskim krogom postaja v ožigled splošni gospodarski krizi vedno bolj jasno, da so njih živilski pogoji odvisni v prvi vrsti od tega, kaj in koliko donaja naša domača zemlja.

Odpraviti moramo tehnično zaostalost

Vzrok slabega gospodarskega stanja našega kmetijstva je iskati v veliki meri v tehnični zaostalosti večine naših kmetijskih obratov in iz tega izhajajoče nerentabilnosti. Agrarna kriza je le deloma prodajna predvsem pa produkcijska kriza, to pa radi predragega proizvajanja in pa preslabe kakovosti domačih proizvodov. Domači trg je premajhen in vsled splošne obubožanosti prešibek, zunanji trg je pa dovolj velik in zahteva vsled tega le velike množine kvalitetnega blaga, kakršno pa žal naše domače blago (mleko in mlečni izdelki, meso in deželni pridelki) v pretežni večini ni.

Tega se zavedajo vedno bolj tudi širši sloji in uvidevajo vzpričo nerentabilnosti našega poljedelstva velik pomen obsežnih melioracij in komasacij, vrednost skrbnega gospodarstva z gnojem, boljšega pridelovanja krme in smotrene živinoreje itd. Povečanje naše kmetijske produkcije je važno za vso našo gospodarsko eksistenco. Za naš obstoj je neobhodno potrebno, da stremimo z vsemi sredstvi za tem, da z intenzivnimi tehničnimi in komercialnimi ukrepi izdatno zvišamo našo poljedelsko in splošno kmetijsko produkcijo, da zboljšamo kakovost produktov in znižamo njih proizvajalno ceno.

Agrarni program oblast. odbora

Z veseljem in pravim umevanjem so vsled tega pozdravili vsi uvidni krogi agrarni program našega oblastnega odbora. Le-ta ima za sedanje naše težke gospodarske razmere edino možno temeljno misel: ne se poprijemati sredstev, katerih učinki leže v daljni prihodnosti, ampak problem zgrabit tam, kjer je možno doseči hitro in neposredno izdaten dvig naše kmetijske produkcije. Ta vsled tega ne preširok krog predmetnih ukrepov obsega v glavnem različne melioracije, uredbe in zlozbe poljedelskih zemljišč, planšarstvo, zboljšanje hlevov in gnojišč, semenogojstvo, vodopreskrbo itd.

Zakaj smo zaostali?

Če primerjamo našo kmetijsko produkcijo z ono v modernih evropskih državah, vidimo znatno zaostalost na vseh poljih. Ta moment je bil že čisto poudarjen in s statističnimi podatki dokazan. Nehote se vsiljuje vprašanje, zakaj smo v intenzivaciji naših kmetijskih obratov zaostali? Vzrok je iskati v tem, da se je v naših krajih bivše Avstrije veliko prepozno pričelo z agrarnopolitičnimi in gospodarskimi reformami. Po končni odpravi kmetijskega robstva in tlake koncem 18. stoletja je leta 1848. prineslo kmetu z ukinjenjem patrimonialnega podložništva politično in gospodarsko svobodo. Po v letu 1853 izdanem cesarskem patentu o uredbi in odvezi zemljiških bremen, ki je pa vsled nastopivše reakcije ostalo samo polovičarsko delo, je nastal zastoj v reševanju teh za kmetla najvažnejših zadev. Nastale so docela neurejene agrarnopravne skupnosti (zemljiške in servitutne zajednice) in izvršene uredbe služnostnih pravic paše itd. so kaj pogosto nepopolne. Poleg tega je kmetijsko gospodarstvo začelo bolehati tudi vsled silne razkosanosti zemlje. Kmetijski stan je obubožal in kot edina rešitev iz tega stanja so se znova pojavile zahteve kmetov po zemlji. To so sicer zelo važni vzroki propadanja kmetijskega stanu, jedro pa leži globlje:

kmetijsko gospodarstvo so postajala vsled zaostalosti produkcijskih metod nerentabilna. Zgoraj navedene uredbe so sicer kmetu dale zemljo ter politično in gospodarsko svobodo, toda problem rentabilnosti kmetijstva pa ni ostal samo nerešen, ampak se je še celo poostiril.

Te uredbe same brez istočasne spremembe produkcijskih metod v poljedelstvu so privedle v 80. letih do težke krize bivšega avstrijskega narodnega gospodarstva.

Isti pojavi v sodobni Rusiji

Enak pojav lahko opazujemo v sodobni sovjetski Rusiji, katera znova preživlja težko agrarno krizo. Globlji vzrok ruske revolucije tiči v zahtevi kmetov po zemlji. Te zahteve po zemlji gotovo ni v najmanjši meri povzročilo zaostalost in nerentabilnost kmetijskega gospodarstva. Zastarele delovne metode so bile zopet posledica predolgo ohranjenega tlačanstva in predolgo trajajočega naravnega go-

spodarstva. Revolucija je dala kmetom zemljo, a problem rentabilnosti kmetijstva ni rešila. Sama razlastitev veleposestev brez modernih produkcijskih metod je preveč obtežila rusko narodno gospodarstvo. V najnovjšem času so statistični podatki odkrili povsem jasno, da ima sedaj kmetstvo, prebivalstvo v svoji celoti daleko manjše dohodke kakor pred vojno. — Nehote se nam pri tem razmotrivanju vsiljuje paralela z našimi po vojni nastalimi zakoni o agrarni reformi.

Povrnimo se nazaj k razvoju našega domačega kmetijskega gospodarstva. Zgoraj opisane nevzdržne razmere so v 8. desetletju pretečenega stoletja privedle do tako zvanih

agrarnih zakonov,

t. j. vrste zakonov, ki so medseboj v tesni zvezi in se stvarno izpolnjujejo, imenoma so tu zakoni o zlozbi poljedelskih zemljišč (komasacij), o delitvi skupnih zemljišč in uredbi pravic do njih skupnega premoženja, uživanja in upravljanja, o odpravi gozdnih enklav in arondacij gozdnih mej, kasneje še zakoni o novi uredbi in odkupu servitutnih pravic paše itd., varstvu planin in pospeševanju planinskega gospodarstva ter zboljšanju pašnikov.

Vsi ti zakoni zasledujejo isti cilj: dvigniti kmetijsko produkcijo, isto pomeniti in olajšati ter pritegniti poljedelski produkciji nova, dosedaj neracionalno gospodarjena ozemlja. Posebnost teh modernih agrarnih zakonov tiči v tem, da istočasno z racionalno porazdelitvijo zemlje in uredbe kmetijskih pravic rešujejo tudi vsa tehnična in gospodarska vprašanja. Izvrševanje teh zakonov je poverjeno posebnim oblastvom tako zvanim

uradom za agrarne operacije.

Le taka strokovno specializirana oblastva so v stanu izvršiti različne melioracije istočasno z gospodarskimi in upravnimi uredbami in le na ta način je osigurana enotna rešitev gospodarskotehničnih in gospodarsko političnih vprašanj.

Ta srečna spojitev reševanja gospodarskih, pravnih in tehničnih vprašanj bo jasna vsakomur, če si predloži n. pr. slučaj zlozbe (komasacije). Melioracije in zlozbe so navadno medseboj v tako tesni zvezi, da je neobhodno potrebno izvršiti oboje obenem. Najlepša priložnost za zgradbo melioracijskih naprav (namakanje, osuševanje, preložitve polov l. dr.) je ravno ob priliki izvedbe zlozbe, ker so takrat vse zapreke odstranjene ter se morejo vse melioracijske naprave projektirati in graditi le po terenskih prilikah in odpadejo vsi odkupi zemljišč l. dr. Saj tvori celotno zlozbeno ozemlje enoten zemljiški kompleks, ki se na novo razdeli. Zlozba ne prinaša samo povišanja donosa, lažjega in racionalnejšega obratovanja, povečanja vrednosti posameznih zemljišč, ampak pomeni za dotično občino tudi preobrat in začetek novega gospodarskega razdobja. Izvršena zlozba izvaja na posameznega kmetovalca velik moralen vpliv in vzbuja v njem željo posluževati se bolj modernih pridobitev poljedelskega gospodarstva. Gospodarjenje je intenzivnejše, uporaba umetnih gnojil se poveča, obratovanje s stroji postane vsled povečanja posameznih zemljiških kompleksov možno, zanimanje za moderne bleve l. dr. naraste.

Uspehi agrarnih operacij. Planine

Pa tudi pri izvršitvi drugih agrarnih operacij se doseže podoben uspeh. Menda ni treba še posebej poudarjati velikega pomena uredbe užitkov in uprave na skupnih zemljiščih združene z melioracijo ter dalje izvedbe nove uredbe pašnih servitutnih pravic za povzdigo živinoreje, posebno še, če pomeni ista obenem nekaj začetek k planinskim ali pa sploh pašniškim melioracijam. Celotna izvedba nadrobne delitve skupnih zemljišč je vsled spremembe tal v boljše kulturno vrsto važno sredstvo k intenzivaciji našega poljedelstva.

Naj omenimo še na kratko pomen planinskega zakona za naše narodno gospodarstvo. Površina planin v Sloveniji znaša okroglo 54.000 ha, na katerih se povprečno v polnem času preradi okroglo 10.000 glav normalne živine. To število živine bi potrebovalo skozi pašno dobo za svojo prehrano okroglo 114.000 mq sena. Pri tem je vpoštevati, da so naše planine še precej zanemarjene in da bi se dala njih vrednost in letni donos z melioracijami znatno povečati.

Kako ogromno delo so izvršili uradi za agrarne operacije v Sloveniji, najbolje pokažejo sledeče številke:

Do konca leta 1927. je bilo izvršenih okroglo 1100 agrarnih operacij (nadrobni delitve in uredbe užitkov in uprave, novih uredb in odkupov služnostnih pravic paše, komasacij in melioracij dolinskih pašnikov) na ozemlju s približno površino 100.000 ha. Zgrajeni so bili tudi 3 vodovodi ter 6 cest, slednje v dolžini 44 km. Poleg tega je bilo melioriranih do 30 planin s skupno površino ca 8000 ha in na njih postavljenih 20 hlevov za ca 1100 glav normalne živine, 18 pastirskih koč, 5 planinskih siraren, 25 vodovodov in približno 25 km potov.

Po vojni je delo zaostalo

Pred vojno so agrarne operacije izvršno delovale v Sloveniji in dobivale znatne podpore tako od strani dunajske vlade kakor tudi deželnih odborov. Med vojno so dela počivala, po preobratu pa so bili pri agrarnih operacijah službujoči uradniki tujih narodnosti odpušteni (osobito na Štajerskem) in so njih mesta ostala skoraj vsa nezasedena. Ministrstvo za kmetijstvo in vode v Beogradu je sicer spoznalo pomen agrarnih operacij vendar jih je, ker ta institucija kot taka obstoji dejansko samo v Sloveniji in v nobenem drugem delu naše države, premalo vpoštevale.

Uradništvo se je od leta do leta reduciralo, in tudi materialni krediti stalno zmanjševali. V letu 1914 je bilo pri agrarnih operacijah za sedanje ozemlje Slovenije zaposlenih šest pravnikov, 21 tehnikov ter 9 arhivskih in pisarniških moči. Danes pa je zaposlenih za obe oblasti le še 2 pravnika, 6 tehnikov in 4 arhivske in pisarniške moči.

Pri vsem tem pa ni misliti, da je naše kmetstvo ljudstvo opustilo prošnje in zahteve po izvrševanju delitev in uredb skupnih zemljišč, komasacij ter različnih melioracij. Ravno nasprotno, ljudstvo prav dobro pozna pomen agrarnih zakonov ter prihaja stalno z novimi prošnjami in zahtevami za njih točno in smoteno izvrševanje. Tudi so si uradi za agrarne operacije vsled svojega dolgoletnega in plodonosnega delovanja pridobili zaupanje kmetijskega ljudstva, katero se izraža v tem, da isto hoče imeti tudi drugo javna dela, ki ne spadajo neposredno v njih delokrog, izvršena od teh oblastev.

Oblastni odbor je stvar znova zagrabil - Enotna uprava

Polno priznanje ljubljanskemu oblastnemu, ki je uvidel važnost agrarnih operacij, podvel iniciativo in dosegel, da se je ta institucija izročila oblastni samoupravi. Ljubljanska oblastna skupščina je te dni sklepala in sprejela posebno uredbo o agrarnih operacijah v ljubljanski in mariborski oblasti. Na podstavi člena 242 drž. fin. zakona za leto 1927-1928 so se prenesli posli agrarnih operacij v Ljubljani in Mariboru na ljubljanski oblastni odbor. To očitno iz razloga, ker je obstojala dosedaj Pokrajinska komisija za agrarne operacije in katere predsednik je bil ljubljanski veliki župan, za obe oblasti. Mariborska oblastna skupščina bo o taki uredbi sklepala na njenem prihodnjem zasedanju. Agrarne operacije naj bodo torej skupna institucija za obe oblasti v smislu člena 88 zakona o oblastni okrajni samoupravi.

Sprejeta uredba vsebuje predvsem novo organizacijo agrarnih oblastev osobito komisije za agrarne operacije, v kolikor je bilo to neobhodno potrebno radi prenosa teh poslov na oblastno samoupravo, ter dopustno z ozirom na predpise tozadevnih bivših avstrijskih

Le zdrava koža je lepa.

Nihče se ne ozira na veneto rožo. Krasota svežih rož se pri merja lepoti polti in zdravi koži. Negujte jo s Nivea-cremo, ki je snežnobela in ima prijetno dišeči vonj.

Nivea-crema

okvirnih zakonov. Po tej uredbi bo n. pr. nameščal vse osobje pri agrarnih operacijah oblastni odbor, predsednik komisije za agrarne operacije bo predsednik oblastnega odbora, veliki župan pa bo delegiral v komisijo svojega zastopnika (doslej je bil predsednik komisije veliki župan, oblastni (deželni) odbor pa je bil v njej zastopan po svojem dopolnslancu). Kmetijski in šumarski strokovnjak bo imel pri reševanju gozdnih in drugih kmetijskogospodarskih vprašanjih glasovalno pravico. S to uredbo se nadalje razširja delokrog agrarnih oblastev v toliko, da bodo le-ta pristojna tudi za izvrševanje uredb in odkupov servitutnih pravic paše in gozdnih pridelkov, katere niso bile urejene na podlagi cesarskega patenta z dne 5. julija 1853, avstr. drž. zak. št. 130. Sicer pa ta uredba agrarnih zakonov ne spreminja, da bi bile nekatere njih določbe potrebne modernizacije (v Avstriji so te zakone po zaključku svetovne vojne že ponovno bistveno spremenili odnosno spopolnili), to pa iz razloga, ker z ozirom na važnost teh zakonov ne gre istih spreminjati na brzo roko in brez temeljitih študijev razmer, katere so nastale po svetovni vojni v Sloveniji, in nadalje tudi za to, ker bo morala obenem potrebna tudi sprememba bivših avstrijskih državnih okvirnih zakonov, za katerih spremembo oblastna skupščina seveda ni pristojna.

Razumna uporaba.

Če želite „RADION“ popolnoma izkoristiti, pazite, kako ga uporabljate. — Ne pozabite na prvo pravilo: „RADION“ treba raztopiti v mrzli vodi.

Le tako razvija „RADION“ svojo svojo moč in pere zares „sam“.

To pravilo je sicer enostavno, toda ravno zato ne smete pozabiti

„RADION“ v mrzli vodi raztopi!

Alice Wriht:

Angelika na izletu

Angelika ima včasih prav čudne domisleke in ti domisleki so navadno take narave, da sežejo celo v notranjost moje denarnice.

Krasno vreme je bilo zadnje dni, res prav pomladansko, četudi je pratika še kazala na sneg. Marsikoga je gorko pomladansko solnce dvignilo, da si je zaželel ven na polje iz mestnega obzidja, na sveži čisti zrak. In tudi Angeliko je dvignilo. »Kam gremo jutri?«, me je vprašala, ko sem se vrnil iz urada. Ker sem vedel, da je itak že sklenjeno, kam greva, nisem nič odgovoril. In res je takoj nadaljevala: »Jutri napraviva dolgo peš-turo, zima je bila dolga in treba se bo razgibati.«

»Ze dobro,« sem prišel s slabotnim protestom »toda, jaz ne znamem...«

»No zmores?«, je vzplamtel. »Kdo pa pravi, da ti bo treba kaj trošiti? Denarja ne bova rabila tako rekoč nobenega. Hodila bova po livadah, skozi gozdove, po travnikih in poljih.«

»Toda...«, sem zopet hotel ugovarjati. »Nič toda, kar je sklenjeno, to drži, pa konec besedi, ju toliko da ni ob mizo udarila. Taka je moja Angelika.«

V nedeljo zjutraj sva se podala na pot. Angelika je čvrsto stopala naprej, jaz pa sem jo ubiral par korakov za njo. V roki sem držal dvoje okovanih palic, a na eni izmed obeh je bil pritrtjen stolček, za Angeliko seveda, da bi se vsleda, kadar bi bila utrujena, potem nahrbtnik, v katerem so bile shranjene razne jestvine, preko rame mi je bila obešena precejšnja steklenica, a v roki sem sukal kažipot in zemljevid pokrajine

Sussex. Ta zemljevid in opis je bil sicer brezpredmeten, kajti midva sta hodila po grofiji Kent, ne pa Sussex, toda Angelika je rekla, da človek nikoli ne ve, kam ga pot zanese.

Ze sva imela štiri milje za seboj, štiri dolge milje, rečem vam, a Angelika je še vedno hodila svoj enakomeren tempo ter glavo dvigala kvišku kot v začetku najinega potovanja. Avtomobili so švigali mimo naju ter naju zagrinjali v oblake prahu.

»Jaz le tega ne morem razumeti, kaj imajo ljudje od tega, da se vozijo z avtom., je pripomnila. »Kako svobodnejši, neodvisen in zdrav se počuti človek, ako hodi peš!«

Okoli poldneva sva bila že tako zaprašena, da sva se komaj razločila od ceste, popolnoma sva bila bela. Zdelo se mi je, da imam že par kilogramov te nadležnosti v žetlodu, bil sem do skrajnosti upehan. Tudi Angelika je korake nekoliko skrcila. Po kratkem počitku pa sva pot zopet nadaljevala. Da postaja Angelika vedno bolj črna, sem izprevidel tudi iz tega, ker je pričela mene obdelovati radi tega, ker je njen levi podplat pokazal veliko udrutino. Kakor da bi bila to moja krivda. »Ne, kaj takega! Ako bi se z avtom vozila, bi se mi kaj takega ne moglo pripetiti. Toda, vendar je hoja še vedno lepša kot pa vožnja z avtom. Saj iz avta ne moreš in nimaš časa obendovati lepote narave,« je venomer gostolela Angelika ter si s tem dajala poguma za nadaljnjo vztrajnost.

Popoldne okoli tretje ure sva ugotovila, da sva prehodila kakih devetnajst milj in pa da sva do skrajnosti utrujena. Težko sem se pel in ves sem bil premočen od potu, a nič bolje se ni godilo Angeliki, čeravno tega ni hotela priznati.

»Ta nezmožen duh po bencinu,« je dejala Angelika ter pričela kašljati. »Dandanes

Nova dopolnila finančnega zakona

Kredit za upravno sodišče v Celju

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Naknadno so se predložili številni amandamenti k finančnemu zakonu. O njih bo finančni odbor razpravljajal na svoji seji v ponedeljek. Amandamenti so zelo važni in je vladna večina o njih razpravljala že danes dopoldne in popoldne do 9. zvečer. Razprava se bo jutri še nadaljevala. Med drugimi so predloženi sledeči amandamenti:

1. Vsi posli, ki so jih radi najetja posojila v inozemstvu ali tuzemstvu izvršile obline, okraj in oblasti, so prosti davkov in taks. — 2. Državna gledališča v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani dobivajo samo podporo osebnih izdatkov, ostale izdatke morajo kriti z lastnimi dohodki. — 3. Minister za verstvo se pooblašča, da sme višje dohodkov od vplačil za vzdrževanje dijakov v bogoslovjih, porabiti za vzdrževanje bogoslovij in mu jih ni treba izročiti državi blagajni. — 4. Vojni minister se pooblašča, da spremeni stopnjo vojne in da jo spravi v soglasje z davčnim zakonom. V kolikor odmerjena vojna še ni vplačana, se plača samo 25 odstot. — 5. Prometni minister se pooblašča, da nastavi za graditev novih železnic 139 uradnikov in inženjerjev. — 6. Izvršitev kazni radi gozdarskih pregreškov se odloži za leto dni. — 7. Gozdarski minister se pooblašča, da izda naredbo o zavarovanju gozdarskih delavcev in osebja pri bratovskih skladnicah. — 8. Določa se kredit za upravna sodišča v Dubrovniku, Celju in Skopju, ki so bila ukinjena. — 9. Določa se polmilijonski kredit kot dotacija za časnikarski pokojninski sklad.

Redni prispevki za rudarske pokojnine zagotovljeni

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Člani finančnega odbora vladne večine so na današnji seji razpravljali o finančnem zakonu in o naknadno predloženih amandementih. Napravili so se važni sklepi. Med drugimi je najvažnejši sklep ta, da je vladna večina sklenila, kakor je to storila že prej vlada na predlog notranjega ministra dr. Korošca, da se čl. 44., ki odreja ukinitve fakultet, končno veljavno črta iz finančnega zakona. S tem je to vprašanje urejeno in se prepusti zakonodajni ureditvi, to je ureditvi s posebnim vsesučilskim zakonom.

Nadalje je vladna večina sklenila, da se črta iz finančnega zakona na intervencijo samostojno demokratičnih kapitalistov v finančni zakon vnešeni člen, s katerim bi se črta uredba, da se ne bi več pobiralo 5 Din od tone premoga za pokojninski sklad rudarjev. Ta člen se črta in se bo 5 Din še vnaprej pobiralo. S tem so zagotovljeni redni prispevki za rudarske pokojnine. Končno se je sprejel poseben člen, s katerim se urejajo orožniške pokojnine. Vladna večina bo jutri razpravljala cel dan o ostalih členih finančnega zakona in o naknadno predloženih amandementih.

Radič išče novih zvez z radikali

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Stjepan Radić, Pribečević in drugi njihovi poslanci so danes odpotovali na svoji turneji, ki jo prirejajo po celi državi, tudi v Ljubljano, da tamkaj povedo svoje mišljenje. Dasiravno časopisje seljaško-demokratske koalicije pripisuje temu shodu poseben značaj, vendar so politični krogi mnenja, da je vsa ta reklama brezplodna. Nasproti tej reklami, posebno s strani samostojnih demokratov, pa se naglašajo dejstva, da je Stjepan Radić v zadnjem času zelo spremenil svoje mišljenje in nastopanje. Vidi se, da njegovi ljudje iščejo stika z NRS. Radi te akcije nekaterih radičevcev je v samostojno demokratičnih krogih zavladalo precejšnje razburjenje, ker so mnenja, da bi HSS, ki je znana kot nesolidna zaveznica, mogla v danem trenutku zapustiti Pribečevića in njegovo družbo ter prositi za vstop v vlado. Dosedaj so poskusi Stjepana Radića in njegovih ožjih tovarišev, ki so prišli v stik z mero-dajnimi krogi vladne koalicije, ostali brez uspeha z ozirom na dosedanje Radičeve nastope v narodni skupščini.

Kratka seja narodne skupščine

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Tudi današnja seja narodne skupščine je potekla v glavnem precej mirno in brez incidentov. Sejo je vodil novi podpredsednik Radoslav Agatonović. Najprej se je sprejela nujnost predloga ministra za socialno politiko Cede Radovića za zakonodajno tolmačenje čl. 108. invalidskega zakona od 17. novembra 1925.

Nato se je razpravljalo o nujnem predlogu poslanca Tupanjanina (zemlj.) o reviziji begluške uredbe, s katero se ureja vprašanje agrarne reforme v Bosni in Hercegovini. Govorila sta zemljoradnika Tupanjanin in Kokanović. Njima je odgovarjal minister za agrarno reformo Vlada Andrić. Izjavlja, da ne sprejme nujnosti. Ugotavlja, da je to vprašanje najbolj zapleteno in da ga je treba urediti na zado-

voljstvo vseh. Stjepan Radić: »Zadovoljni so samo sulejmani. Vas so zaslužili sulejmani.« Andrić: »Ne vem, čegav suženj ste vi.« Stjepan Radić: »Vi rušite temelje te države. Vi rušite tisto, kar je v regentovem proglasu. Kdor ni za agrarno reformo, ruši dinastijo.« Agatonović opominja Radića k redu. Stjepan Radić: »Mi ne bomo dopustili, da vi rušite center, to je Bosno. Brez Bosne ni države. Avstrija si ni upala tako delati.« Andrić: »Ravno vi, ki ste v centru, bi morali biti na levici.« Stjepan Radić: »Zakaj ne. Mi smo center. Kakšne neumnosti so to. Vi nas boste gnali na levo? Mi smo center v državi. Vi nam boste dajali mesto v parlamentu?« Andrić: »Po tem, kar delate, spadate na levo.« Stjepan Radić: »To je demagogija.« Andrić: »Od vas bi se morali učiti demagogije!« — Končno po dolgem prerekanju s Stjepanom Radićem nadaljuje minister svoj govor. Vladna večina je odklonila nujnost.

Nato se je prešlo na razpravo o predlogu o prehrani siromašnih slojev s tem, da se zaposlijo pri javnih delih. Predlog vsebuje dve točki, da se v oblasti splitski, slavonski, zetski, vrbaski, bihaški, primorskokrajiški in dubrovniški ljudstvu pomaga na ta način, da se ostanek kredita 50 mil. dinarjev porabi za javna dela in se tam ljudstvo zaposli in prehrani. Oblasti so dolžne s tem delati vsa občinska in oblastna pota. Oblastni odbori naj delajo samostojno in na svojo odgovornost. Dnevnice bodo znašale 20 Din.

K predlogu je govoril Stjepan Radić. Njegov govor je bil zelo kuriozen, ker je nastopil proti psovanju, kletvinam in grdim izrazom. Po njegovem govoru je minister za socialno politiko izjavil, da vlada sprejema nujnost teh predlogov. Nato se je seja končala in sklicala prihodnja za ponedeljek ob 9. uri dopoldne.

Seja glavnega odbora NRS

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je vršila seja ožjega glavnega odbora NRS. Za to sejo je vladalo veliko zanimanje, ker so se pričakovali važni sklepi. To pričakovanje pa je bilo brez podlage, ker je seja potekla v najlepšem redu in miru in so se vsi sklepi napravili soglasno. Seji so prisostvovali Aca Stanojević, Marko Trifković, Nikola Uzunović, Momčilo Nintić, Ljuba Stojadinović, Vladimir Karić, dr. Katić, Vojislav Janjić, Velizar Janković, Ranko Trifunović, Mihajlo Stojadinović, Mihajlo Lukarević, Boža Maksimović, Krsta Miletić, Slavko Miletić, Momčilo Ivković. Seji ni prisostvoval niti predsednik vlade niti noben minister. Odsoten je bil tudi Lazár Marković, ki je v Zenevi. Član glavnega odbora Andra Stanić se je opravičil. Sejo je otvoril in vodil Aca Stanojević. V svojem govoru je naglasil potrebo sodelovanja v vrstah NRS, posebno z ozirom na bližnji kongres. V debati o političnem delu sta sodelovala posebno Nikola Uzunović in Boža Maksimović. O seji se je izdal sledeč komunike:

»Na današnji seji glavnega odbora se je sprejelo poročilo posebnega odbora za radikalni dom. Po razpravi se je sklenilo, da se prične z organizacijo dela glavnega odbora. Za organizacijo in tehniško delo so določeni Ivković, Janjić in Maksimović. V vseh vprašanjih se je doseglo popolno soglasje. Pisarna bo začasno v zgradbi Zemaljske banke.

Po seji nam je ugleden član glavnega odbora izjavil sledeče: »S seje smo se razšli popolnoma zadovoljni. Važno je, da so se vsa vprašanja urenila soglasno. Posebna vprašanja sploh niso prišla v razpravo. Vse je šlo spontano. Videla se je jasna želja, spraviti struje, ki so dosedaj obstojale v stranki. Razprava je končala s tem, da je treba iti preko vseh momentov, da pride do sporazuma. Akcija za sporazum z Vukičevićem se bo nadaljevala. Prevladuje mišljenje, da bo imela popoln uspeh.«

Dr. Akšamović pri dr. Korošcu.

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Kakor smo že poročali, se nahaja v Belgradu djakovski škof Akšamović. Danes ga je sprejel notranji minister dr. Anton Korošec.

PREMESTITEV

r Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Konceptni pripravnik g. Miloš Grabrjan je premješčen k okrajnemu glavarstvu v Kočevje.

Madjarsko-italijanska vojaška vzajemnost

v Praga, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Socijalistični poslanec dr. Dehrer je interpeliral zunanjega ministra radi govora grofa Bethlena v Debrecinu in radi onega odstavka tega govora, ki govori o italijansko-madjarski pogodbi in ki dopušča domnevo, da vsebuje pogodba poleg finančnih in gospodarskih dogovorov tudi klavzulo vzajemne vojaške pomoči. Vprašal je zunanjega ministra, ali more sporočiti vsebino pogodbe in ali pogodba nima tajne vojaške klavzule.

Egiptska vlada sestavljena

v London, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Nahaas paša je zopet sestavil koalicijsko ministristvo iz 8 pristašev stranke Waft in 2 liberalcev. Zunanji minister Ghaly paša je bil že leta 1924. zunanji minister Zaglul paša.

Kako izgleda Ka-ka depolitizacija urave

To se naša najnovejša pobratima na tihem muzata, če se njuni kratkopametni oprčniki zgražajo nad stvarmi, ki bi jih danes KDK hotela podtakniti drugim, ko pa vsakdo, ki nima svoje politične pameti šele od večeraj, predobro ve, kako so pod Pribečevićem sredi noči telegrafično odstavljali velike župane, premeščali, upokojevali in odpuščali uradnike, podili učiteljstvo iz kraja v kraj, da je le kar frčalo.

O Stipici in Svetozaru pa se tudi res more reči, da spadata popolnoma skupaj. Tako lepo unitaristično-solidarno sta namreč skušala »depolitizirati« prosvetno upravo. Državni svet je že opetovano imel priliko primerno »priznati« ta njun trud. Tudi prav zadnji čas je ta najvišja sodna instanca v državi morala razsojati o slučaju, ki sta v njem liderja KDK bratsko-vzajemno kar hkrati prizadeta. V plemeniti tekmi, da depolitizirata upravo, sta namreč v tem slučaju oba postopala tako, da je državni svet moral njuna odloka razveljaviti. Eden, ker mu žilica ni dala miru, da bi pustil uradnika na mestu, ki je bil zanj popolnoma praktično in teoretsko kvalificiran, drugi pa, ker je na to mesto postavil svojega partizana, ki je zdaj po razsodbi državnega sveta prevaran le sam. Čudna so pota maščevalne in izenačevalne pravice. Na Taboru pa bodo verni pristaši Ka-Ka demokracije občudovali »depolitizacijsko« in »nerpartizansko« politiko svojih generalov.

Kulturni boj v Romuniji

Budimpešta, 17. marca. Spricho romunskega kulturnega boja gre za sledeče: Čl. 4 osnovnega novega kulturnega zakona prepoveduje politične organizacije na verski podlagi, kakor tudi obravnavanje političnih stvari v okviru verskih ustanov in organizacij. Katoliškim organizacijam bi po tem osnutku ne bilo dovoljeno ukvarjati se s šolskim zakonom! Čl. 9. zahteva, da mora vsaka verska družba, če hoče dobiti novo premoženje, dobiti dovoljenje od ministrstva, če presega svoto 100.000 lejev in je podarjeno, ker more država čuvati, da se premoženje ne kopiči in ne dobe verske združbe sredstev, potom katerih bi mogle vplivati na državo. S tem je dana državi možnost, da se vtika v premoženjske pravice cerkve. Cerkvena oblastva naj bi vse odredbe in pastirska pisma predložila prosvetnemu ministru, ki ima pravico jih prepovedati. Imenovanja duhovnikov naj bi bila istotako odvisna od privoljenja ministra.

Katoliški škofje so predložili ministristvu spomenico s protesti proti zakonskemu osnutku. Njim so sledili tudi grko-katoliki. Njim na strani stoji kmetiška stranka, ki bo z vsemi sredstvi pobijala v Romuniji do sedaj nepoznani kulturni boj.

40.000 zborova'cev

Bukarešta, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Narodno-kmečka stranka pripravlja za jutri, v nedeljo, ogromno demonstracijo v Bukareštu. Vodstvo stranke računa za udeležbo 40.000 kmetov iz vse dežele. V Bukareštu naj se izvršijo istočasno zborovanja v petih največjih dvorinah. Po zborovanju naj bi se vršila manifestacija po ulicah, zakar je vlada že dala svoje dovoljenje. Zborovalcem je samo prepovedano iti mimo kraljeve palače. Vlada je ukrenila vse potrebno, da ne bi prišlo do javnih nemirov. K bukareškimi vojaškim četam je pritenila še vojskovo iz province.

v Bukarešt, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Voditelj narodno-kmečke stranke Maniu je bil danes sprejet v regentskem svetu. To je prva njegova audienca, odkar obstoji regentski svet. — List »Adeverul« pripisuje tej avdienci poseben pomen in ga spravlja v zvezo z jutrišnjo veliko demonstracijo narodno-kmečke stranke v Bukareštu. Maniu je danes informiral regentski svet o zunanje- in notranje-političnih nazorih svoje stranke.

Tanger mora biti vsem odpr

v Pariz, 17. marca. (Tel. »Slov.«) »New-cork Herald« poroča, da je državni tajnik Kel-log poslal večeraj francoski, italijanski, španski in angleški vladni enake note, v katerih si Združene države spricho otvoritve mednarodne tangerske konference v Parizu pridržujejo vse pravice do Tangerja in Maroka. Načelo odprtih vrat v Tangerju se mora ohraniti in tudi Združene države imajo pravico, da se s njimi postopa v Tangerju enako kakor z drugimi državami.

v Pariz, 17. marca. (Tel. »Slov.«) K protestni notii Združenih držav, poslani Franciji, Angliji, Španiji in Italiji v tangerskem vprašanju, izjavlja danes Quai d'Orsay, da udeleženci pariške konference nikakor ne nameravajo kršiti pravice Združenih držav.

Jazzband že na bojni ladji

v London, 17. marca. (Tel. »Slov.«) V dobro informiranih mornariških krogih se govori, da so imeli spori med višjimi častniki vojne ladje »Royal Oak« prvotno svoj vzrok izven službe. Admiral je imel konflikt z obema prvima častnikoma ladje, ko sta proti njegovemu ugovoru dala izučiti člane ladijske godbe za jazzband. To nerazpoloženje pa je kmalu prešlo tudi v službeno razmerje. Oba prva častnika ladje sta že dospela v London ter sta bila v razgovoru z mornariškim ministrom in ministrskim predsednikom. Admiral pa je odklonil, da bi v svojo opravilno prišel v London. Doznava se, da je bil admiral že kot poročnik pred 20 leti radi brutalnega postopanja s podrejenimi pred vojnim sodiščem. Takrat je uporne mornarje prisilil, da so morali v znak, da se mu podvržejo, pred njim poklekni. Takrat je bil oproščen, ker sme častnik napram premoči upornih mornarjev porabiti vsako sredstvo za vzpostavitev svoje avtoritete. Govori se, da je slična sredstva poskušal porabiti tudi napram obema prvima častnikoma ladje. (Večrajšnje poročilo o uporu na angleški bojni ladji radi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti. Op. ur.)

STERMECKI, CELJE.

Zelim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji veletrgovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštne prosto, pri osebnem nakupu pa povrnen vožjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenci ter ne vodim čenega in slabega blaga, katere so te nizke cene ni vredno. **Prodajam zahtevano dobro blago iz najboljših svetovnih ovorn** ker imam samo direktne zveze s tovarnarji iz vseh industrij h držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katere se nahaja v pritrdilu prvem odstopu in v podstrežnih skladiščih cele ogelne h šee, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, ne da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno neobrabanih in pripravljenih izdelkov, kateri dajejo radevorce vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov. **Zaloga sestoji iz sledečih oddelkov in predmetov** **Manulak urni oddelki:** sukno, volna, platno, tkanine in razne tkanine iz bombaža in lana. **Modni oddelki:** perilo, plenitnice, torbarski, nožarski ekleni in košmetični izdelki, traki, črke, vezene in muškalijske. **Konfekcijski oddelki:** gotove obiese za dame, gospode in otroke in klobuki. **Čevljski oddelki:** galanterijski, luksuzni in štrapanci čevlji za dame, gospode in otroke. **Poslorazpošiljalni oddelki in engro, oddelki.**

STERMECKI, CELJE.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Nedelja, 18. marca: Sredpostna. Ciril Jezualemski, Salvator, Edvard.

Ponedeljek, 19. marca: Jožef, ženin Marije, Pankarij.

Torek, 20. marca: Aleksandra, Feliks, Joahim, oče bl. Dev. Marije.

Solnce vzhaja ob 6.06 zj. in zaide ob 6.00 pop. — Sreda: Benedikt.

Novosadska vremenska napoved za 18. marca: Prevladovalo bo oblačno vreme. Ponekod bo vedro, ponekod pa bo snežilo. V notranjosti mirni vetrovi južnovzhodne smeri. Na vzhodu košava. Na Primorju burja. Temperatura bo padla, posebno na severovzhodu. Najnižja bo —6.

Dunajska vremenska napoved za 18. marca: Jasno, nočni mraz, podnevi samo nekoliko nad ničlo, v par dnevih topleje.

Vreme v Beogradu 17. marca: Hladen veter. Proti večeru je temperatura zelo padla.

ZGODOVINSKI DNEVI.

18. marca: 1814 je avstrijska vlada vpokojila Valentina Vodnika. — 1913 je bil umorjen grški kralj Jurij. — 1414 je bilo poslednje ustoličenje koroških vojvod na Gosposvetskem polju. — 1768 je umrl angleški humorist Lawrence Sterne. — 1907 je umrl francoski kemik Berthelot. — 1916 so bili hudi boji pri Tolminu.

19. marca: 1911 se je ustanovila bolgarska akademija znanosti. — 1813 se je rodil raziskovalec Afrike David Livingstone. — 1908 je umrl filozof Edvard Zeller. — 1888 je vladika Strohmayer bral zlato mašo.

20. marca: 1894 je umrl v Turinu ogrski diktator Ludovik Kossuth. — 1828 se je rodil norveški pisatelj Henrik Ibsen. — 1835 se je rodil najditelj bacila difterije Max Ortel. — 1894 je pričel Anton Mažgon predavati o državljanstvu v Ljubljani.

Nedeljska izdaja »Slovenca« z ilustrirano prilogo vred velja počeni s 1. aprilom Din 120 na leto ali Din 30 za eno četrtletje. P. n. naročniki, ki so plačali celo ali polletno naročnino po dosedanjih cenah, prejmo v prihodnjih dneh položnice za doplačilo primanjkujočega zneska.

Vljudo prosimo vse p. t. odjemalce stadijskih srečk naj izvolijo čimprej poslati znesek za srečke, da bomo mogli tehnično delo loterije do žrebanja 25. t. m. v redu zaključiti. — Akcijski odbor stad. loterije.

Komisija za redakcijo vseučiliškega zakona je včeraj dopoldne nadaljevala s svojim delom na končni redakciji tega zakona in ga v celoti sprejela. Po tej redakciji je zagotovljen obstoj vseh fakultet. Zakon se bo v najkrajšem času predložil narodni skupščini.

Smrtina kosa. V Središču ob Dravi je preminul na pljučnici v petek tamonjši g. kaplan Karol Guček. Pred dnevi smo objavili v našem listu, da je dobil župnijo Device Marije v Pušavi in bi jo naj nastopil 1. aprila. G. Guček je bil rojen 7. novembra 1889 v Dobrem pri Planini, posvečen v mašnika 22. julija 1915. Kaplanoval je v raznih župnijah, kjer je povsod bil delaven pri Orlu in sploh pri vseh krščanskih organizacijah. Bil je živahen narava, dober pevec, iskan govornik in organizator, ki je znal društva klicati v življenje in jih tudi obdržati na višku. Zelo veliko je storil za razmah središkega Orla, ki je slavil pod njegovim duševnim vodstvom pred leti sijajno uspelo 15 letnico obstoja. Kot mlad dušni pastir je bil priljubljen pri vernikih in predstojnikih. Duhovni sotovariši in vsi, ki so poznali tega dobrega in veliko prezgodaj umrlega duhovnika, ga bodo ohranili v najboljšem, trajnem in hvaležnem spominu. Pogreb blagopokojnega se bo vršil v ponedeljek na Jožefovo ob 2 popoldne.

Upokojen je pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani uradnik Valentin Jančigaj.

Imenovan je z naredbo ministrstva vojske in mornarice za poveljnika žandarmerijske čete 2. žand. polka v Vrhu žandarmerijski kapetan I. razreda Vinko Rom.

Plačilo in vrnitev stadijskih srečk. Naprošamo vse, katerim smo poslali srečke v razprodajo ali nakup, da izkupiček oz. neprodane srečke dopolnijo tako, da jih akcijski odbor sprejme najkasneje do petka dne 23. t. m. Nevrnjene in neplačane srečke pri žrebanju ne pridejo v poštev. — Akcijski odbor.

Podagoški kongres in konferenca mednarodnega učiteljskega združenja se vrši 12. do 17. aprila 1928 v Berlinu v znamenju novodobne osnovne šole. Predavali bodo znameniti šolski reformatorji iz Nemčije (Berlin, Hamburg, Bremen, Leipzig, Dresden in München), ki bodo podali pregled stanja novodobne pedagogike s posebnim ozirom na osnovnošolsko vzgojo. Ob tej priliki se bodo lahko ogledale najrazličnejše osnovne šole, razstave šolskega dela in novih učil. Kongres je prvi te vrste v povojni dobi in je nanj povabljen učiteljski vseh držav. V interesu našega šolstva bi bilo, da bi se kongresa udeležili tudi nekateri naši učitelji in se na lastne oči prepričali o raznih

»reformah«. Kakor slišimo, je zanimanje za kongres posebno veliko v mariborski oblasti, kjer se več učiteljev namerava podati v Berlin.

Zveza jugoslovanskih inženjerov in arhitektov, sekcija Beograd, je o priliki razprave o ukinitvi fakultet sklenila resolucijo, v kateri najodločneje protestira proti vsakršni nameri, da bi se katerakoli tehnična fakulteta ukinila, in zahteva, da ostanejo vse fakultete popolne in da se čl. 44. črta.

Belgrajski kinematografi zopet odprti. Belgrajski lastniki kinematografov so včeraj prenehali s stavko. Vsi kinematografi so se zopet odprli in normalno delujejo. Strajk se je že v samem začetku popolnoma izjalovil.

Rudarsko glavarstvo. V torek, sredo in četrtek, to je 20.—22. t. m., se pri Rudarskem glavarstvu zaradi selitve ne bo s strankami uradovalo. Od 23. t. m. nadalje bodo uradni prostori Rudarskega glavarstva in Okrožnega rudarskega urada v Ljubljani na Turjaškem trgu št. 1, I. nadstropje.

Gostovanje ljubljanske opere. Z ozirom na razne vesti, ki so bile priobčene zadnje dni o gostovanju ljubljanske opere, smo dobili od gledališke uprave sledeče pojasnilo. Ljubljanska opera gostuje od 27. do 29. v Subotici in Beogradu. V Subotici se pojeta operi »Martac in »Fidelio« v Beogradu pa »Zaljubljen v tri oranže«. Nameravano peldnevno gostovanje v Osijeku je moralo odpasti vsled preslabe prodaje gledaliških vstopnic. Naša opera je dobila tudi oficijelno povabilo, da gostuje od 20. do 24. marca v Splitu, a se temu vabilu ni mogla odzvati vsled zgoraj omenjene turneje. Uprava pa je sporočila v Split, da je pripravljena gostovati začetkom maja tega leta. Takrat bi se izvršilo gostovanje v Splitu in Dubrovniku, kakor do sedaj že dve zaporedni sezoni. Gledališka uprava pa je dobila copis od ljubljanskega češkega konzulata glede izmenjajočih se predstav med bratislavsko in ljubljansko opero. Naša uprava je sprejela ta predlog z velikim veseljem ter ga skušala tudi udeležiti. Le v zvezi z Bratislavo je mišljeno eno ali dve operni gostovanji na Dunaju, v prvi vrsti s Prokofjevo opero »Zaljubljen v tri oranže«, ki se na Dunaju še ni vpriporila. Toliko v blagohotno pojasnilo.

*V veliki dvorani hotela
Uniona danes teden ob
3. uri popoldne:*

**Žrebanje
štadijske loterije**

Po trinajstih letih se je iz Rusije oglašil Jožef Cvar iz Brega pri Ribnici. Služil je pri 27. domobranskem pešpolku in je bil leta 1915. ujet v Rusiji. Sedaj stanuje na Stonici Eglinsko v Kubanski oblasti. Piše, da je zdrav. Kot vjetnik je bil v bolnici, pozneje pa je delal na kmetih, kjer se je oženil in ima dva otroka, Nežko in Antonijo. Pismo je prišlo v dvanajstih dneh. Domači so ga bili že popolnoma izbrisali in jih je pismo zelo presenečilo.

Umrl je v Mojstrani 15. marca Janez Mrak, mizarški mojster in posestnik, v starosti 74 let. Bil je oče pokojnega župnega upravitelja Janeza Mraka v Sp. Idriji ter je nad 40 let poveljeval službo božjo kot cerkveni pevec. Pogreb se vrši v nedeljo, 18. t. m., popoldne ob poldnev na pokopališče na Dobje.

Mučeniška Mehika, trpljenje in boj mehikanskih katoličanov za versko svobodo, Ljubljana 1928. — Prvkar je izšla veleakualna knjižica pod gornjim naslovom. Vsebuje opis in zgodovino Mehike, veliko kulturno delovanje Cerkve v tej deželi, Callesa in njegovo kruto preganjanje katoličanov, pretresljive zglede mučenikstva in sramoten molk svetovnega časopisja. Knjiga je pisana na podlagi samo zanesljivih podatkov, kajti resnica nad vse! Izvrstno bo služila za probujo versko zavesti, za domače čtivo in za predavanja.

Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu. Na sestanku, dne 12. t. m., je bilo osnovano v Zagrebu »Slovensko prosv. društvo« za napredek slov. kulture in pospeševanje kulturnih zvez med Hrvati in ostalimi Slovani. Sestanka se je udeležilo veliko odličnih slovenskih intelektualcev iz Zagreba, bila pa so zastopana tudi sledeča društva: Jugosl. akad. društvo »Triglav«, Jugosl. akad. društvo »Danica«, Klub slov. slušateljcev višje pedagog. šole, Zdrženje jugoslov. omladine iz Italije in Prosvetno društvo »Istra«. Dne 15. t. m. se je sešel izvoljeni začasni odbor, ki je sestavljen društvena pravila in prevzel vse priprave za glavno ustanovno skupščino, ki se bo vršila dne 15. aprila v prostorih Zveze slovanskih

Zaupno vprašanje!

Sigurno je, da si ure se boste dali v popravilo. Čeprav pri tem mogoče nekaj prihranite, da nekaj ne? Enostavno in varno, ker si ure boste ne morete kupiti. Vam bomo pomagali, da se pere. Všečno boste imeli v svoji roki. Če pa boste a novim mami ali mami vredno prostora sredini!

Vred tega se poslužite pri pranju linije perila le dobro znanega prečiščenega sredstva »Lux«. Sredstvo Vam, da vse, kar prenesete čisto vodo, premešate tudi »Lux« čisto uporabno kod »Lux« sredstvo se prene drinjskega perila priprano pralno sredstvo »Lux«.

Rezer Brothers Ltd.

društev. V začasni (pripravljalni) odbor so bili izvoljeni sledeči: za preds. g. dr. Ivan Okretič, podpreds. stola sedmorice; za podpredsednika g. Srečko Kumar, prof. na drž. glash. akademiji; za tajnika in blagajnika: g. Makso Pitamic, uradnik I. hrv. štedionice; za odbornike: gospa Vera Senoa-Venceja, so-proga vseuč. prof., g. dr. A. Arselin, načelnik Sred. ureja za zavar. delavcev, g. dr. Ivan Černe, zdravnik klin., g. dr. Nikola Domeniko, nam. viš. drž. pravdnika stola sedmorice, g. Zlatko Grgošević, prof. glash. akademije, g. profesor Ivan Klemenc, kustos arh. muz., g. dr. Miroslav Muha, sod. svetnik, g. Hinko Nučič, režiser Nar. gledališča, g. Štefan Tomič, abs. jur. in kand. phil., g. dr. Zalokar, refer. pri dir. drž. žel., g. dr. Boris Zarnik, vseuč. prof., g. Jerneje, delegat ak. dr. »Danica«, g. Fr. Schneider, delegat ak. dr. »Triglav«, g. Franjo Vajd, del. »Slov. viš. ped. šole«, g. Adolf Reja, del. jugosl. oml. iz Italije.

Romanje k sv. Emi na Koroškem se vrši letos v dneh od 2. do 5. maja. Vrši se v istem redu, kakor doslej. Zberemo se na Jesenicah in se odpeljemo z brzovlakom ob 10.40. Romarji iz kranjskega okraja se pripečejo na Jesenice z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.55. Ker mnogi vprašujejo, koliko stane vožnja, zato sporočamo, da stane vožnja od Jesenic v Celovec in potem s Krke na Jesenice 95 Din. K temu pride še vožnja do Jesenic od domače postaje in po tem od Jesenic zopet nazaj. Vsi, ki se žele romanja udeležiti, naj se priklase najkasneje do Velike noči. Pri priklasitvi naj naznani: Ime, očetovo ime, priimek, bivališče (kraj, občina) in rojstno leto, obenem naj pa pošljejo 10 Din za potni list. Romarji iz kranjskega okraja naj se priklase na naslov: Župni urad Javorje, p. Poljane nad Skofjelo, romarji iz radovljanskega okraja pa na naslov: Župni urad Jesenice na Gorenjskem. Priklase se pa lahko tudi od drugod na enega izmed gorenjih naslovov.

Prevodi iz svetovne književnosti, ki jih je založila Nova založba, se priporočajo radi del samih in tudi radi njih prevajalcev: Iz starogrške književnosti sta mojstrsko prevedena Sophoklejev Kralj Oidipus in Euripidov Bratski spor (oboje prevedel prof. A. Sovre) iz Shakespearea pa Julij Cezar in Beneški trgovci (prevedel O. Župančič). Vsaka knjiga stane 15 Din.

25 letnico svojega obstoja obhaja danes in jutri Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.

Pepeam in Pepčkom želimo za god vse najboljšo, zlasti še, da bi jim prijatelji in znanci poklonili za god mnogo stadijskih srečk in z njimi dobitke, ki jim ga srce poželi.

Oseba vest. Trajno je upokojen gosp. Franc Kos, služitelj pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu. Na njegovo mesto je premeščen v Novo mesto gosp. Josip Klančar, dosedaj v službi pri velikem županu ljubljanske oblasti. Dalje sta upokojena gg. Josip Krall vlakovodja in Jakob Vošpernik osebni sprevodnik, oba v Novem mestu.

Ugodni nakup

priporoča se Vam za spomlad

**Jos. Snoj, manufaktura
Ljubljana, Prešernova ul. 3
Velika izbira!**

Velikonočne razglednice. Jugoslovanska Matica izda tekom prihodnjih dni tri nove Gasparijeve velikonočne razglednice in sicer »Cvetna nedelja«, »Velikonočne« in »Idila s Krasa«. Te tri razglednice tvorijo s tremi prejšnjimi Gasparijevimi razglednicami »Aleluja«, »Pirhi« in »Zeleni Jurij« serijo, ki se bo prodajala po 8 Din po vseh knjigarnah in trafikah. Posamezne razglednice stanejo 1.50 dinarja. Naročila sprejema že sedaj tudi Jugoslovanska Matica v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-11.

Dve preselitvi. Slovensko krajino sta zapustila dr. Ferdo Černe, odvetnik v M. Soboti in dr. Ciril Komotar, okr. zdravnik v Krizevcih. Prvi se je preselil v Slovenjgradec, drugi pa v Lokvico.

Regulacija Črnca. Vodna zadruga v Dolnji Lendavi je vzela v načrt regulacijo Črnega potoka (Črnca), ki izvira pri Beltincih in se nad D. Lendavo zlija v Ledavo. Ker sta bregova zelo nizka, se voda že v slučajih le nekoliko večje dežja razlije in poplavi velike kose travnikov in njiv. Z nasipi se vodi zabrani prost izstop in na ta način bo nevarnost poplav odpravljena.

Obsojen akademik. Včeras je bil pred belgrajskim sodiščem obsojen akademik Ivan Milutinović, ki je bil blagajnik dijaškega akademskega kluba marksistov, na šest mesecev radi komunistične propagande, ker je razširal nedovoljene komunistične liste, »Kladivoc« ter »Klasna borba«. Ko je bila razglašena sodba, je vzklil: »Živio komunizem!«

Železniška nesreča. V noči na soboto se je pripetila na postaji Plaška na progi Zagreb—Sušak velika železniška nesreča. Brzovlak, ki je odpeljal iz Zagreba ob 7.05 zvečer, je na postaji Plaška zadel v lokomotivo. Karambol je bil zelo močan, ter sta obe lokomotive znatno poškodovani, istotako tudi službeni in poštni voz. Od potnikov ni ranjen nihče. Težko pa so ranjeni oba strojevodja, sprevodnik in kurjač. Materialna škoda je ogromna. Preiskava je ugotovila, da ni bila zavora lokomotive brzega vlaka v pravilnem stanju, vsled česar je nastala nesreča. Promet je bil dalje časa ustavljen. Vlaki so imeli velike zamude.

Neznan slaboumen muteč. Dne 2. marca 1928 je bil oddan ljubljanskemu mestnemu magistratu slaboumen muteč, star približno 17 do 20 let. Ker ne daje neznanec niti z znaki nobenih pojasnil, ni mogoče dognati, kdo in odkod je. Obleden je v sive hlače in zelenkast suknjič ter ima vojaške čevlje. Osebnostni popis: oči rjave, lasje kostanjevi (ostriženi), obraz ovalen. — Kdor bi lahko dal kakšna pojasnila o gori imenovanem, naj jih blagovoli sporočiti ustno ali pismeno mestnemu magistratu v Ljubljani, soba št. 42.

Vsem interesentom! Ker se je vršil pregled obrtniškega in trgovskega indeksa že pred več leti, smo prisiljeni izvršiti v dosego res popolnega naslovnika, večkrat kontrolo vseh podatkov. Vsled tega naj nam blagovolijo oprostiti vsi naročniki in ostali interesi zamudo izdaje. »Adresar mesta Ljubljane in okolice« pa se sedaj nahaja že v tisku i. s. prvi del t. j. seznam naslovov privatnikov. Celotni Adresar bo vseboval čez 50.000 naslovov ter bo v vsakem oziru popolnoma zanesljiv in točen informator. Vse one interese pri katerih se do sedaj še niso oglašili naši zastopniki in žele kakršnekolik informacije, prosimo, da se obrnejo na našo pisarno. Pripominjamo, da vrše korekture naslovov in sprejemanje naročil tik do zaključka stavljenja. Na pismeni oz. telefonični poziv se zglašijo pri stranki naši zastopnik osebno. »Adresar mesta Ljubljane in okolice« Kongresni trg 3-I. Telefon: 29-70. (Prej: Učiteljska tiskarna.)

KLOBUKE

v najmodernejših barvah ter najelegantnejših oblikah različne kakovosti Vam nudi v zelo bogati zalogi **edina specialna trgovina klobukov**

JOS. POK nasl. M. Bogataj,

Ljubljana, Stari trg 14.

Sprejemajo se klobuki v pripravo. Cene zmerne

Ustanove vdovam in sirotam drž. nameščenec. Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščenec in upokojenec v Ljubljani razpisuje za leto 1928 iz sklada Ivana Rostana a 20 ustanov po 300 Din za najbednejše vdove in sirote po državnih nameščenecih, pa tudi za preostale po onih narodnih borcih, ki so padli v boju za naše osvobodjenje. Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do 30. aprila 1928. Prosilke naj priložijo priloge od občinskega ali župnijskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne, ali pa radi boleznih in onemoglosti nesposobne za pridobivanje.

Opozorilo stavbnim in zidarskim mojstrom in stavbnim gospodarjem. Kako moramo kolekovati prošnje za stavbno in uporabno dovoljenja? a) Prošnje za podelitev stavbnega dovoljenja bodisi za nove stavbe, za prezidave, prizidke ali dozidke je treba kolekovati v zmislu tarifne postavke 262 taksnega zakona s takso 50 Din, ki se zahteva za vsak tehnični pregled vobče. Razen tega je treba priložiti kolek za 20 Din, po tarifni postavki 5 taksnega zakona, ne glede na to, ali gre za stavbne preureditve ali nove zgradbe. Na ta način je treba torej kolekovati vsako prošnjo za stavbno dovoljenje, katera je zvezana s potrebo tehničnega pregleda ali, ki zahteva po svoji naravi stavbno komisijo na licu mesta, s skupnimi taksami v znesku 70 Din v kolekih. b) Ako stranka zaprosi za uporabno dovoljenje novega poslopja, je treba prošnjo kolekovati po tarifni postavki 264 taksnega zakona, t. j. s 300 Din v kolekih. Ako se prosi za uporabno dovoljenje izvršenih adaptacij, prezidav, prizidka ali nazidka manjšega obsega, je treba prošnjo kolekovati po tarifni postavki 262 taksnega zakona t. j. s kolekom 50 Din. V vsakem slučaju pa je treba priložiti še kolek za 20 Din, s katerim mora biti kolekovano izdano uporabno dovoljenje. c) Stavbni gospodar pa mora pred začetkom zidanja izposlovati si tudi naznanilo stavbne črte in nivoja. Prošnjo je

Ljubljanska oblastna skupščina.

Poročila odsekov — Razprava o rudarskem zavarovanju in na- šem kmetijstvu

Včeraj dopoldne se je vršila VIII. in poslednja seja tega zasedanja. Poslanci SLS so vložili sledeče predloge:

Posl. Josip Starnad in tov. 1. radi regulacije hudournika Želimljice v vasi Ščurki; 2. radi naprave rezervoarja pri studencu v Ilovi gori; 3. radi poprave in izboljšanja ceste Rob-Rašica; 4. radi regulacije Studenca in naprave napajališča v Mali Slivnici; 5. radi sprejetja občinske poti Brbovc—Struge med deželne ceste II. vrste.

Posl. Josip Gostinčar in tov. v zadevi ceste na Rašico, občina Rašica nad Garmeljni.

Posl. Uršič in tov. v zadevi podpore za cenena živila po poplavi prizadetih v žirovski in poljanski dolini.

Posl. Neman in tov. za podelitev večje denarne podpore občini Radovica, okraj Crnomelj, za zidavo novega šolskega poslopja.

Interpelacija o trošarini na alkoholne pijače

Posl. Janko Bukovec in tov. so vložili interpelacijo v zadevi oblastne trošarine na alkoholne pijače. V interpelaciji se pravi: Ker oblastni odbor ni nikjer uradno objavil, od katerega dne namerava pobirati oblastno doklado k državnim trošarinam, so trgovci in obrtniki po veliki večini prodajali osobito žgane pijače po stari ceni vse dotlej, dokler finančni organi niso popisali zaloge in jim izročili plačilne naloge. Vsled tega je večina trgovcev in obrtnikov utrpela škodo, ki gre v visoke tisočake. Dolžnost oblastnega odbora je bila, skrbeti za to, da se naredbe pravočasno obnove in da občinstvo za ukrepe oblastnega odbora, ki ga materialno ali kako drugače zadenejo, pravočasno izve. Državne oblasti skrbijo za to, da se vse naredbe v vsaki občini krajevno običajno z razglasitvijo pred cerkvijo razglase, predne stopijo v veljavo, tembolj je bilo pričakovati, da bo to storil oblastni odbor.

Na to interpelacijo je predsednik odgovoril sledeče: Meni kot predsedniku oblastnega odbora je znano, da je oblastni odbor odredil, da se ima trošarina oziroma doklada na trošarino pobirati od 1. februarja 1928 dalje. Ni mi pa ničesar znanega o tem, da bi bili kakšni obrtniki ali trgovci utrpeli kako škodo. Dejstvo je, da so trgovci s špirituozi kakor tudi gostilničarji bili dobro poučeni o sklepih te oblastne skupščine, ki jih je napravila ob proračunski razpravi decembra 1927. Vsaj se je o tem po vsem časopisu na dolgo in široko pisalo v tem in drugem zmislu. Dejstvo je tudi, da je vse naše časopise z koncem meseca januarja objavilo rešitev fin. ministrstva, da je namreč proračun odobren in kako je odobren. Oblastni odbor je dne 1. februarja v vseh slovenskih dnevnikih objavil uraden komunik, v katerem je bilo razglašeno, da se bo trošarina od alkoholnih pijač pobirala od dne 1. februarja dalje. Mislim, da je ta razglas vsaj toliko učinkoval, kakor če bi se bila naredba klicala po deželi okrog, kajti vsaj glede naših trgovcev in gostilničarjev bi si upal trditi, da je malo takih, ki ne bi čitali vsaj enega lista bodisi te ali druge stranke in jaz mislim, da g. poslanec Bukovec pač dela krivico obrtnikom in trgovcem vsaj v Sloveniji, ako jih ima za tako ne-inteligentne in brezbrizne (živahno odobravanje in ploskanje na desnici), brezbrizne za tako važna javna vprašanja, ki se povrh še posebno tičejo ravno njih. (Ponovno odobravanje na desnici.)

Vsled tega tudi morem odgovoriti, da nimam nobenega povičja, da bi izdal oblastnemu uradu strok ukaz, kako ima za naprej postopati (klici na levi: »Se je šlo samo za šikaner!«), o kakem šikaniranju pa sploh ne more biti no-

ceste res niso več zato tu, da bi jih uporabljali pešci. Ako hočeš, da si varen, se moraš voziti v avtu. Žal da je temu res tako, ko vendar tako rada hodim. Ali ti ne, Jones?

En sam pogled na Angeliko je zadostoval, da sem ugotovil njeno popolno onemoglost in da ni niti besedice resnice na vsem tem, kar je sedaj govorila.

»Zelo prijetna pot, ali ne?« sem ji rekel.

»Krasna, je odvrnila stokač.

V tem hipu se je velik, štirisedezni avto ustavil tik poleg nje in skozi oblak prahu sva zaslišala znane glasove, ki so bili namenjeni nama. V avtu sta sedela naša sosedica Mr. in Mrs. Juniper. »O ubožčka, kako sta zdelana,« je dejala Mrs. Juniper, »strašno morata biti utrujena. Prisidita vendar, saj imamo dosti prostora, le prisidita.«

»Jaz sicer raje hočim peš,« je predrzno lagala Angelika, »toda, ker je moj mož John tako izmučen, da nikamor več ne more, bota pa prisidela.«

Bil sem preveč utrujen, da bi bil skušal pobiti ta natolcevanja moje žene, zato sem se pa raje spustil v mehke blazine komodnega avtomobila.

Angelika je med celo vožnjo, ki je trajala nad eno uro, trdno spala in ko se je avto pred hišo ustavil, se je prebudila ter bila naenkrat zopet vsa sveža in zdrava.

»Le škoda, da se moj mož John tako hitro utruje,« je dejala napram Mrs. Juniper, ko se ji je zahvaljevala za prijaznost. »Dandanašnji moški so pač slabiji, brez vsake energije.«

benega govora. Nasprotno postopa oblastni odbor glede vseh svojih davkov in posebno še glede pobiranja trošarine na alkoholne pijače z vso mogočo kulanco. (Klici na levi: »Torej morajo biti trgovci in gostilničarji naročeni na »Slovenca«!) Na »Slovenca«, na »Jutro« ali na »Slovenski Narod«. (Odobravanje na desnici.)

Poslanec Bukovec je predlagal, da se o tem odgovoru na interpelacijo otvori debata. Nasprotno je posl. Kobal (SLS) predlagal, da se debata o tem predlogu odkloni, nakar je večina Bukovčev predlog zavrnila. Med poslanci SLS in SKS je prišlo radi Bukovčevih medklicov do prepira.

posl. Križnik (SLS) o rudarskem zavarovanju

Sledila so poročila odsekov za prošnje in pritožbe, za zdravstvo, socialne in humanitarne zadeve, za finance, ter za kmetijstvo. Vsa poročila so bila sprejeta. Poročali so posl. Tomažin, Peterlin, Jarc in Umnik. V razpravi o poročilu odseka za zdravstvo, socialne in humanitarne zadeve je govoril posl. Filip Križnik, ki je izvajal: Rudarji dobivajo danes po največ 150 Din. Iz te doklade pa jim je do danes prišlo po 250 Din na mesec. Delavci, ki so delali po 20, 25, nekateri celo po 30 let, imajo danes pokojnino največ 80 ali 100 K. A če se ukine še ta doklada, ki je tako malenkostna, je jasno, da bodo morali umreti radi pomanjkanja življenjskih potrebščin. Delavec, ki dobi po 200 ali 300 Din na mesec, ne more pogrešati ona dva odstotka, ki mu jih hočejo zopet odgati, ni mogoče, da bi prenesel prispevek. Kakor je razvidno iz uredbe, bo dobil šele po dveh letih doklade, iz česa bo v teh dveh letih živel, pa nikakor ne vem. Ko se je po prevratu vsa Slovenija izrekla za ustanovitve te naše države, je bila TPD naravnost na tleh, ali že leta 1921. ali 1922., ko je videla, da se odpomore težkočam na ta način, da se prikupi raznim oblastem v državni upravi, je skušala prikupiti se na en ali drug način glavnim osebam v Beogradu. Res je njen vpliv pri raznih korporacijah in pri centralni vladi vedno bolj naraščal. Ta vpliv pa je bil v velikansko škodo delavcem, pri katerih ima sedaj prav lahko stališče. Kadar se je začela v Beogradu razgovarjati z vplivnimi osebami, vedno je bila gluha za najrevnejše delavstvo v Sloveniji, za rudarje. Jasno je, tovariši, da bo morala obl. skupščina, da bo morala vsa Slovenija storiti prav kmalu korake, da prisili TPD, naj pomaže delavcem iz današnjega neznanega položaja. Saj imamo v Sloveniji dosti takih podjetij, ki so manj premožna kakor LTD, ki so pa vendar napravila marsikaj dobrega za socialni položaj svojega delavstva. — Slišali smo v teh dneh, da se misli TPD razgovarjati s centralno vlado, obenem čujemo, da reducira zopet rudarske delavce; zopet je delavec tisti, na katerega pada jeza TPD. TPD bo zopet doka-ala, da je pasivna, da ne more zaposlovati več toliko delavcev, da nima toliko odjemalcev, da bi mogla prodati premož po nižji ceni.

posl. Peter Arnež

Za Križnikom je dobil besedo posl. Peter Arnež (SLS), ki je izvajal: Ta predlog ni velikanskega značaja samo za rudarje v Trbovljah, ampak tudi za onih 1000 ali 2000 staroupokojencev, ki so svojčas delali pri Kranjski industrijski družbi, in ki so dosedaj dobivali posojila iz tega sklada. Zato bi se obrnil na obl. skupščino in obl. odbor, naj zastavi ves svoj vpliv pri gozdarskem ministrstvu, naj napravi najpotrebnejše korake, da se tem res najrevnejšim izmed revnih ne ukinejo doklade iz pokrajinskega pokojninskega podpornega sklada, da zagotovijo nadaljnje življenje, na podlagi onih dobrot, katere so dosedaj imeli od tega podjetja. — Znano Vam je, da vsako podjetje vedno ob zaključku svojih računov sporoča, da je pasivno, da nima nobenega profita, da ne more zaposlovati več toliko delavcev. Da odpomoremo težkemu položaju teh ubogih, predlagam, naj oblastni odbor intervenira pri gozdarskem ministrstvu, da se ne ukinejo doklade staroupokojencev pri pokrajinskem pokojninskem podpornem skladu za Slovenijo v Ljubljani.

Skupščina je dovolila ljubljanski občini najetje posojila 15.000.000 Din.

Kmetijski odsek je poleg ukrepov o posameznih predlogih sklenil, da se oblastnemu odboru naroči:

1. Da podpira zidanje hlevov in gnojničnih jam z denarnimi sredstvi, ker je to eno izmed najbolj perečih vprašanj našega kmeta.
2. Da se upoštevajo povsod lokalni faktori, ki to akcijo podpirajo.
3. Da preskrbi navodila, kako naj se praktično in individualno te naprave izvrše, n. pr. z vežbanjem in izobrazbo zidarjev, ki bodo reflektante o zidavi podučili.
4. Nabavo plemenskih bikov naj oblastni odbor podpira tako, da daje prispevke okrajnim živilnoredskim odborom, ki to delo dobro vrše. Živilnoredci iz drugih okrajev pa dobe od oblastnega odbora polovico ali pa vsaj tretjino prispevka za nabavo dobrih plemenjakov, zlasti pa v revnejših občinah. Isto velja tudi glede preskrbe merjascev in ovnov. — Glede izreje dobrega plemenskega materijala (bikov, mer-

jascev in ovnov) naj se določi boljše živilnoredce, od katerih se bodo plemenjaki kupovali, in sicer po taki ceni, da bodo imeli interes izrejati dobre in lepe plemenjake. — Z akcijo naj se takoj prične in sicer vsaj v toliko, da se da vsaj polovični ali tretjinski prispevek za nabavo plemenjakov v revnejših občinah.

V rapravi o kmetijstvu je govoril poslanec Novak o živilnoredci, posl. Lebinger o prašičereji in predlagal brezplačno cepljenje prašičev, posl. Brenčič o potrebi živilnozdravnika na Vrhniku, posl. Lovrač o povzdigi kmetijstva sploh, posl. Eppich pa o potrebah kočevskega okraja.

Predsednik je sejo zaključil s prisrčnimi voščili vsem Jožefom, ki jih je v skupščini kar četrtina.

Dodatek k petkovi seji oblastnega odbora.

Našemu včerajšnjemu poročilu o seji obl. skupščine v petek dodajamo še sledeče: Skupščina je obravnavala tudi o

agrarnih operacijah

v ljubljanski in mariborski oblasti.

Poročevalec odseka posl. dr. Česnik je podal k tej uredbi naslednje poročilo: Prenos poslova agrarnih operacij na ljublj. obl. odbor se je izvršil 1. jan. 1928. Radi tega je postala nujno potrebna sprememba nekaterih določb tkzv. agrarnih zakonov. To hoče obl. odbor s predloženo uredbo izvesti. Kmetijski minister je agrarne operacije v Ljubljani in Mariboru prenesel na ljubljanski oblastni odbor in sicer zato, ker je sedanja pokrajinska komisija za agr. operacije v Ljubljani poslovala za obe oblasti in ker je za ta prenos dal iniciativo ljublj. obl. odbor, ki je poslal predloženi načrt uredbe marib. obl. odboru, ki je ta načrt sprejel. Načrt se je izdelal sporazumno z vel. županom v Ljubljani. S predloženo uredbo se spreminjajo dež. agrar. zakoni le v toliko, v kolikor je to neobhodno potrebno za nemoteno poslovanje. Na novo se organizirajo agrarna oblastva posebno komisija za agr. operacije, katere predsednik je predsednik obl. odbora. Člani komisije so: delegat vel. župana, referent komisije za obl. agr. operacije, dva odn. trije člani-sodniki in pri reševanju gozdno-oz. kmetijsko-gospodarskih vprašanj še gozdarski referent velikega župana in kmetijski referent obl. odbora. Ta komisija bo reševala zadeve agr. operacij v ljublj. in marib. oblasti. Nekateri člani se menjavajo, kadar gre za slučaj ene oz. druge oblasti. V zadevah, ki spadajo v njeno pristojnost, odloča končno veljavno. Uredba razširja delokrog uradov za agr. operacije, da bodo odslej izvrševali tudi uredbe in odkupe služnostnih pravic paše in dr. Uredba je bila sprejeta soglasno brez debate.

Javnoizgradbeni program oblastnega odbora.

Kot zadnje je prišlo v razpravo poročilo odseka za javna dela. Odsek je izdelal program dela obl. odbora, ki se bo izvajal, kakor bodo dopuščala sredstva. Predlagal ga je prof. Jare. Ta program je odsek soglasno sprejel. Nato je predsednik prečital ta program.

Poročevalec odseka Novak je prečital 13 predlogov obl. odbora (o katerih smo v »Slovenec« poročali včeraj). Ti predlogi so zreli za rešitev. Ni še gotovo, kdaj se bo začelo z graditvijo. Gradilo se bo, v kolikor bodo sredstva na razpolago.

V debati so se oglasili k besedi Širola, Brnac, Pipan (SKS) in Erjavec. Posl. Erjavec (SLS) je izvajal: Vlada se toliko predlogov, da jih v desetih letih ne bi mogli uresničiti. Zato je mnenja, naj bi se predvsem gradile občinske ceste s podporo okrajev in oblastnega odbora. Tudi se vlaga mnogo predlogov, da se prevzamejo občinske ceste med deželne ceste II. vrste. Po njegovem mnenju naj se ti predlogi zavrnejo, ker bi se s tem okraji preveč obremenili in stroški podvojili. Obl. odbor in cestni odbori naj občinam samo pomagajo.

Odsekovni poročevalec Novak je na kratko odgovarjal poslancem. Nato se je vršilo glasovanje in je bilo poročilo soglasno sprejeto. Nadalje je predlagal odsek, da naj skupščina sklene, da se naj 37 predlogov posameznih poslancev odstopi oblastnemu odboru v proučevanje in vpoštovanje pri nakazilu podpor ter resolucijo, da naj skupščina oblastne-

mu odboru naroči, da pripravi do prihodnjega zasedanja osnutek uredbe, s katerim se cestni zakon kranjski razširi na okraje Brežice, Sevnica, Laško, ki pripadajo ljubljanski oblasti. Pri glasovanju so bili predlogi soglasno sprejeti.

Socialni vestnik

Delavska samopomoč

Najhuša je za delavca negotovost eksistence in strah, da more vsak dan nastopiti položaj, da bo ob kruh in streho, on in njegova družina. Za tak slučaj mora biti na ta ali oni način zavarovan.

Kdo je dolžan nuditi pomoč?

Brez dvoma v prvi vrsti država. Toda tukaj ni upati kmalu na od pomoč. Zakon o zavarovanju predvideva, da mora biti izvedeno zavarovanje za slučaj onemoglosti in starosti do 1. julija 1925. Razven tega predvideva, da se bo izvedlo zavarovanje za slučaj brezposelnosti kasneje. Toda z zakonom v proračunskih dvanajstih letih z dne 31. julija 1925 se pooblašča minister za socialno politiko, da sme odrediti za izvajanje splošnega starostnega zavarovanja poznejši rok, t. j. starostno zavarovanje se je odrinilo za nedoločen čas. Zavarovanja za brezposelnost tudi ni.

Podjetja.

V drugi vrsti bi morala nuditi oporo delavcu podjetja, ker rabijo njegovo silo. Stališče, da mora skrbeti za takega delavca občina ali pa privatna dohodnina, mora izginiti. Zdravo razmišljanje je to, da mora delavec v normalnih razmerah služiti v dne, ko dela, tudi za tisti čas, ko ne bo mogel delati. Sicer ne bo našlo to stališče v družbi prijaznega sprejema, toda delavstvo se more opirati v boju za to idejo na take razloge, da bodo prodrli.

Vzajemna pomoč najsigurnejša.

Upanje je, da bo večina podjetij v Sloveniji tako uvidela, da se bi udeleževala skupne akcije vsega delavstva — namreč izvedbe podpornih fondov v posameznih obratih. Taki fondi bi se ustanovili na podlagi kolektivnih pogodb, na podlagi katerih bi se delavstvo in podjetniki zavezali za gotovo dobo, da bodo prispevali v delavski podporni fond gotov del svoje mezde, ki se odriga takoj pri izplačevanju zasluga.

Kakšen bi bil notranji ustroj teh fondov?

Taki delavski podporni fond bi bili bolj ustasnovi za hranjenje — vsaj v začetku — kakor pa zavarovalnica, vsled tega bi se nalagali prispevki kot prihranki od posameznega delavca in da bi se ti prihranki tudi individualno uporabljali. Le manjši del nabranega denarja naj bi se stekal v splošni podporni fond, s katerim bi se priskočilo na pomoč najbednejšim. V svrhu enotnejše in čim uspešnejše izvedbe te akcije, bi se moralo misliti, da se ustvari pozneje nekaka vez med posameznimi obratnimi podpornimi fondy.

Te fondy bi upravljalo po voljenih funkcijonarijah delavstva, toda podjetju bi bila za jamčena stroga kontrola. Nabrani denar bi bil deloma na razpolago podjetju, deloma bi se pa naložil v puplarno varnih denarnih zavodih.

Ali bi zmoglo delavstvo prispevke?

Mnogi so mnenja, da je delavstvo v tako slabem položaju, da ne bi zmoglo prispevkov v podporne obratne fondy.

Ne tajimo tega dejstva. Toda so pa tukaj gotovi viri, iz katerih se bi mogli črpati ti prispevki. V Sloveniji gre prav gotovo 10% delavskih plač za pijačo in 3% za tobak. Vsled tega je gotovo, da more delavec tudi pri nizki plači pogrešati od 3—5% za čas ekonomskih in socialnih kriz.

Ne smemo pa prezreti še enega važnega momenta, namreč, da bodo po novem davčnem zakonu, ki stopi v veljavo 1. aprila 1928 davki za delavstvo nižji od 1.5—2%. Tudi taksa na izplačevanje med 0.5% odpade. Če vpoštevamo, da predvideva zakon v splošnem zavarovanju prispevkov 1¼% od delodajalcev in 1¼% od delojemalcev zavarovane mezde, potem je jasno, koliko se da doseči samo s prispevki od manj plačnih davkov.

Zavedati se moramo, da ne bi taki fondy še rešili starostnega zavarovanja. Treba je imeti pred oči, da znaša prispevek pri Bratovskih skladnicah 5%, po novi uredbi bo znašal 7%, prispevek za zavarovanje zasebnih nameštencev celo 12% zavarovane mezde. Vsled tega bi bilo želeli, da bi ne ostalo delavstvo le pri 3%, ampak naj bi skušalo zvišati prispevek vsaj na 5%, pri čemur naj bi prevzela podjetja ½ prispevka.

Ideja samopomoči zdrava.

Vodja nove krščanske socialne struje na Dunaju dr. Karel Lugmayer poudarja v nekem članku o posledicah pravice na donos delavca visoko moralno vrednost sistema, da bi delavstvo hranilo denar v lastnih fondih, cenil tak sistem višje kakor socialno zavarovanje samo.

V resnici bi taki fondy nudili v sili pomoč, na drugi strani bi dvigali delavsko zavest, pa tudi na razmerje med delodajalcem in delavstvom bi ugodno vplivali, ker bi nazorno videli, do kakšnih uspehov more voditi skupno sodelovanje na podlagi obojestranskega vpoštovanja obeh faktorjev.

Za to idejo morajo iti na delo predvsem strokovne organizacije, da zbudijo smisel za njo med delavstvom in v vsej naši javnosti. Pri tej priliki opozarjamo, da bo v kratkem izšla Delavska zbornica knjižice izpod peresa tajnika Filipa Uratnika, v kateri razglablja in nazorno obrazloži ves v tem sestavku opisani problem. Želimo, da bi naša knjižica umevanje vsepovsod, pri podjetnikih in delavcih kar v ostali naši javnosti in da bi se čimprej realizirala ideja ustanavljanja delavskih podpornih fondov.

Ženska matematika.

»Slavka je imela 8 let, ko sem bila stara jaz štiri; torej dvakrat toliko. Sedaj jih imam 28, Slavka potemtaka na 56.«

III. MATERINSKI DAN

priredi

Slovenska krščanska ženska zveza
v opernem gledališču 24. marca t. l. ob 20

SPORED:

1. Moji mami. Deklamacija.
2. Moteni počitek. Otroški prizorček.
3. Slavnostni govor pisat. g. F. S. Finžgarja.
4. M. L. Mat. Deklamacija.
5. Sopran. solospjev s spremljevanjem klavirja.
6. Dr. I. Pregelj: Naše Najvišje. Deklamacija.
7. Spreloigra mati.

Po Andersenovi pravljici priredil Ksaver Meško. - Režija: g. Osiip Sešt. - Pevske točke uglašil g. dr. Anton Dolinar. - Konec pred 22. uro.

CENE: lože po 100, 80, 60 Din; sedeži v parterju po 20, 15 in 10 Din; balkonski sedeži po 15, 12 in 10 Din; galerijski sedeži po 5 Din; stojišča po 2 Din, galerijska stojišča po 1 Din.

PREDPRODAJA vstopnic od torka dalje v Prosvetni zvezi. V soboto v operni dnevni blagajni in zvečer pri blagajni.

njim je govoril posestnik iz Braslovca g. M. Bošnjak z njemu lastno originalnostjo in prepričanjem. Pevski zbor se je posloval od svojega prijatelja z lepimi žalostinkami. Ko sta orlovska in gasilska zastava zasenčili grob in se je turobno oglašil gasilski rog, je palala cela občina. V veliki boli za rajnim nas tolaži zvesta, da je njegova žrtev in njegova ljubezen podedovana po občini, ki bodo njegovo delo nadaljevali.

Drobne vesti iz Celja. Danes popoldne ob pol 4 igrajo Krekovi v Narodnem domu igro »Reček Andrejček«. — Prihodnjo nedeljo ob 4 popoldne se vrši v Narodnem domu popularna proslava materinskega dne v obliki akademije, na kateri se vzporedno igra Meškova pravljica igra s petjem v 6 slikah »Matka«. — Mestno gledališče pripravlja vzporedno »Pasijona« in bo premiera predvidoma že prihodnjo soboto. — Po odredbi celjskega trgovskega gremija imajo celjski trgovci lahko na Jožefovo popoldne trgovine odprte, a obvezno to ni. — V Mariboru je umrla ga. Antonija Lukas, soproga uglednega celjskega meščana g. Ivana Lukasa.

Samo še ta teden te čaka sreča. Kuni si brž srečko II. stadijske loterije. V Celju dobiš srečke v podružnici »Slovenca« na Cankarjevi cesti.

Prenovitev Marijine cerkve. Prošlo leto je bila v celoti popravljena in prenovljena zunanost Marijine cerkve in danes je resničen kras mestu. Zlasti cerkveni stoln nudi sedaj očem vse lepšo sliko. Da je bila cerkev renoviranja resnično nujno potrebna, kažejo številke, ki jih objavlja odbor za renoviranje cerkve in ki kažejo vso, ki so bile za renoviranje izdane. Celokupna popravila so stala 178.152 Din. Prvotni proračun je znašal samo 130 tisoč Din, a med delom so se pokazale nove potrebe, ki jih je bilo nujno treba kriti. Renoviranje se je izvršilo zgolj na račun dobroto prijateljev cerkve, ki so doslej zbrali za kritje izdatkov skupno vsoto 109.364 Din. Ker ima odbor še vedno 70.503 Din primanjkljaja, apelira na dobra srca, da ga veličudno podoro s prostovoljnimi prispevki.

Prešerni naiditeli. G. Pavel Starovašnik, trgovec iz Vitanja pri Celju, je našel na cesti pri kolodvoru zavoj, v katerem je bilo 250.000 Din v gotovini, last drž. rudokopa iz Srbije. G. Starovašnik je izročil takoj na našdi denar g. Milanu Popoviču, drž. uradniku, ki je bil seveda v skrbah radi izgubljenega denarja in je povpraševal po njem.

GOŠPODIJE:
Lepo **SPAJCO** za **VEČER**
dobro oblikovan **OVRATNIK**
lepo **OVRATNICO** ima **G. CADEŽ**
STRITARJEVA ULICA

Dopisi

Moste pri Ljubljani

Praznik naše orlovske družine bomo imeli na praznik sv. Jožefa zvečer v Ljudskem domu. Takrat nam priredi tukašnje orlovstvo akademijo. Spored: 1. Fanfara, 2. O. Zupančič: Kovaska, deklamacija, 3. Proste vaje za 1. 1928. Člani, 4. Proste vaje za 1. 1928. Članice, 5. Proste vaje za 1. 1928. Mladci, 6. Vaje s klji, Članice, 7. Deklamacija, 8. Slovesen sprejem, 9. M. b. bejski bratje, Zborna deklamacija, 10. Bradija, Člani, 11. Simbolične vaje, Članice, 12. Vaditeljske vaje, Člani, 13. O. Zupančič: Streli, Deklamacija, Igra akademski orkester. Vstopnina 5 Din. Dolžnost nas vseh je, da se udeležimo prireditve naše neumorne orlovske družine.

Jesenice

V Kat. del. prose. domu na Savi se te dni odvijajo grandiozni film Sveti Frančišek Asiški. Umetniški in tehniški delci tega filma je zadovoljila stotisočere ljubiteljska filmska širina Evrope. Nihče naj torej ne zamudi ter si v lastnem interesu ogleda to dosedaj nedosegljivo delo. Več je razvidno iz lepikov. Predstave se vrše danes v nedeljo, jutri na praznik sv. Jožefa in še v torek. V petek in soboto zvečer je bil vsakokrat tolik naval, da še nikoli takega.

Praznik sv. Jožefa se malokje tako slovesno praznuje kot na Jesenicah. Tako bo tudi letos ob osmih jutraj odhodu vseh odsekov društva v cerkev, kjer bo skupno sv. obhajilo. Po opravi pa bo v društvenih prostorih slavnostno zborovanje. — Na praznik zvečer pa bodo imeli Jeseničanje priliko slišati nekaj, kar do sedaj še nikdar ni bilo. Odkar namreč stoji Jesenice, se tu še ni uprizarila opera. V ponedeljek bo društveni pevski zbor pel Vilharjevo opero Smiljana. Časi se tudi na društvenih tleh spreminjajo. Nekaj »Kmet Heroda«, danes pa Skaškespearjeva drama in opera in vendar je od tedaj preteklo razmeroma le malo časa.

Jeseničani imajo posebno srečo pri raznih loterijah. Če je le kje kak dobiček, ki kaj obeta, gotovo pade na Jesenice. Zato je tudi mogoče, da bo vsaj eden izmed večjih dobičkov stadijske loterije zadet na Jesenicah, ker je bilo med tukašnjim prebivalstvom razmeroma zelo veliko srečk prodanih. Kdor pa bi srečke še ne imel, naj pa se še to dni potrdi v I. del. kons. društvo na Savi ali pa k društvenemu podpredsedniku, kjer jih je še nekaj na razpolago.

Smrtna kosa. V četrtek je v tovarniški bolnici umrla g. Neumeierjeva, soproga mizarškega mojstra Kranjske ind. družbe. Pokopali so jo v soboto. — Umrl je oče nadknjigovodje Kranjske ind. družbe gospoda Emilia Kleina.

Tržič

Praznik katoliških organizacij je dan sv. Jožefa. Udeležba pri obhajilih mizi jutraj, na gričku sv. Jožefa ob desetih popoldne in pri izredno bogati orlovska akademiji zvečer ob osmih, naj izraža našo katoliško zvestost in organizatorstvo moč.

Iz edno zanimanje je vzbudila te dni velika stadijska loterija. Naenkrat so bile razprodane vse srečke ki so se nahajale v Tržiču. Ker ima pa do 25. marca še vsak ki kupi srečko kadarkoli, enako pravico do vile ali drugih bogatih dobičkov, so tudi zadnji kupovalcem srečke nove pošiljave še na razpolago.

Smrt je v preteklem tednu pobrala tri blage osebe. Komaj v dvajsetem letu je po dolgem, vdanem trpljenju umrla dobra članica naših katoliških organizacij gđa. Francka Perk. o. Rože, polje, Marijina družba in orlovska mladina, vse to je bilo njeno veselje in zanimanje v dneh zdravja in bolezn; vse to jo je spremljalo tudi v oboljeli na zadnji poti. — Rečečem je umrla velika dobrotnica g. Marija Kavčičeva. — Meni je umrla velika dobrotnica in — juha, meni dobrotnica in — kruh —, tako in podobno so govorili reveži, ki so po nenadni smrti — zadela jo je kap — odkrivali njena tiha dobra dela. Članici našega prosvetnega društva je izkazalo zadnjo čast številno članstvo, pevski zbor društva in številni prijatelji. — Isti dan kot ga. Kavčičeva je umrla, zadeta od kapi, tudi ga. Jožefa Palmerin ki je bila znana po svoji vnemi za župno cerkev in razne cerkvene ustanove. Ko je nekoč zvedela, da so paglavci na nedeljo opoldne kradli denar iz cerkvenih nabiralnikov, je dogovorno z drugo dobro osebo od tedaj vsako nedeljo v opoldanskih urah hodila v cerkev moliti in čuvati. Veliko je vedela povedati o Benetkah, kjer je bil njen pokojni mož voznik na vodenih ulicah. Ko je pred leti prišla v rojstni kraj, je v spomin na bivanje v Benetkah dobila priimek: »Sisi«.

— Blage duše naj uživajo večno plačilo!

Metlika

Smrtna kosa. Dolgo so se branili tudi starčki božji dekli, a slednje so ji le podlegli. V zadnjem najkrajšem času so umrli slednji stari ljudje: Ana Pavlovič, polsestra stiškega gosp. opata, iz Drašč, Marko Žugelj iz Metlike, starosta metliških gasilcev, Ana Barbič iz Čuril in Janez Barbič iz Metlike, od katerih so skoro vsi imeli po 80 let. Eni so bili starejši, drugi mlajši.

Vinski sejmi. ki se je vršil, kakor je bilo napovedano, 15. t. m., je prav dobro izpadel v moralnem kakor tudi materialnem oziru. Kljub slabemu zimskemu vremenu, je bila udeležba precej številna. Z vini so bili kupci kakor strokovnjaki prav zadovoljni, le cene so jih pri hip malo osupnile. Ko so pa videli, da se dajo naši vinogradi tudi pogovoriti, se je pa sklenilo kupci za okrog 200 hl, kar ni prav malo za en tak vinski sejem. Zastopanih je bilo okrog 80 razstavljavcev s 100 vrstami. Vsa čast pa gre našim funkcionarjem, z A. Bajukom na čelu, ki je pokazal, kaj je pošteno, v takem slučju. Ključemo jim naj se v bodoče še bolj izkažejo. Pomisliti je treba, da je Vinarsko društvo, podružnica Maribora, komaj leto dni staro dete, a kljub temu moramo društvu samo častitati in mu želiti obilnega uspeha tudi v bodoče, kakor so to poudarjali tudi govorniki in prodavatelji.

Dekliška Marijina družba priredi v društveni dvorani igro »Skrivnostna zaroka«, dne 18. t. m. **Tetaj za gospodarja**, se bo pričel 18. t. m. Trajal bo dva dni. Pridite v obilnem številu in se malo predramite Belokranjci!

Trbovlje

Prosvetna prireditev v spomin začetnika delavca sv. Jožefa na praznik sv. Jožefa ob pol 4 popoldne v Društvenem domu: 1. Pesem »Na delo« (poje moški zbor), 2. Deklamacija, dr. Krek »Naša pesem«, 3. Predavanje »Holandija in naši izseljenci«. Predaval bo g. Vinko Zor, tajnik PZ v Ljubljani. Holandija je ena najnaprednejših dežel v Evropi. To nam bo pokazal tudi 700 m dolg film, ki bo pojasnjeval predavanje. Govornik je že sam obiskal deželo in tamonje naše izseljence, zato bo predavanje tembolj zanimivo. Kdor se zanima za izselitev v Nemčijo ali Holandijo, naj se po predavanju osebno pri g. predavatelju oglasi, kjer dobi natančnejša pojasnila.

NOGOMETNE TEKME.

Danes in jutri: v Ljubljani 2. in 3. kolo prvenstva LNP. v Mariboru prvenstvene tekme in semifinale za pokal LNP.

Razvrstitev prvenstvenih tekem v Ljubljani je sledeča: Danes na igrišču Primorja ob 10. Primorje rez.: Jadran rez., sodnik g. Deržaj, ob 14. Ilirija: Silevan, sodnik g. Schneller, ob 15.40 Primorje: Jadran, sodnik g. Cimperman. — Jutri na igrišču Ilirije ob 10. Ilirija rez.: Slavija rez., sodnik g. Schneller, ob 14. Ilirija: Slavija, sodnik g. Šetina, ob 15.40 Primorje: Hermes, sodnik g. Deržaj, na igrišču Primorja ob 10. Primorje rez.: Hermes rez., sodnik g. Cimperman.

V Mariboru bo osredotočeno zanimanje na semifinale za prehodni pokal LNP-a, v katerem se srečata v ponedeljek stara rivala Rapid in Maribor. Mnogo zanimanja bo vladalo tudi za današnjo prvenstveno tekmo med Zelezničarji in Rapidom. SSK Maribor abs. Ivira današnjo prvenstveno tekmo s SK Ptajem v Ptuj.

SK. »Jadranc«. Danes popoldne ob 15.40 uri prvenstvena tekma z ASK. »Primorje« na igrišču ASK. »Primorje«. — Dopoldne ob 10 odigra rezervna tekma z rezervo ASK. Primorja na istem igrišču. Zbirališče ob 9 uri v Zvezdi.

Sportni feden

Poglejte, kako so se Turki zdramili: v Amsterdamu bodo poslali 21 nogometašev, 14 zasopnikov lahke atletike, 11 zasopnikov težke atletike ter 5 kolesarjev.

V šestdnevni kolesarski dirki v New Yorku sta zmagala Giorgetti in Debaets. Giorgetti je Italijan. Njegov rojak Bonaglia je pred velškansko množico v Buenos Aires na novo dokazal, da je dober bokser: premagal je rutiniranega Kida Charola v 10 rundah po točkah. Prav tako v 10 rundah je premagal Schmeling izbornega Angleža Teda Moore, tudi po točkah. In spet po točkah je zmagal vsled svoje napadalne taktike Risiko nad Sharkeyem, v 15 rundah. Sedaj se borita Heeney in Risiko in zmagovalca nato s Tunneyem, če ne bo prišel spet Dempsey na vrsto. Squires je položil v Johannesburgu (južna Afrika) Giuseppeja Spallo že v 2. rundi z k. o. na tla, na Nemškem pa Rosenmann Angleža Brighta v 3 rundi. Šved Persson išče nasprotnika in jih težko dobi. Delaney zahteva za boj s Paoliom Jamstvo 2.500.000 dinarjev, borila se bosta v mestu Tia Juana v Mehiki.

Blizu tam se je pričel 4. t. m. tek povprek po Ameriki: 1000 jih je bilo pripravljenih, startalo jih je 275, tekmuje jih še 125. V skupni klasifikaciji je po osmih dneh vodil s 14 urami Artur Newton iz Južne Afrike, na drugem mestu je bil Amerikanec Payne z 49 urami, na tretjem črnc Gardner s 50 urami. Newton je lani v Afriki pretekel 100 milj ali 1609,38 km v 14 urah in 45 minutah. Pripominimo, da je skoz Ameriko tekel lani dr. Seiler v 56 dneh, pot je bila dolga 4883,2 km, torej dobrih 87 km na dan. — Amerikanci se bodo odpeljali v Evropo 11. 7.; kdo vse bo šel, glej v posebnem članku. Da so že sedaj izobno pripravljani, smo že večkrat zapisali. Južnokaliifornijska vrsta je pretekla 4x110 y v 41,6 in je izenačila s tem svet. rekord atletskega kluba Newark iz leta 1926. Lloy Hahn je tekel zadnjič 1000 y v 12,8, vrsta Los Angeles 4x220 y 1:28, Copeland je vrgla diskos 35,05 m daleč, nov amer. rekord. V Amsterdamu bo tekel Hahn 800 m in 1500 m. Wide bo tekel v Amsterdamu samo na 5000 m, Steenos bo teknoval v maratonskem teku. Ritola na 5000 metrov, 10.000 m in 3000 m zapreke. Ritola bo prišel na olimpiado iz Amerike, kjer je že par let. Od tam je prišel nazaj dr. Peltzer; pravi, da bo šel spet nazaj in da bo morda tudi tam ostal; v Ameriki se je naučil tudi ameriškega reklamnega bobnanja. Vendar je on veliko upanje Nemcev. Italijani so pa najbolj upali na Garzula, 400 m 48,6; te dni jim ga je ugrabila smrt, šele 22 let starega. Njegov rojak Lippi je zmagal v italijanskem cross-country na 10 km v 34:21,8; v belgijskem e. e. na isto razdaljo je zmagal Degrande v 36:30,6, v angleškem na 10 milj ali 16.093 km pa Webster v 59:33. Francoski cross-country pri Parizu, 10,6 km, je pokazal, da Nemci nimajo nobenih za to pripravnih tekačev; prvi od njih je dosegel šele 30. mesto; v tekmi je zmagal Granier v 36 min. 2000 tekačev, ki so se tega teka udeležili, je franc. lahko-

Plenarna seja občinskega odbora se vrši v četrtek dne 22. marca ob 4 popoldne v občinski posvetovalnici. Dnevni red je sledeči: Čitanje zapisnika; poročilo župana; revizijsko poročilo in poročilo letnega obračuna; najete posojila pri Kranjski hranilnici; prošnja A. Brečka za prodajo zemljišča na opekarni; prevečba nemeščencev; prošnja Jože Klanšičarja in Marjete Drnovčev za podelitev krajevne pravice; več prošelj za sprejem v občinsko zvezo; dopis okrajnega sodišča v Laškem glede uradnih dni; odobritev tržnega reda; slučajnosti. Vstop k seji je vsakemu prost.

Zagorje ob Savi

Materinski dan priredi na Marijin praznik orliški krekč v Zadrudnem domu ob 3 popoldne. Obenem se vrši tudi orliška akademija. **Srečna šola.** Šola v Zagorju ima 13 razredov in 18 učnih moči brez katehetov. Število učiteljev je večje kot po nekaterih razredih število učencev. V Konjšci so pa v začetku šolskega leta prosili za učiteljico; prišla je gori pogledat, pa ji je bilo v Zagorju bolj všeč in čez par tednov je bila nastavljena v Zagorju — Konjšca je pa brez šole.

Ptuj

Akademija. Na orlovski dan, 19. marca ob treh popoldne priredi ptujski Orel akademijo s krasnim sporedom. Opozarjamo zato vse naše prijatelje in somišljenike, da se udeležijo lepe prireditve. Predprijaja vstopnic v prodajalni Kat. tisk. društva. — Bog živi!

Krajevna skupina nižjih poštnih in brz. uslužbenecv priredi dne 6. maja javno dobrodelno tombolo v Ptuj na Florijanskem trgu z mnogimi lepimi dobroti. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo bolnim članom se vsa druga družva prošijo, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev. Cenjeno občinstvo se pa prosi za blagohotno naklonjenost.

Naklo. V nedeljo 25. marca priredi naklanski Orel akademijo ob 3 popoldne v stari šoli z zelo pestrim sporedom. Nastopile bodo tudi Orlice, ki so bile še le letos ustanovljene. Ugodna zveza vlakov poskrbljena. Zato ste vabljeni od blizu in od daleč. — Srečke II. stadijske loterije ima orlovski odesk na razpolago. Sežije po njih, saj sedaj vas išče sreča, kakor še nikdar prej.

Karolajte Slovenca!

Sport

atletska zveza suspendirala, ker je tek priredil list »Petit Parisien« in je zveza udeležbo prepovedala. — Še par drobnih vesti: Lammers je tekel 50 m v 5,9, 60 m v 7 in 70 m v 8 ter je bil v vseh treh tekih prvi; Anglež Rinkel je tekel 100 y v 9,8, 440 y v 49,8, Green 880 y v 1:57,2, Nemec Hirschfeld je smil kroglo 14,87 m daleč.

Zelo daleč je od Siljana do Mora na švedskem, nad 90 km. Tam se vrši v spomin na Gustava Wasa, prvega kralja iz rodovine tega imena, v zadnjih letih smučarska tekma. Navadno porabi 6 ur, rekord je imel do let s Hedlund s 5:38,07. Letos jih je startalo 143, sneg je bil izvrsten, Hedlund in Utterström sta prišla skupaj na cilj v novem rekordnem času 5:33:23, peljaje se zadnjih 200 m pod pazduho; tako sta se dogovorila, ko sta videla, da sta si popolnoma enaka. Še dvajseti v vrsti je porabil čas 5:50:34. V norveškem Narviku je presmatal Ole Hegge 90 km v 1:51:30, kralj je bil poleg; 17 km je pa presmatal Hegge v 1:19:23. Zaključek turneje kanadskih igravcev v hockey na ledu v Evropi je bil 93:81. Še drsanje: Jolyjeva si je že osmih prihorila francosko prvenstvo v umetnem drsanju; Larsen 500 m 44,8, Ström 1500 m 2:29,6, 5000 m 8:53,8, Staxrud 10.000 m 17:52,4.

Gor v Skandinavijo bodo šli gostovat nekateri angleški nogometaši klubi. Doma v Angliji je Huddersfield že prekosil Evertona in ima 30 točk, Ev.

Marec

25

Žrebanje

štadijske loterije

38. Cardiff 36 itd. Na Dunaju ima pa Admira 29 točk, Waeker 23, Rapid 23 itd.; tako spredaj je Admira! V Italiji je Torino premagal Internazionale 3:1, Milano Juventus 1:0, Bologna je igrala z Alessandrio 1:1. Praska Slavija bo šla v Egipt na bo za 5 iger dobila 1500 angl. funtov; izračunaj! Švicarji so premagali Francoze 4:3, Angleži Škote 2:2, Belgijci in Holanci pa so se neoddolno borili 1:1, v Amsterdamu.

Za nogometni poraz proti Švicarjem so se revanširali Francozi v halskem tenisu proti Angležem 16:3. Francozi imajo sedaj sledeča prvenstva v tenisu: francosko, angleško, ameriško in avstralsko. In Davisov pokal je tudi v njih rokah. Ameriško moštvo v boj za ta pokal bo vodil letos Tilden; avstralski tekmeči za pokal so se pa že vkrcali in jih pričakujejo 4. aprila v Neapolu. Prav izborni je Avstralec Crawford, šele 19 let star; Borotra mu prorokuje zelo veliko bodočnost. Tudi Helena bo prišla v Evropo, 12 aprila.

Njeni ameriški rojaki zboljšujejo še kar naprej plavalne rekorde, Japonci pa prav tako; ne bomo pisali, je preveč. Pač pa bomo zapisali, da se je Gletzejevi ponesrečili četrti poskus pri Gibraltarju, da je Holandica Braun plavala na hrbtni 100 m v 1:24, Nemec Neitzel pa 500 m prosto v 6:44,1.

Povsod vidimo ženske v sportu. Neka sportnica se vozi v avtomobilu trdke Steyer sedaj po

svetu okoli, sama; prišla bo tudi v Ljubljano. Trdka Steyer je poslala sedaj v Rusijo veliko število avtobusov, tovornih in osebnih avtomobilov.

Nikdar nesreča ne počiva. Veliki aviatik Kinkhead je hotel napraviti v Southamptonu na Angleškem nov letalski rekord; s hitrostjo 500 km je vozil, pa je naenkrat padel v vodo; v pol sekunde je bilo vse pri kraju; slišali so še motorje pod vodo, ki so peli Kinkheadu smrtno pesem.

Radio

PROGRAMI:

Nedelja, 18. marca.

Zagreb: 20.30 komorni koncert za godalni kvartet. — **Praga:** 20.30 koncert narodnih pesmi in plesov, Himne — Nagovori — Smetana: Baletna glasba iz opere: dve vdovi — Češki narodni plesi — Nedbal: Polka in poloneza iz »Leni Hanse« — Novak: Dva češka plesa — Slovaške narodne pesmi — Weinberger: Odzenek — Janušek: Vališki plesi — Dvořák: Moravski dvoskevi — Dvorak: Štirje moravski plesi: As-dur, H-dur, E-mol in C-dur. — **Leipzig:** 19.30 Operetni večer. — **Scheneetady:** 21.25 in 24.30 Koncert simfoničnega orkestra. — **Stuttgart:** 20.30 Zabavni večer; 21.30 Koncert poljudne lahke glasbe. — **Hamburg:** 20.30 Trgovci s piščic, opereta v 3 dej. (K. Zeller). — **Katovice:** 20.30 Koncert, prenos iz Varšave. — **Brno:** 19—19.35 Koncert ljubarskega zbora. — **Oslo:** 20.30 Orkestralni koncert. — **Langenberg:** 20.30 Obersteiger, opereta v 3 dej. (Zeller). — **Berlin:** 20.30 Proslava 100.letnice Ibsenovega rojstva, Predigra k I. II. in III. dej. »Praznovanja na Sol'augu« (Pfitzner). — Glasbeni odlomki iz »Peer Gynt« (Grieg). — Poletna noč na Fjordu (Schjelderup). — **Norveška rapsodija** (Svendson). — **Daventry:** 22.30 Koncert vrtne godbe. — **Dunaj:** 19.30 Komorni koncert kvarteta: 20 »Berkeley Squares«, mistična igra v 3 dej. (Belderston). — **München:** 18.10 Koncert, Chopinove muzikalne balade. — **Milan:** 20.45 Prenos iz opere »Puritanci«, (Bellini). — **Budapest:** 20.30 Koncert komornega orkestra in madrigalnega zbora.

Ponedeljek, 19. marca.

Zagreb: 20.30 Komor. konc. vijolina, vijolonočelo in klavir) — **Breslau:** 20.10 Koncert. — **Pragas:** 19.30 »Menzelle Nitouche«, opereta (Hervé). — **Leipzig:** 20.15 Koncert francoskih narodnih pesmi. — **Scheneetady:** 20.30 Orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 20.15 Veseloliga: »Ne lač, 3 dej. (Vischer). — **Katovice:** 20.30 Koncert, prenos iz Varšave. — **Brno:** 20—21.15 Koncert lahke glasbe. — **Rim:** 20.45 Lahka glasba. — **Langenberg:** 20.15 Koncert Schubertovih del. — **Berlin:** 19.30 Molliere: »Zdravnik proti svoji volji«, komična opera (Gouand). — **München:** 20.50 Zabavni program: 21.10 Vojaska godba. — **Budapest:** 19.30 Koncert Filharmonično družbe.

Torek, 20. marca.

Zagreb: 20.35 Proslava Ibsena. Prizori iz »Peer Gynt« (Ibsen). — **Praga:** 20.15—21.15 Zabavni spored: 21.15 Koncert. Orkester in solisti. — **Barcelona:** 20.05 Koncert. — **Leipzig:** 20.15 »Divja raste, igra v 5 dejanjih (Ibsen). — **Scheneetady:** 20.30 Koncert. — **Stuttgart:** 20.30 Koncert priškega komornega kvarteta. Mozart: Köchel. št. 465. — **Schumann:** Op. 41, a-mol. — **Debussy:** Op.10, g-mol. — **Katovice:** 19.20 Prenos iz poznanske opere. — **Brno:** 19—19.40 Koncert. Odlomki iz oper, plesi, marš. — **20—20.15 Klavirski koncert.** — **Rim:** 20.45 Koncert instrumentalne glasbe. — **Oslo:** 22.30 Pevske točke. Sopranski solo. — **Berlin:** 19.45 Ibsenova drama »Gjenit«. — **Daventry:** 22.30 Koncert. — **Dunaj:** 20.05 Odlomki iz Mozartovih oper. — **München:** 20.15 »Peer Gynt«, drama (Ibsen); 23—24 Koncert holandske kapela, Milan: 21. Koncert. — **Budapest:** 19.30 Prenos iz opere.

Sreda, 21. marca.

Breslau: 20. Donizetti: »Ljubavni napoje, komična opera v 2 dej. — **Praga:** 18.30 Smetana: »Brandenburžani na Čoškem«, prenos iz gledališča. — **Barcelona:** 22.20 Koncert. — **Leipzig:** 20.15 Orkestralni koncert; 21.15 Koncert poljudne orkestralne glasbe. — **Stuttgart:** 20 »John Gabriel Borkmann«, igra v 4 dejanjih od Ibsena. — **Hamburg:** 19.25 »Allesandro Stradella«, komična opera v 3 dej. F. v. Flotow). — **Katovice:** 20.30 koncert stare italijanske glasbe. — **Rim:** 21.15 Prenos iz gledališča. — **Oslo:** 20. Simfonični orkestralni koncert. — **Langenberg:** 20.30 Predavanje: Potni vlti iz Afrike. — **Berlin:** 20.30 Ruski plesi; 21.30 Nemški zunanji minister dr. Stresmann govori na pozdravnem večeru inozemskih novinarjev. — **Daventry:** 21. Koncert vojske godbe. — **Dunaj:** 20.30 »Zarotac«, komedija iz Napoleonovih časov (Mérimee). — **München:** 22.35—23.30 Lahka glasba. — **Milan:** 21.15 Prenos opere iz gledališča.

Četrtek, 22. marca.

Zagreb: 19.30 Prenos simfonič. koncerta iz Prage. — **Breslau:** 19.35 Humor iz Goethejevih del. — **Praga:** 19.30 Simfonični koncert. — **Barcelona:** 22.05 Simfonični koncert. — **Leipzig:** 21.15 »Blaubart«, burleska opereta (Offenbach). — **Rim:** 20.45 »Grof Luksenburški opereta v 3 dej. (Lehar). — **Oslo:** 20. Baritonski solospjevi. — **Langenberg:** 20.30 »Così fan tutte«, komična opera (Mozart). — **Berlin:** 20.10 »Gasparone«, opereta v 3 dej. (Müllacker). — **Daventry:** 20.30 Orkestralni koncert. — **Dunaj:** 19.30 Koncert pevskega zbora avstrijskih železničarjev. Sodelujejo solisti, vijolina, orgle, deški zbor in orkester. — **München:** 20.50 Koncert Schubertovih skladb. — **Milan:** 20.50 »Puritanci«, opereta (Bellini).

Petek, 23. marca.

Zagreb: 20.35 Arije in pesmi (alt, bas in klavir). — **Breslau:** 20.10 Orkestralni koncerti v proslavo skladatelja Fr. Schrekerja. — **Praga:** 20.50 Smetana: Wallensteinov tabor, simfonična pesnitev; 21. Schiller: Wallensteinov tabor, igra. — **Barcelona:** 23.05 Koncert. — **Leipzig:** 20.15 simfonični koncert. — **Scheneetady:** 20. Orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 20. Koncert s sodelovanjem solistov; Nemška pesem in proza v zadnjih 100 letih. Dela švabskih pesnikov. — **Hamburg:** 20. Koncert Beethovenovih skladb. — **Katovice:** 20.15 Koncert varšavske filharmonije. — **Frankfurt:** 20. Simfonični koncert s sodelovanjem solistov. — **Brno:** 20.20 do 21. Ciganske melodije. 21—22 Starobrunska godba na pišala. — **Rim:** 20.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — **Berlin:** 21. koncert sodobne glasbe: 22.30 Muzika iz »Wildwesta«. — **Daventry:** 21. Muzikalna komedija. — **Dunaj:** 20.30 Zabavni večer. Lahka glasba. — **Milan:** 20.50 Simfoničen koncert.

RADIO potrebiščine
v največji izbiri stano v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Kino „UNION“

telefon št. 2444

Ljubljana VII - Šiška

(zraven gorenjskega kolodvora)

se otvori danes z veledramo

„Za bodečimi žicami“

v kateri igra glavno vlogo POLA NEGRI.

Priporoča se ravnateljstvo

kina »Union«.

vložiti pri mestnem magistratu ter mora biti kolekovana po tarifi postavki 259 taksnega zakona z 200 Din v kolekih. Razen tega je priložiti še kolek 20 Din za rešitev in potrdilo predloženega situacijskega načrta. Predmetna pojasnila je dala Generalna direkcija davkov v svoji rešitvi z dne 23. decembra 1927 pod št. 139016.

★ Razpis državne službe. Pri oblastnem poveljstvu drž. varnostne straže v Ljubljani je razpisano mesto revirnega nadzornika II. razreda. Prošnje je vložiti do 10. aprila t. l. Natančnejši pogoji so razvidni iz razpisa v Uradnem listu.

★ Lovske zaupnike opozarjamo, naj lovske kavičje, ki jih imajo položene v obliki knjižic, zamenjajo za državne papirje. (7% investicijsko posojilo ali obveznice ratne štetje.) — Odbor SLD.

★ Sadjarji! Zadnji čas je, da si nabavite Arborin, ki ga izdeluje edinole tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne.)

★ Arborin, sredstvo zoper sadne škodljivce, nadalje desinfekcijska sredstva Sanitol, Sanoform in Saneolin ima v Mariboru stalno v zalogi: Drogerija M. Wolfram nasl. M. Kanc, Gosposka ulica 33.

★ Za razkuževanje pri nalezljivih boleznih uporabljajte Sanitol, ki se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Zaloga za Maribor: Drogerija M. Wolfram nasl. M. Kanc, Gosposka ulica 33.

★ Sadno drevje: pritlikave marelice, črešnje, jabolka, Prunus triloba, lepotočno grmičje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne, nudim za spomladansko saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar in drevničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

★ Male Voith turbine. Znana tovarna I. M. Voith izdeluje v najnovejšem času vodne turbine za male vodne množine od 1 do 150 litrov sekundno in primeroma visoke padce od 4 do 50 metrov. Cena turbine je nizka, postavitev priporočljiva tudi v najmanjšem kraju. Ako je n. pr. vodna množina 30 sekundnih litrov in padec 20 m, opravlja turbina delo za 6 konjskih sil, zadostno za 150

Varujte se influence!

Bolnikova okolica se zavaruje pred nevarnostjo okužbe z virusom bolezni

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDERA

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 18. marca ob 15. uri: PEPELKA. Zadnji-krat v sezoni pri izredno niz. cenah. Izven. Ob 20. uri: SESTRICNA IZ VARŠAVE. Ljudska predstava pri niz. cenah. Izven.

Ponedeljek, 19. marca: CYRANO DE BERGERAC. Izven.

Torek, 20. marca: Zaprtlo.

Sreda, 21. marca: DANES BODO TIČI. Red D. Četrtek, 22. marca: MLADOST. Premiera. Premierski abonma.

Petek, 23. marca: NEDELJSKI ODDIH. Red B.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 18. marca ob 15. uri: MARTA. Ljudska predstava pri niz. cenah. — Ob pol 20. uri: POLJSKA KRI. Opereta. Ljudska predstava pri niz. cenah. Izven.

Ponedeljek, 19. marca ob 15. uri: GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri niz. cenah. Izven.

Torek, 20. marca: Zaprtlo.

Sreda, 21. marca: PLES V MASKAH. Red A. Četrtek, 22. marca: Zaprtlo. (Generalna.)

Petek, 23. marca: LADY X. Opereta, Premiera. Premierski abonma.

Pasijon v ljubljanskem Narodnem gledališču. Na tihot nedeljo dne 23. marca se vprizori prvokrat na ljubljanskem gledališču Pasijon. Izvirno besedilo j. ruzalemskih dogodkov o velikonočnih dneh leta 33 po Kristusu sta priredila za oder po spisih štirih evangelistov gg. Edvard Gregorin, član drame, in dr. Roman Tominec iz reda op. frančiškano. Pasijonska igra ima tri dele in štirinajst slik. Prvi del ima sledeče slike: 1. Vhod v Jeruzalem, 2. Posvetovanje Sinedrija (zbora veliki duhovni), 3. Jezus v Betaniji, 4. Sklep Sinedrija, 5. Zadnja večerja, 6. Getzenani. Drugi del: 7. Peter zataji Učelnika, 8. Obsodba Sinedrija, 9. Prod Pilatom, 10. V sodni palači, 11. Glejte, človeki! 12. Pot

žarnic ali pogon žage, mlatilnice, slamorez-nice, cirkularke itd. Glej današnji oglas!

★ Pri tridvratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobčilni želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobe, splošnem slabopojutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef-grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni želodec. Najodličnejši zdravnik stotlja so vporabljal »Franz-Josef«-vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ Kupim koledarje Mohorjevič knjig in sicer samo koledarje od leta 1880. do 1804., skupno 15 letnikov. Kdor ima take koledarje in isle proda, naj pošlje ponudbo na Korošec Dragotin, trgovina z rudokopnim lesom, Šmartno ob Paki (Gorenje št. 7).

★ Gramofonisti! Pravkar so dogotovljene plošče naših slovenskih umetnikov ge. Lovšev, ge. Thiery-Kavčnikove, gdč. Zikove, gg. Betetta in Šimenca, plošče s kupleji g. Rogoza. V zalogi so tudi plošče zagrebških in belgrajskih pevcev. Samoprodaja za Slovenijo le Iv. Bonač, Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

NOCOJ VSI NA AKADEMIJO

KREKOVH DRUŽIN

LJUDSKI DOM - OB 8 ZVEČER

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imata danes: Sušnik na Marijinem trgu in Kural na Gospo-sveti cesti. — Jutri imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu. — V noči od torka na sredo imata nočno službo: Bohine na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

* * *

○ Petindvajsetletnico umetniško-drama-tičnega delovanja g. Rudolfa Vrančiča proslavi jutri ob pol osmih zvečer kat. društvo rokodelskih pomočnikov v dvorani Rokodel-skega doma. Na sporedu je poleg čestitk g. jubilaru ljudska igra »Številke gospe Rožma-rinke«.

○ Za današnjo akademijo v Ljudskem domu se dobe ves čas do akademije vstopnice na Starem trgu 2/1.

○ Slov. kršč. ženska zveza priredi svoj letošnji materinski dan v opernem gledališču, in sicer v soboto dne 24. marca t. l. ob 20. Uprizorila se bo spevoigra »Mati«, katero je po Andersenovi pravljici priredil pisatelj Meško. Režijo je iz prijaznosti prevzel g. Ošip Šest. Pevske točke je uglasbil g. dr. Dolinar. Vso prireditev bo oživljalo par izbranih pev-skih in glasbenih komadov. Slavnostni govor govori pisatelj g. Finžar. Natančnejši spored priobčimo v nedeljo. Da bo mogel dostop v gledališče najširšim slojem, so cene skrajno znižane, namreč: lože po 100, 80 in 60 Din.; sedeži v parterju po 20, 15 in 10 Din.; balkonski sedeži po 15, 10 in 8 Din.; galerijski sedeži po 5 Din.; stojišča po 2 Din.; galerijska stojišča po 1 Din. Vstopnice se dobe v predprodaji v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 5 (Akademski dom).

○ Umrla je včeraj ob pol sedmih zjutraj soproga višjega policijskega stražnika gospa Pavla Zorec. Pogreb blagopokojnice bo v ponedeljek, dne 19. t. m., ob 14. uri iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Ljubljani.

○ Zanimanje za stadionsko loterijo je velikansko, naročila sreč se vsak dan mno-že — dan žrebanja trka na vrata.

○ Jožeti v nedeljo — Pepeti v ponedeljek k Pepetu v Vodmat (prej Podobnik). Jožice in Pepce pa oba dneva! — Pepe Lončar.

○ Razpelo, starinska umetnost, dobro ohranjeno, ceno naprodaj. Na ogled v trgo-vini Ničman. Istotam tudi zelo lepa starin-ska slika.

○ P. R. Križa na I. drž. deški meščanski šoli v Ljubljani, Prule, ponovi na splošno željo svojo akademijo pod vodstvom strok. učitelja glasbe Ivana Repovša na praznik sv. Jožefa 19. marca ob pol dopoldne v šolski telovadnici na Prulah.

○ Dobro došli. Vse cenjene odjemalce sreč II. stadionske loterije uljudno vabimo, da se udeležijo javnega žrebanja stadionske loterije, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 25. mar-ca, ob treh popoldne v veliki dvorani hotela Union.

○ Nov kino. V Spodnji Šiški poleg gorenj-skega kolodvora se otvori danes kino »Union« z dramo »Za bodečimi žicami«.

○ Umrla so v Ljubljani v času od 15. do 17. t. m.: Franc Hlebs, posestnik, 71 let, Hra-deckega vas 37; v bolnišnici so umrli: An-gela Podobnik, zasebnica, 21 let, Sv. Pangrac; Matija Kordiš, občinski ubog, 72 let, Vidov-danska 9; Uršula Ogolin, posestnikova žena, 45 let, Hrib 1; Marija Hočvar, mlinarjeva žena, 28 let, Višnja gora 14; Miha Pavli, mi-zarski vajenec, 18 let, Sp. Domžale 7; Franc Vala, tesarski polir, 75 let, Tržaška cesta 24; Marija Petec, hiralica, 28 let, Vidovdanska 9; Marko Lavrič, občinski ubog, 69 let, Vidov-danska 9; Marijan Sever, sin šoferja, 7 mese-cev, Vič 72.

○ Epileptičen napad. Dne 16. t. m. se je na Sv. Petra cesti pred hotelom »Soča« zgru-dil na tla delavec J. F. Dobil je epileptičen napad. Okoli bolnika se je zbrala velika mno-žica ljudi, ki mu je tudi pomagala v prvi sili, dokler ga ni odpeljal rešilni avto.

○ Surovost. K gostilničarju P. je prišla neka revna ženska in je na upanje spila četrtinko vina. Ker ni imela denarja. jo je go-stilničar poklical na dvorišče, kjer jo je krep-ko obrcal z okovanim čevljem. Surovega go-stilničarja bo policija poučila, da mora biti tudi napram revnim ljudem uljuden.

○ Otroška posteljica, košara na stojalu, se proda. Naslov pove upravništvo »Slov.«

○ Berndor priobri pri F. Čuden, Pre-šernova ul. 1.

○ Kristof-Bučar: Bluze, otroške obleke!

Akademija Orlovske Podzveze v Mariboru

Vsakoletna orlovska akademija na Jože-fovo, 19. marca, je živ spomenik energičnega orlovskega pohoda naprej k višjim ciljem in uspehom. Na letošnji akademiji pa predstavlja proste vaje članov in članic s svojo divno harmonijo med telesnimi gibi in zvoki muzike naravnost epohalen napredek iz preproste si-stematizirane telovadbe v ritmiko. Zato bodo prišli tudi razvijeni poznavalci telovadbe pri akademiji na svoj račun. Sezite po vstopnicah, ki se dobe v nedeljo in ponedeljek ob 10. do 12. ure pri blagajni v Unionu, zvečer pa ob 6. ure naprej ravnotam.

Spored: Fanfara. — 1. Člani: Proste vaje za I. 1928. — 2. Mladenke: Trojice. — 3. Člani: Konj. — 4. Članice: Proste vaje za I. 1928. — 5. Nastop Orličev. — 6. Članice: Slovensko dekle poje. — 7. Govor. — Odmor. — 8. Člani: Bradlja. — 9. Gojenke: O kresu. — 10. Člani: Vaje s kiji. — 11. Članice: Uspavanka. — 12. Mladci: Gimnastične vaje. — 13. Člani: Droj. — 14. Člani: Oj Doberdob. — Orlovska himna.

Ne ugodne ši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi

tur iz JOŽ. ROJNA, Ljubljana

Maribor

□ Praznik sv. Jožefa. Kakor vsako leto, praznuje tudi letos kat. dijaštvo praznik sv. Jožefa s posebno cerkveno slovesnostjo. Na praznik zjutraj ob pol 6 bo v cerkvi sv. Alojzija slovesna sv. maša, pridiga in skupno sv. obhajilo, ki se ga udeležijo tudi ostalo mariborsko orlovstvo s starešinami.

□ Globoko zamišljena točka bo na jutrišnji akademiji v Unionu simboličen nastop: »Slovensko dekle poje«. Plastično bo predstavljalo hrepenenje in življenje slovenske mladence od prvega spomladnega probujenja v dekleški dobi do preudarne zrelosti doraščajoče mladence. Vzhičenost, bolest in vesele upanje mladence bodo predstavljali čudovito lepi gibi, ki o njih takoj čutiš, da niso mehanične kretnje, temveč izraz močnega duha.

□ Vojaska gđba in pevsko društvo Maribor bosta povzdignila orlovsko akademijo v Unionu s svojim sodelovanjem. Godba, petje in telesna rit-mita, tri svetle zvezde na nebesnem svodu umetno-sti, bodo ustvarile harmonično razpoloženje podu-ševljenega veselja v vseh udeležencih.

□ Ljubki nastop naših malčkov. Na vsaki or-lovski akademiji si naši malčki na mah osvojijo s svojim otroško nežnim nastopom vsa srca. To pot bo najlepši orlovski naraščaj predstavljalo divno le-poto kresne noči in nam ob hladnih dnevih borbe med zimo in spomladjo pričaral na oder zmago-slavni čar nočletja, ki nas od daleč pozdravlja.

□ 200 letnica Jožefovanja v Studencih pri Ma-riboru. Mariborčanom najbolj priljubljena in vsako leto od njih najbolj obiskana božja pot je cerkev sv. Jožefa v Studencih. Na tisoče in tisoče meščanov in okoličanov se zbere na Jožefovo v cerkvi, a največ pa oko cerkve in po celih Studencih. Letos praznuje cerkev sv. Jožefa 200 letnico, odkar je pozidana v sedanji obliki in velikosti.

□ Zadeva, o kateri govori ves Maribor. Dne 16. t. m. je bil izročen od policije v preiskovalni za-por okrogne sodišča krojač Jakob Kelc iz Gre-gorčičeve ulice. Dejanski stan, radi katerega je bil Kelc aretiran, je ta-le: 1. maja 1927 je nenadoma umrla Kelčeva žena in to na mučnih krčih. Kelc se je novembra meseca poročil s svojo krojaško učen-ko Ivanko S. Skoro po enem letu po ženini smrti je doznala policija, da je dobavil drogerijski učenc Kelcu svočtas, ko je bila njegova žena še živa, 10 gramov strihinja. Krojačeva hčerka je 9 dni pred materino smrtjo nesla psu lučnice ohrovtu. Ko je pes zavil jed, se je zvil ter poginil. Po preteku 9 dni za tem je umrla nenadoma v Krčih v starosti 32 let Kelčeva žena. Celu zadevo ima v rokah drž-avno pravdnštvo, ki bo odredilo ekshumacijo Kelčeve in bo potek preiskave dognal, na čem je umrla ta mlada žena, ki je zapustila dvoje otrok in je bila zavarovana za slučaj smrti.

Našim rodbinam priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

izboren pridatek za kavo!

Celje

□ Koncert učiteljskega UJU se bo vršil danes ob štirih popoldne v Celjskem domu. Opozarjamo vse one, ki se bodo prijavili z vlakom, da bodo vstopnice na razpolago pri vstopu v koncertno dvo-rano že od treh dalje. Prosimo, naj si preskrbi vstopnico vsakdo čim prej, da se ogledno navalu pred koncertom, ki se bo začel točno ob napovedani uri.

□ Okrajni zbor zaupnikov SLS za celjsko-vranski okraj se vrši jutri na Jožefovo ob 9 dopol-dne v vrtni dvorani hotela »Beli vol« v Celju. Opo-zarjamo ponovno gg. zaupnike, da se tega zboro-vanja na vsak način udeležijo.

□ Sv. Jurij ob Taboru. Kaj je Sv. Jurij izgu-bil s smrtjo svojega dolgoletnega župana g. Aloj-zija Lesjaka, je zaslužil šele ob njegovem veličast-nem pogrebu v četrtlet dne 15. marca. Več sto ljudi se je zgrnilo k slovesu ob grobu vzor-moža, ki je delal prav do zadnjega le za ljudstvo. Med pogrebi so bili pred-sem šentjurski Orli z zastavo, polno-število društvo dveh domačih gasilnih društev, do-mači moški pevski zbor, vsi občinski od-orniki, ge-rent okrajnega zastava za Vransko s celcupnim so-svetom, zastopnik okrajnega sodišča na Vranskem, domača šolska mladina in vse učitelstvo. Svoje pri-znanje delu ranikega je potrdil tudi celjski okrajni glavar g. dr. Hudak, ki se je osebno udeležil po-greba, kar je napravilo na ljudstvo izredno globok in simpatičen vtis. Ob grobu je spregovoril duhov-ni svetnik g. Zdošek prečestljivo besedo zahvale možu, ki je ves gorel za blagor korporacij, v ka-terih mu je božja Previdnost odredila delokrog. Za

Cerkveni vestnik

Praznik sv. Jožefa v cerkvi sv. Jožefa. Ob 6 zjutraj sv. maša in skupno obhajilo častilcev sve-lega Jožefa. Marijine družbe so vabljenje, da se udeležijo sv. obhajila. — Ob 8 pontifikalna sv. maša. — Ob 6 zvečer govor in pesni liturgije na čast sve-temu Jožefu. Nato je darovanje za potrebe cerkve. Duhovne vaje za mladeniče v Domu so ob 24. do 28. t. m. Ker je še nekaj prostora se sprejemajo še pri-glasitve. Pred gg. prosimo, da opozore fante na ta težaj. — Vredstvo.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov ima jutri na praznik sv. Jožefa sv. mašo s pejem in skupnim sv. obhajilom v Križanski cerkvi. Pribelek ob 7 uri zjutraj. K udeležbi vabimo vse člane in prijatelje društva. Da skupno počastimo svojega zaveznika sv. Jožefa.

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu ima pri-hodnji terek 20. t. m. odborovo sejo ob 4 popoldne.

Naše dijaštvo

Daničarji in Daničarki! V sredo, 21. marca ob 8 zvečer se bo vršil izredni občni zbor. Dne-ni red: 1. Predlog odbora glede notranje ureditve društva in tozadnja debata. 2. Služajnosti. Ude-ležba strogo obvezna! Pridite polnoštevilno!

Borci! V ponedeljek, 19. t. m., ob 20 nam bo na sestanku govoril tov. Edi Koebeč o mladinskem gibanju na Slovenskem.

Na 16. rednem občnem zboru Društva sluša-telj jur. fakultete dne 15. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: Robert Kramberger, predsednik, Mirko Potokar, podpredsednik, Ivan Preskar, taj-nik, Zdenko Bačič, blaginjak, Leo Krek, odbornik, Jevgenij Srebot, knjižničar I., Zdravko Kalan, knjiž-ničar II. Revizorja: Boris Kermauner in Marijan Zajec.

Polzvedovanje

Iskubila se je delavska knjižnica od Borze dela. Dunajska cesta do Pogačarjevega trga Pošen naj-ditelj se prosi, da vrne knjižico v našo uravno.

mladina. Vstopnina po navadi. Vstopnice se pro-dajajo ob 9. 11. in 17. uri v dvorani ter ob 7 uri zvečer pri blagajni. — Vsi Šiškarji vabljeni.

Diskuzijski večer iz vrtarstva. Člani Sadjar-ske in vrtarske podružnice v Ljubljani se obve-ščajo, da bo v torek, 20. t. m. ob dvajsetih v dekle-ški meščanski šoli pri Sv. Jakobu diskuzijski večer. Obravnavalo se bo vprašanje »Pomladna dela na vrtovih«, ki jih bo vodil g. M. Humek, višji sadj. nadzornik v pok., ter drugi strokovnjaki. — Tajnik.

★ Dom. stavbena zadruha državnih name-ščencev in upokojencev. r. z. z. o. j. v. Ljubljani. sklicuje redni občni zbor za 26. marec 1928 ob 19.30 v zadnji sobi »Narodne kavarne« z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva, 2. poročilo nadzorstva, 3. skle-panje o računskem zaključku in absolutoriju na-čelstva in nadzorstva, 4. izprememba združnih pravil, 5. volitev članov načelstva in nadzorstva, 6. slu-žajnosti. — Opozarjamo združnike na določilo št. 36 združnih pravil, po katerem se vrši, ako pri prvem občnem zboru nista navzoči dve tretjini članov, pol ure pozneje na istem mestu in s istim dnevnim re-dom drug občni zbor, na katerem se veljavno sklepa z večino treh četrtin navzočih članov brez ozira na število udeležencev. — Načelstvo.

Ostali kraji.

Kat. prosv. društvo na Bledu uprizori igro »Zapravljevec«, žarobno pravilico v 8 slikah dne 18. ob 8, 19. marca ob 3 in 8 zvečer.

Ljudski oder v Kranju priredi v soboto, dne 17. marca ob 8. uri zvečer ter v nedeljo, dne 18. marca ob 4. uri popoldne in na praznik sv. Jožefa ob 5. uri popoldne žaloigro »Zlatorog«. Ko je Ljudski oder v Ljubljani priredil imenovano žalo-igro, je za njo vladalo veliko zanimanje ter je ob-činstvo širilo napotilo obširno dvorano ljubljanskega Ljudskega doma. Pri igri nastopa okrog 50 oseb.

Na Brozici se vprizori 18. 19. in 25. marca ter 1. aprila ob pol 4. popoldne »Pasijon« v 14 slikah. Krasne nove kulise je za Pasijon naslikal V. Skrauh, slikarski mojster Narodnega gledališča.

na Golgota, 18. Golgota, 14. Gospodov pogreb — Kristusa predstavlja g. Edvard Gregorin, v ostalih vlogah (64) pa je zaposlen ves dramski ansambel, večerni zbor in drugi, ki prostovoljno sodelujejo pri tem znamenitem delu. Prva vprizoritev bo v nedeljo popoldne ob treh. Vstopnice se bodo dobi-vale v predprodaji.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 18. marca ob 15. uri: PLES V MASKAH. Kuponi. Gostovanje ge. Mitrovičeve. Ob 20. uri: LOGARJEVA KRISTA. Kuponi. Znižane cene.

Ponedeljek, 19. marca ob 15. uri: PRI TREH MLA-DENKAH. Kuponi. — Ob 20. uri: »DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi.

Torek, 20. marca ob 20. uri: ŽENA VRAG. Izven. Gostovanje dunajskega Burgteatra.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

»Ljubljana« ima svojo pevsko vajo mesto v ponedeljek v torek 20. t. m. ob 8 zvečer. Pridite vsi in točno. — Pevovodja.

Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vod-slovom g. prof. M. Bajuka ima pevsko vajo jutri ob 11 dopoldne.

Šentpetersko prosvetno društvo obhaja jutri na praznik sv. Jožefa svoj društveni praznik. — Člani se vabijo, da se udeležijo ta dan zjutraj ob 6 sv. maše, ki se daruje v cerkvi sv. Petra za vse mrtve in žive člane Šentpeterske prosvete.

Občni zbor družbe sv. Elizabete bo na praznik sv. Jožefa ob pol 5 popoldne v Marijašišču. Pred občnim zborom ob 4 popoldne v kapelici. Čla-nice in prijatelji, pridite polnoštevilno!

»Šišenska prosveta.« Drevi in jutri 10. t. m. obaker ob pol 8 zvečer se uprizori lepa ljudska igra petjejanjska »Moč zvestobe« ali »Kapelica na Šmarni gori«. Jutri se udeležijo predstave lahko tudi

Več tuči!

„Vzemi in beril“

Slavist Vatroslav Oblak ima na svojem grobu v Celju napis iz Razodetja sv. Janeza (5, 9): »Vreden si, Gospod, vzeti knjigo in njih pečate odpreti.« V staroslovensčini je napis, ker je bil Oblak vreden odpreti staroslovensko knjigo in razlagati staroslovenski jezik. Častna je ta veda, zato časten napis. Častna pa je še tembolj, ker je vsebina staroslovensčine ponajveč sv. pismo. Mi vsi katoličani pa smo po milosti božji spoznali sv. pismo in smo vredni vzeti to knjigo in odpreti pečate njih vsebine. A žal je tolikim katoličanom ta knjiga »zapečaten s sedmimi pečati«. Eni je ne marajo odpreti, ker vsebuje božjo besedo; ne marajo ničesar, kar je božjega. Drugi, sicer dobri katoličani, si ne upajo odpreti sv. pisma iz napačnega mnenja, češ da je prepovedano brati sv. pismo. Katoliška cerkev zahteva od svojih vernikov le to, da berejo od Sv. stolice potrjene in od škofov odobrene in na težko umljivih mestih z razlago opremljene izdaje sv. pisma. Od nekatoličanov izdano sv. pismo je lahko pokvarjeno ali napak razloženo, ker se pri njih vsak razlaga, kakor si hoče. Take izdaje so za katoličane seve prepovedane, ker jih lahko spravijo ob pravo vero. Sicer pa katoliška cerkev želi in močno poziva, da bi sv. pismo brali. Saj je sv. pismo vir naše vere poleg ustelega izročila, t. j. tistega nauka, ki ga je Kristus učil in so ga apostoli oznanjevali, pa ni zapisan v sv. pismu, ampak samo od ust do ust izročan ali pozneje tudi v izvenbibličnih dokumentih napisan. Dva vira imamo tedaj za našo vero: sv. pismo in ustno izročilo. Cerkevni očetje imenujejo sv. pismo »svetilo«, ki nam jo je Bog postavil sredi teme; ali »prst božji« ali »pismo, ki nam ga je Bog poslal z nebeske domovine«, pravijo, »da sv. pismo ni samo za puščavnike«, zahtevejo, da »naj ima vsak doma sv. pismo«. V prvih časih krščanstva so shranjevali sv. pismo v cerkvi blizu tabernaklja. Levo od oltarja je bilo sv. Rešnje telo, desno od oltarja sv. pismo — Kristus kot moč in Kristus kot luč. V prvih časih krščanstva so šli kristjani raje v smrt, kakor da bi izročili sv. pismo. Tiste, ki so ga izročili iz strahu pred preganjanjem, so smatrali za izdajalce. In kleče so nekdanji prebiralci sv. pisma ter ga poljubljali, kakor duhovnik poljubi evangelij pri sv. maši.

Zadnji štirje papeži prav posebno priporočajo čitanje sv. pisma. Benedikt XV. pravi v okrožnici Spiritus Paraclitus: »Nikdar se ne bomo utrdili, vse vernike opominjati po zgledu sv. Hieronima, da čitajo vsak dan zlasti evangelije, pa tudi dela apostolska in liste.« Kardinal Faulhaber v Monakovem je v svojem zadnjem pastirskem listu priporočal, naj bi se zopet po hišah čitalo sv. pismo. Na Dunaju imajo biblične krožke, v katerih čitajo in razlagajo sv. pismo.

Čitanje sv. pisma moramo zopet poživiti in kot dnevno skupno čitanje v družine vpeljati! V času, ko je toliko dvomov in hrepenenja po resnici in iskanju sreče, vzemimo to knjigo, dvignimo njene pečate, in naše duše bodo našle resnico, sladko sigurnost, blažen mir! Slovenci imamo na knjižnem trgu zdaj trojno izdajo sv. pisma. Evangelije in dela apostolska po grškem izvirniku v prodajalni KTD v Ljubljani, potem Evangelije in dela apostolska po latinski vulgati v Cirilovi knjigarni v Mariboru, ter Zgodbe sv. pisma, ogromno delo, ki sta ga priredila dr. Fr. Lampe in dr. Jan. Krek, pri Mohorjevi družbi v Celju. Vse tri izdaje so po zelo nizkih cenah. Sv. pismo spada tudi kot samó literarno delo med najboljša dela svetovnega slovstva, ki jih že v tem pogledu izobražen človek mora prebrati. Zato naj ne bo slovenskega izobraženca, ki bi ne imel ene izmed teh izdaj svetega pisma. Potem pa bi bilo želeli, da bi se ustanovili svetopisemski krožki, ali morebiti še boljše, verske organizacije ali tudi splošno-kulturne naj bi pri svojih sestankih vpeljele n. pr. desetminutno čitanje sv. pisma. V vsaki slovenski hiši pa bi naj bilo eno sv. pismo, ki bi se čitalo vsak dan, vsaj v nekaterih letnih časih. Po molitvi rožnega venca naj bi se še kratko bralo sv. pismo. Koliko več notranjega življenja bi prišlo po takem čitanju v naše duše!

Sv. pismo imenuje božjo besedo večkrat ogenj. Jeremija (23, 29) pravi: »Božja beseda je kakor ogenj.« Ogenj je v naravi dober, nam je v blagoslov in blagor, včasih pa tudi prinese nesrečo in pogubo. Tako je tudi z božjo besedo. Ogenj božje besede nam daje blagoslov, resnico in notranje življenje, če lahko deluje v nas po Bogu ustanovljenem redu. Če pa človek z drzno roko ruši ta božji red, pa zaplapola ogenj božje besede v pogubo. Nič ni bolj nevarnega, kakor če hoče človek svojo zmotno podpirati z besedo sv. pisma, ki si ga po svojih strasteh razlaga proti razlagi cerkve, ki ji je Kristus izročil božjo besedo sv. pisma, da jo neokrnjeno in neoskrunjeno ohrani za vse človeštvo do konca sveta. Na ta način nastajajo krivoverske ločinke. Zato so v Sloveniji od Drave prišli že do Save adventisti ali drugi »priatelji sv. pisma«, ki si zmotno razlagajo sv. pismo in širijo napačne spise in izdaje sv. pisma. Take plamene pogubnega ognja treba pogasiti (in uničiti), črpati pa besedo božjo iz čistega, neskaljenega katoliškega vira sv. pisma, da nam bo luč in življenje.

Izredni dogodki v Konnersreuthu

Terezija Neumann iz Konnersreutha in izredni dogodki, ki se vrše na njej, so znane stvari. Različni časopisi so poročali, da so ti pojavi popolnoma izostali. To ni resnično. Pač pa se je razpravljanje o njih nekoliko pomirilo.

Bamberski škofjski ordinariat je v zmislu konference bavorskih škofov v septembru lanskega leta izrazil nujno željo, naj bi obisk in romanja v Konnersreuth popolnoma izostala. Družina Neumann in župnik Naber so nato izjavili, da sploh nobenega obiska niso bili sprejeti. Terezija sami obiski niso bili prijetni. Razlogi, ki so naglasi škofe, da so izdali ta poziv, so bili: Dejstva so sicer dognana, a cerkevna komisija še ni izrekla sodbe, ali so nadnaravne vrste ali ne. Tudi znanstveniki niso edini. Zato ta škofjska odredba postavlja meje lahkovernosti, želji po čudežih. Tudi ne more Cerkev pripustiti, da bi se razvilo neko pretirano čiščenje človeka, ki vidi v raznim izrednim, morebiti tudi čudežnim pojavom še vedno more zgrešiti svoj večni cilj. Obenem pa je ta škofvska prepoved tudi protest proti kinematografski radovednosti, s katero so drveli najrazličnejši izletniki v Konnersreuth samo zato, da napasejo svoje plitvo hrepenenje po senzacijah (izrednosti). Ti so hodili kakor v kino, bili pripravljani nekateri žrtvovati stotisoče, če bi se Terezija dala »filmat«.

Za mirno in nepristransko proučevanje teh pojavov bo le dobro, če bodo vsi obiski v masah izostali, le mirno očiščeno omogočijo znanosti in Cerkev nemoteno raziskovanje takih čudežovitih dogodkov. Navadno obrekovanje je torej, če se nekateri listi (tudi »Jutro«) namigavali, da so škofje imeli pri tem posebne, sebične namene. Strah pred morebitnimi čudeži in pa mržnja proti katoliški cerkvi se le preživo čuti iz takega sumničenja.

Za presojo konnersreuthskih in sličnih pojavov pa je dal jasno in zanesljivo smernico monakovski nadškof kardinal Faulhaber v pridigi, ki jo je imel v monakovski stolnici 6. nov. 1927.

Kristus je delal čudeže, dal je tudi svoji cerkvi zagotovilo, da jo bodo spremljali čudeži. Ti so se tudi vršili vedno v cerkvi, vendar nismo obvezni verovati vsega, kar se pripoveduje v življenjskih svetnikih. Kristus je napovedal, da bodo vstajali lažnivi preroki in delali navidezne čudeže, svaril je tako pred lahkovernostjo in dal pravico cerkvi, da natančno preiskuje vse izredne dogodke ali so od Boga ali ne. Cerkev ne sme učiti vere v čudeže, ona hoče tudi braniti pred lahkovernostjo in navidezne čudeže. To preiskovanje čudežovitih dogodkov pa mora vršiti posameznik v spoštovanju do svetega, do resnice, ne iz hlepenja po čudežih, pa tudi ne iz strahu pred čudeži. Ne iz želje po senzaciji kina, ne iz gole radovednosti! Dogodki v Konnersreuthu so verskega značaja. Čudovita dejanja ali stanja so dokaz za vero le, če imajo tudi zmisel in smotnost in je tudi notranje mišljenje dotične osebe iz Boga. Zdi se, da je pri Tereziji Neumann osebno mišljenje, življenje in teženje preprosto, nesebično, usmerjeno edino v to, da v obiskovalcih zbudi ljubezen do Kristusovega trpljenja in ji je tuja samoljubna misel. Blagor onim, ki ne vidijo in vendar verujejo! Čudeži Kristusu in posebno njegovo vstajenje zadostujejo za našo vero. Konnersreuth ni in ne more postati nobena dogma. Cerkev ostane božja ustanova z ali brez Konnersreutha. Preiskuje, besede čudež ne izgovori bitno in nepremišljeno. Vendar pa je že danes, preden je končna sodba izrečena, izšlo iz Konnersreutha oznanilo milosti: Moderni človek, vrni se iz moderne stiske k pobožnosti, k trpljenju Kristusovemu, skrij se v rane Kristusove!

Za znanstveno presojo in razlago pojavov na Tereziji Neumann pa poudarimo še eno stvar. Treba je razmotriti dogodke, kakor se vršijo, torej v medsebojni zvezi in ne posamezno ločeno med seboj. Tudi je za celotno presojo treba gledati na duševno in duhovno mišljenje in življenje Terezije Neumann, ne samo posameznih dogodkov iztrgati in jih zase razlagati. Izredni dogodki pa so: hipno ozdravljenje od raznih tudi organskih bolezni, čisto določene rane na rokah, nogah, desni prsni strani, na glavi v obliki venca, ki krvavijo predvsem v petkih, istočasna zamaknjenja in vedenja prizorov iz Kristusovega trpljenja in nekaterih drugih iz sv. pisma, zaznavanje aramejskih besedi, življenje brez vsake hrane, jedi in pijače uradno ugotovljeno skozi 14 dni, po verodostojnih pričah skozi več mesecev, ne da bi pri tem izgubila Terezija na telesni teži.

Katoliški in nekatoliški učenjaki, zdravniki in profesorji bogoslovja študirajo te pojave in jih skušajo razlagati. Sodiijo pa tudi katoliški znanstveniki o njih različno. Eni pravijo, da so ti pojavi sicer izredni, pa vendar morebiti možni tudi naravno, iz neznanih duševnih sil se razvijajoči. Drugi se zdi, da je ta razlaga nezadostna in so ti dogodki možni le po vplivu globokoga verskega življenja iz milosti ob gotovih telesnih pogojih. To versko življenje vpliva tudi na telo in povzroča spremembe. Tretji smatrajo, da v celoti vseh dogodkov ni mogoče razložiti drugače kakor s čudežem. Zdravniki si pomagajo z besedami historije, sugestije, nadomestna menstacija in drugimi, ki povzročajo lahko nekatere nekoliko slične pojave. Vendar pa se zdi, da s takimi, čisto naravnimi razlagami nikakor ni mogoče, vsaj danes še ne, pojasniti teh dogodkov. Nekaj nepojasnjenega ostane vedno. Gotovo je tudi, da vse to, kar se godi v Tereziji Neumann, kaže moč duha ali duše nad telesom in notranjega verskega življenja nad zgolj čutilnim, zunanjim življenjem. To doživlja se tudi ne more stane v eno vrsto z raznimi resničnimi ali lažnimi uspehi indijskih ali samo z indijskimi imeni nastopajočih fakirjev, ki z umetnim treniranjem ali drugimi sredstvi pridejo do izredne stopnje neobčutljivosti (anestezije) ali drugačnih stanj.

Vsi resni in nepristranski ljudje, ki nimajo strahu pred čudežem, pa vsaj govorijo s spoštovanjem o teh dogodkih, ki so verskega značaja. Ni potrebno, da bi morali priznati te dogodke za čudeže — katoliška vera ne potrebuje konnersreuthskih čudežev —, znamenje popolne neznatnosti pa je, če kdo misli, da bo razložil te dogodke s primeri iz življenja živali, kakor si je to predstavljal samostojno — demokratski znanstvenik list »Življenje in svete. Prav tako taki pozikusi kažejo popolno pomanjkanje spoštovanja do

žene sploh, do osebe pa, ki je deležna takih pojavov še posebej. Namesto dušeslovja in zdravniške vede o ženi se operira z živalskim življenjem! Med pasjo in človeško psihologijo je precejšnja razlika in le gotovi nameni vladajo tam, kjer jo skušajo izenačiti.

Strah pred čudeži in mržnja do verskih jeprav morebiti ne čudežnih pojavov in do katoliške cerkve, ne bosta nikoli mogla najti ne pravičnega razumevanja, ne prave znanstvene razlage za dogodke v Konnersreuthu.

Za duha in srce

Kakšen bodi katoliški dnevnik

To važno vprašanje je načela z anketo znana dr. Eberlova revija »Schönere Zukunft« (18. marca 1926). Šef-urednik katoliškega »Budischer Beobachter«, duh. svetnik H. Meyer, je koncem l. l. na pritožbe zoper današnji katoliški tisk v svojem »Beobachter« odgovoril, da ima katoliški list premagati veliko večje težave nego svobodomiseln. Odločno katoliško orijentacijo prenesejo samó odločni katoliški, katerih je veliko menj od indifereentnih; pa tudi dobri katoličani večkrat odklanjajo katoliški list, ker je enim premalo stanovski, drugi ne marajo politične polemike in podobno. Ako nečemo, da moderni svobodomiseln in nevtalni tisk s svojimi »general-anzeigern« in ameriškimi metodami katoliški tisk ne uduši, mora katoliški dnevnik kolikoromogoče nuditi vse, kar nudi modern nevtalni dnevnik, zraven tega pa izpolniti posebne naloge, ki jih ima kot strankarski in katoliški tisk. Seveda pa ne sme iskati naročnikov tako, da bi katoliška načela zvođenela.

To priliko porablja dr. Eberle, da v svoji reviji to vprašanje zagradi načelno. On pravi, da se njemu prilagoditev katoliškega lista na generalanzeigerski in ameriški tipus zdi načeloma nemogoča, oz. nedopustna, ker bi tako svoj katoliški značaj popolnoma žrtvoval. Kaj pa označuje moderni tipus lista? Senzacijskost, rekordnost, ogromna preobila materiala, površnost in usmerjenost na golo čutnost. Pripovedujejo se diklomatne reprezentacijske povesti, ki ni ne pomenijo, politični govori, ki resnico le zakrivajo, družabni klišé in podobno. To so sicer nevtalne stvari, toda kažejo, da se je izgubil čut za vrstni red vrednot, za to, kaj je v resnici in več, kaj pa manj ali nič vredno. Ameriškanski list dalje prinaša stvarno celega leksika v telegrafski naglici, seveda popolnoma površno, tako da čitatelj ničesar prav ne prebavi, da se ne more koncentrirati: prav je imel Nietzsche, ko je to naglico, površnost in preobilico stvarne in moderni žurnalistiški proklel kot poneumnevanje in višek nekulture. Da ne govorimo o draženju nižjih gonov, vlačanju najintimnejšega življenja v luč dneva, poveličevanju privatnega luksuznega življenja plutokratov in žensk »velikega« sveta. Dnevnik romanskih narodov izhajajo še danes s 4—6 stranimi velikega formata, ameriški in nemški pa so že cele knjige.

Če bi hoteli katoličani konkurirati s tem tipom lista, bi morali dobiti tudi toliko inseratov, kajti ti plačajo 50—75 odstot. celega lista. S tem pa bi se podali v odvisnost od plutokracije in bankarstva, ki zalaga nevtralni tisk z inserati zato, da le-ta več ali manj prikrito s svojim vsebinskim delom pospešuje velekapitalizem. Eberle meni, da se to sodobnemu katoliškemu tisku v Nemčiji deloma že pozna, ker da ima le-ta v nasprotju s katoliškim tiskom prejšnjih desetletij veliko preveč obzira do veleindustrializma in se gotovo teme boji sploh natenjati ali preveč naglašati. Konča z mislijo, da se mora katoliški tisk obrazovati po zakonih katoliškega kulturnega nazora, da mora imeti svoj lastni stil v očitnem nasprotju do demoralizirajočega nevtalnega »ameriškanskega« tiska in da bo imel tako več uspeha kakor če bi hotel posnemati nasprotni časnikarski stil in barvo.

Anketa se bo nadaljevala. Principijelno je dr. Eberle zadel popolnoma pravo. In concreto pa mogoče dr. Mayerja ni čisto razumel; kajti le-ta je, čeprav se je morda nekoliko nerodno izrazil, hotel gotovo le reči, da mora katoliški tisk konkurirati z nasprotnim le, kar ta prinaša res dobrega, in si osvojiti tudi njegovo tehniko poročanja itd., v kolikor se s tem zadovoljujejo dejanske kulturne vredne potrebe časa.

Seveda tudi dr. Eberle razume obrazovanje lastnega katoliškega stila tako, da ustreza upravičenim zahtevam naše dobe in ne odklanja njenih pozitivnih vrednot — kakor je tudi jasno, da dr. Mayer ne smatra naloge katoliškega tiska, da podaja katoliški kulturni nazor in skuša po njem preobrazovati svet, kot postransko, ampak kot glavno. Saj mi smo odločno tega mnenja, ker katoliški list ne sme biti samo registrator dogodkov, duhovniški kozar in posnemalec vsakokrajnih struj in mod, ampak odločni obrazovalec življenja po večnih resnicah in etičnih načelih.

Dr. Fr. S.:

Anton Leskovec: Dva bregova

(Premijera v Mariboru, 13. marca.)

Drama iz življenja beračev: čuden, nov, neznan svet; menda zadnja etapa v naturalistični eticaciji navzdol, mimo »stretgega« »četrtega« stanja. Toda umetnik na tej poslednji etapi ni več iskal naturalističnega materiala, temveč le nov kolorit za problem, ki ni le socialen v konvencionalnem pomenu, ki je občečloveški, ki je »Sturm und Drang« umetnikov, v novi formi, z novo dekoracijo, pa tudi z neusmiljenimi izkušnjami in z grenkim spoznanjem socialne mašinerije, tako da zadavi Leskovec silni intelekt umetnikov »Drang«.

»Dva bregova« nista več literatura; sta umetnina polna dinamike: s to pestro, polno Rono, ki je Lepa Vida in Mignon, ki je »vražja ženska« in ji drhti iz vsake krvice strastna sla za življenjem, tako da je še ljubčeva smrt ne ustavi, da zbeži pred njenim mrzom — v življenje. Morda je Leskovec Rona najplastičnejša ženska naše drame.

In kar je mignonskega v njej, in kar je Lepe Vide v njej, se ji je podalo ob stran in je ob nji kakor senca in je neskončno hrepenenje: Flore. In kar je sle v nji in strasti za življenjem, jo je zgrabila z drugega brega in je Kristof: Kristof Bogataj, mestic, ubjač, ki so ga poslali na drugi breg...

Zakaj?

Skrivnost je v Macafurju, grandioznem beraču, ki kakor kralj brani svoj »breg«; ki kakor bog sodi in razsoja red in bdi nad kosmosom... Poslal je Kristofa na drugi breg, ker je imel to pravico do sina in to dolžnost do matere njegove. Toda kam se naj drevo v viharjih upogiblje, če ne h koreninam svojim? Tako se je Kristof nagnil k mladostnemu, beraškemu bregu, da premosti jarek in reko, ki deli svet na dveje. Puni zoper kosmos in — Kristofa stre.

To je tragedija Kristofa Bogataja, še bolj pa tragedija Macafurja, poglavarja beračev. Toda Ma-

caturjevo dramo je Leskovec zakril za filozofiranjem in za bujni kolorit; Macafur, tragični krivec, bdi nad dramo kot kamenen kip in šele v zadnjem hipu spoznamo, da je kosmični račun poravnal on, da je spokoril krivdo, ko si je sam raztrgal srce in ubil sina; morda nas le suverena, mučeniška poza Macafurjeva moti v tem spoznanju. Leskovec je ustvaril dramo z močnim intelektom in spretnim poznavanjem odrskih efektov. Najstrumnejše in najbolj dovršeno je prvo dejanje. Te klasične dovršenosti nima v toliki meri epizodni mozaik drugega dejanja; tudi efekta ne more imeti, ker je retardirajoč intermezzo, ki vglablja in pripravlja katastrofo.

Sijajni so prizori množice, karakteristični v posameznikih in celoti. Prizori beračev so umetni nase, ki se dvigajo visoko nad dekorativni kor. Leskovecova drama je bila za nas izreden dohodek. Leskovec nas je slednjič izkopal iz naturalističnega blata in iz simbolističnih rož in iz dekadentskega problematiziranja. Maribor je sprejel »Dva bregova« kot niti »Veronike« ne.

Ali smo dobili vendar že mojstra svoji drami? O igri kot taki, oziroma igralcih, spregovorim prihodnjič.

Jubilej na Rokodelskem odru

(25 letnica Rudolfa Vrančiča.)

Oder Kat. društva rokodelskih pomočnikov je ena najstarejših prosvetnih institucij, ki se more ponasati s častno zgodovino dela in uspehov, o čemer pričajo dovolj imena Verovšek, Danilo, Nučič, Razberger, Bukšek, Povhe, Habič, Molek in še druga. Solidnost v odrskih predstavah Rokodelskega doma je prešla v tradicijo, ki so jo gojili in vzdrževali od naraščanja do naraščanja posamezni člani, kateri bi se bili lahko povzpeli tudi kot omenjeni do priznanih poklicnih igralcev.

Eden teh je Rudolf Vrančič, ki slavi na Jozefovo 25 letnico svojega nastopanja na odru rokodelskih pomočnikov v Rokodelskem domu.

Rudolf Vrančič se je rodil dne 3. aprila 1884 v Ljubljani in izhaja iz družine, v kateri je tekla igralška kri. Oče je n. pr. v Inomestu nastopal na rokodelskem odru, stric Herman pa je bil ravnatelj starega rudarskega gledališča v Idriji. Ko je prihajal v Ljubljano na obisk, so pri Vrančičevih otroci v njegovo veliko veselje vedno vpriporili to ali ono igrice. Rudolf je že kot ljudskošolski učenec četrtega razreda prišel zares na oder, in sicer kot stativ v operi Cavalieria rusticana. Garderober Sturm ga je iztaknil in uvedel v Talijin bram, kar je imelo za posledico šolski zapor, ker učitelj Belle ga je s kukulom prepoznal z galerije, čeprav je bil solarček maskiran. Tak je bil prvi Vrančičev nastop!

Po končani ljudski šoli je postal ključavničarski vajenec in član Kat. mladinskega društva, ki ga je na prigovarjanje dr. J. Kreka l. 1896. ustanovil sedanji predsednik Rokodelskega društva kanonik Alojzij Stroj. Ker je Društvo vajencev prav tako kot Društvo pomočnikov prirejalo razne igre že v starem Katoliškem domu, je prišel Vrančič v svoj element in kma, lu nastopal. Prvič je igral v Strukljavih »Sajnjah« (Zh. lj. iger) v vlogi sodnika in sicer s popolnim uspehom.

Iz Mladinskega društva je prešel v Kat. društvo rokodelskih pomočnikov, obiskoval kot pomočnik dramatično solo, ki sta jo vodila A. Dobrovolni in J. Verovšek. Ta čas (1898—1900) je nastopal i v drami i v operi kot stativ in dobil tuintam tudi kako epizodno vlogo. V igralsko-umetniškem oziru so vplivali nanj poleg omenjenih voditeljev šole Junemann, Dejl, posebnost pa komika Lier in Housa.

Ko je postal delovodja pri tvrdki Tönnies, je gledališče opustil, a tem bolj se je oklenil Društva rokodelskih pomočnikov, zlasti pa njegovega odra, kateremu je bil duša. Vsako leto so igrali do 10 iger in potem z njimi še gostovali tu in tam na deželi. Vrančič je nastopal v najtežjih vlogah in jih vedno izrazito kreiral po svoje.

L. 1910., ko so ustanovili Ljudski oder, je obiskoval Vrančič nekaj časa H. teč. njegove dramatične šole, ki ga je vodil dr. Ivan Robida. Ko so dali 24. aprila 1910 kot prvo predstavo Borštnikovega »Starega Ilijaa«, je Vrančič igral vlogo lovca. Po vojni je v obnovljenem »Ljudskem odru« stalni član, obenem pa še vedno tudi pri Rokodelskem odru.

Čuditi se moramo Vrančičevi vneimi in požrtvovalnosti. Dasi je bil preko dneva stalno zaposlen — od 1912 do 1917 v deležni bolnici, nato v deželnem dvorcu, je vendar neutrupeno delal v prostih večernih urah na obeh odrh, pa še vadih diletante po več krajih na deželi. Vrančič je veliko pripomogel, da moremo predstaviti Rokodelskega in Ljudskega odra šteti med one, ki so preko diletantizma in da vzgojijo vplivajo na vse naše slovensko ljudsko igralsko ordo umetnost.

O 25 letnem igralskem jubileju, ki ga proslavi s Karlom v »Številkah gospe Rožmarinke«, mu izrekamo tudi mi naše odkritosrčno čestitko.

G. Fran Erjavec,

župan in oblatni poslanec v Višnji gor.

Prijatelj »Slovenca«.

Na tem mestu hočemo prinašati slike vseh odličnejših predstavnikov naših samoupravnih zastopstev, zlasti županov, načelnikov okrajnih odborov in zastopov. Prosim vse naše prijatelje, da nam slike teh mož posreduje v pošljo.

Stanovanjsko vprašanje v Mariboru

Pri razmotrivanju stanovanjskega vprašanja si moramo biti predvsem na jasnem, kako je do vprašanja ali je res premalo stanovanj in ali so stanovanja predraga prišlo.

Odgovor utemeljuje obe vprašanji.

Leta 1914. je bilo v Mariboru 27.200 (relativno število) civilnega prebivalstva, l. 1921. 28.200 in l. 1927. okoli 33.700. (Vpoštevati ne smemo pri številu prebivalstva vojaštvo, ki ima skupna stanovanja v vojašnicah.) Družin je bilo v Mariboru l. 1914. 5487, l. 1921. 6447 in l. 1927. 7519, — stanovanj pa l. 1914. 5356, leta 1921. 5364, leta 1927. 6775. — Zidalo se je v Mariboru od leta 1914. do 1921.: 16 stanovanj, od l. 1921. do 1927. pa 363 stanovanj. — Leta 1914. je bila razlika med številom družin in številom stanovanj 131, l. 1921. 1083, l. 1927. pa 744.

1914. leta naj bi bilo normalno stanje, čepravno je že takrat bilo v Mariboru premalo stanovanj. Med vojno se je zidalo zelo malo. Ob prevratu in v letih 1919. do 1921., pa tudi že med vojno se je mnogo stanovanj uporabljalo za razne pisarne oziroma poslovne lokale, tako da so n. pr. odvetovalci za svoje pisarne vzeli okoli 15 stanovanj, zdravniki, zobni tehniki itd. za ordinacije 23 stanovanj, razne agenture 32 stanovanj, carinska posredništva in spedicije 21, zavarovalnice 10, mestni uradi 4, vel. županstvo (finančna uprava) 4, agrarni urad 2, pozneje tudi oblatni odbor in poročnišnica nekaj stanovanj. Blizu 150 stanovanj je bilo na ta način odvzetih svojemu namenu. Tako je mogla biti okoli l. 1921. stanovanjska mizerija v Mariboru največja. Pozabiti tudi ne smemo, da se je že takrat skušalo stanovanje utajiti in se tako izogniti nevšečnemu najemniku. Mnogo je bilo takrat še ljudi v Mariboru, ki se z nastalim stanjem še niso hoteli in niso mogli sprijazniti, in to so bili ravno mnogi hišni posestniki. Ti so z veliko nevoljo sprejemali v stanovanja v svojih hišah slovenske družine, ali pa jih sploh niso sprejemali, ampak so držali stanovanja še vedno za tiste, ki so že odšli v Avstrijo in drugam. Ko se je sčasoma videlo, da se stanje ne bo spremenilo in ko so se razmere v resnici malo ustalile, je pa bila stanovanjska kriza radi vedno naraščajočega števila prebivalstva na vrhuncu. In takrat se je začelo z vso vneto delati na to, da se začnejo spet graditi stanovanja. Leta 1921. je bilo pozidanih 6 stanovanj, l. 1922. 18, l. 1923. 47, l. 1924. 45, l. 1925. 19, l. 1926. 116 in l. 1927. 112. Ko je bilo jeseni l. 1927. ukinjeno stanovanjsko sodišče, je bilo še 567 prošnikov za stanovanja v mestu, ali približno toliko družin brez lastnega stanovanja, oziroma toliko družin je imelo zastilna in slaba stanovanja. Ker je po statistiki l. 1927. primanjkovalo 744 stanovanj (razlika med številom družin in stanovanj leta 1927.), bi torej bilo potrebno v Mariboru še okoli 600 stanovanj.

Po zadnjih ugotovitvah razpolagajo:

1. Mestna občina z 260 stanovanji; 2. država s 66 stanovanji; 3. državna železnica s 493 stanovanji; 4. samoupravna organizacija s 36 stanovanji; 5. cerkve s 33 stanovanji; 6. banke s 150 stanovanji; 7. industrije s 591 stanovanji; 8. vojaška oblast z 42 stanovanji; 9. zasebniki (hišni posestniki) s 4104 stanovanji.

Mestna občina razpolaga s 152 enosobnimi stanovanji, z 80 dvosobnimi, 21 trisobnimi, 5 štirisobnimi, 1 petsobnim in 1 šestsobnim. Mestna občina mariborska bi torej svoje uslužbenke, tudi delavce, mogla spraviti

v stanovanja, s katerimi razpolaga (okoli 130 pragmatičnih in sličnih uslužbenec ter okoli 100 stalnih delavcev).

Državna železnica ima premalo stanovanj za svoje uradništvo in delavstvo in bi potrebovala v mestu samem (skoro polovico železničarjev stanuje v okoliških občinah) še vsaj polovico tega, kar že ima. (Železnica ima 67 enosobnih, 352 dvosobnih, 59 trisobnih in 15 večsobnih stanovanj.)

Država ima na vsak način premalo stanovanj in ona bi bila v prvi vrsti dolžna število stanovanj, katere bi mogla dati svojim uslužbenecem, vsaj podesetoriti. Polovica državnih uslužbenec bi še vedno morala stanovati v zasebnih stanovanjih.

Tudi banke razpolagajo z zadostnim številom stanovanj za svoje uslužbenke. Potrebno bi bilo, da bi jih res uporabljale zanje. (60 enosobnih, 31 dvosobnih, 33 trisobnih, 47 štirisobnih, 8 petsobnih in 1 šestsobno stanovanje.)

Industrija razpolaga z 267 enosobnimi, 194 dvosobnimi, 72 trisobnimi, 34 štirisobnimi, 16 petsobnimi, 7 šestsobnimi stanovanji. Za uradništvo bi torej imela zadosti stanovanj, pač pa bi bilo potrebno, da industrija zida delavska stanovanja, eno- in dvosobna, in to vsaj v istem številu, kakor že razpolaga z njimi.

Zasebniki (tudi trgovci in obrtniki po četrtini) razpolagajo z največ stanovanji, in sicer z 1585 enosobnimi, 1287 dvosobnimi, 698 trisobnimi, 306 štirisobnimi, 135 petsobnimi, 49 šestsobnimi, 23 sedemsobnimi, 14 osemsobnimi, 4 devetsobnimi, 2 desetsobnimi in 1 11-sobnim stanovanjem. Med temi zasebniki so tisti, to moramo priznati, redki hišni posestniki, ki živijo od najemnikov. In ravno ti so, ki zahtevajo v največ slučajih pretirane najemnine, pretirane predvsem radi tega, ker razpolagajo ti navadno z velikim številom stanovanj, in bi torej mnogim ne bilo potrebno stanovanjskih cen navijati. Ali kakor so taki hišni posestniki redki, vplivajo pa le na druge s svojim slabim zgledom. — Trgovci in obrtniki, ki so med temi zasebniki vsi, imajo s polovičnim gornjim številom stanovanj gotovo samo polovico potrebe stanovanj za svoje uslužbenke krite. Mogoče bi se tu dalo sčasoma kaj popraviti, in računati moramo s tem, da se bodo razmere toliko zboljšale, da bodo tudi trgovci in obrtniki mogli začeti misliti na zidanje stanovanjskih hiš.

Da se pomanjkanje stanovanj odpravi, bi bilo torej predvsem potrebno zidati, pa tudi na kak način napraviti red na prostem, navezanem stanovanjskem trgu.

Glede trditve, da so stanovanja predraga, moramo že sedaj pojasniti, da je to mišljeno po 1. maju 1928. — Vsak bo uvidel, da stanovanja dosedaj niso bila draga, ker so stanovanjski zakoni ščitili tudi v tem oziru gospodarsko šibkejšo. S 1. majem ta zaščita odpade in že sedaj je treba jasno povedati, da draginja stanovanj ne bo v škodo samo najemnikom, tistim, ki morajo stanovanja plačevati, ampak tudi tistim, ki bodo stanovanja oddajali. O tem važnem problemu pa bomo govorili v eni prihodnjih števil.

R. A.

Misl o lenšarju bele Ljubljane

III. Cesta razsvetljava Ljubljane.

Eno izmed najvažnejših vprašanj modernega mesta je vprašanje njega razsvetljave. Cim slabše je mesto razsvetljeno, tem bolj vaški je njega utis, cim razkošnejša je razsvetljava, tem bolj se bliža mesto ali kraj modernemu tipu.

Ljubljanska razsvetljava je pretrpela med vojno, ker je bila tik za fronto, skoraj hujšo krizo ko njene ceste in ulice. Posledice te stagnacije so poznajo še danes, posebno pri plinski razsvetljavi.

Javno razsvetljavo oskrbuje danes v mestu izključno elektrika in plinova žarna luč. Električni luči, kolikor je mogoče, se pozna, da je proizvajana s kalorično silo, ker ni tako prodorna in močna, ko električna luč, proizvajana po vodni sili. Zanimivo je v tem pogledu primerjati svetlobo obločnic na glavnem kolodvoru in v Šiški, ki črpa luč iz vodnih sil na fužinski odnosno Tacnu.

S plinovo lučjo so oskrbovani prejšnji notranji deli mesta; tu je razsvetljava po glavnih cestah in ulicah počešana tudi z električnimi obločnicami.

Zunanji deli mesta so razsvetljeni izključno z električnimi žarnicami. Ta razsvetljava je napram plinovi medlejša in v sled prostu stoječih elektrovodov izpostavljen vremenim nepravilnostim (snegu, viharju) ali pa celo hudobnim poškodbam. Ze iz tega izvira, da je dati za običajno cestno razsvetljavo prednost plinski luči.

Plinska razsvetljava v Ljubljani obstoji danes še v istem obsegu kakor pred vojno. Ponokod se je sicer kakovost plinskih žarnic zboljšala, vendar se plinska razsvetljava ni razvijala sporedno z naraščajočo svetlobo. Tako so še danes brez plinske razsvetljave ceste in ulice, ki danes že spadajo v okvir notranjega mesta, pa tudi one važne zvezne proge, ki večje predmestja s središče.

Plinska razsvetljava bi se morala razširiti in namestiti po določenem sporedu čim prej po naslednjih cestah, ulicah in trgih:

1. Na Gregorčičevi cesti od Bleiweisove ceste do Gradišča.
2. V Igrški ulici.
3. Na Erjavčevi cesti od Levstikove ulice do železniškega prelaza.

* Glej Narodni Dnevnik štev. 17 z dne 21. januarja in štev. 23 z dne 28. januarja 1928.

4. Na Cesti na Rožnik do mestne meje.
5. V stranskem drevoredu, ki se cepi od Glavnega drevoreda v smeri proti Cesti na Rožnik.
6. Koslerjevemu drevoredu začenši od Glavnega drevoreda do Celovške ceste pri pivovarni Union.
7. Na Celovški cesti od železniškega prelaza do pivovarne Union.
8. V Pražakovi ulici.
9. Na Vidovdanski cesti in na Taboru.
10. Na Zaloški cesti do prelaza dolenske železnice.
11. Po celim St. Peterskem nasipu.
12. Po Poljanskem nasipu do mesarskega mostu.

13. Po Strelški ulici.
14. Po podaljšani Dunajski cesti do artilerijske vojašnice.

15. Po Tržaški cesti do mestne mitnice.
16. Po Groharjevi cesti.
17. Po Cankarjevem in Gallusovem nabrežju.

18. Na poteh na Grad in sicer iz Studentovske in Florijanske ulice do Grajske planote.

Izpeljati plinsko razsvetljavo ponekod ne bo težavno niti predrago, kjer so, kakor n. pr. na Cesti na Rožnik, že napeljene cevi za hišno uporabo plina. Električna razsvetljava v Ljubljani je izvedena sicer ne prebogato, a vendar za silo vsaj tudi v najbolj oddaljena predmestja.

Lep napredek je napravila Ljubljana glede razsvetljave z obločnicami, ki se je pričela dosledno izvajati leta 1924 z uravnavo Aleksandrove ceste. Razkošni razsvetljava te ceste, v poznejših letih pa delna prenova obločnic na Marijinem trgu, na Dunajski cesti, na Mestnem trgu, v Tavcarjevi ulici in Dalmatinovi ulici. Namestila so se obločnice ob važnejših križiščih in to n. pr. med St. Petersko cesto, med Resljevo cesto in Komenskega ulico, med Komenskega ulico in Vidovdanko cesto, na St. Jakobskem trgu, na križiščih Bleiweisove in Gosposvetske ceste itd. Vendar ni prodrl povsod, posebno v starejših delih mesta naj viši obločnica kolikor mogoče visoko torej najmanj v višini drugega nadstropja tako n. pr. visijo še danes obločnice v Prešernovi ulici posebno med pošto in Mestno hranilnico nogo prenikajo, kar napravi vaški vtis.

To velja tudi o vseh obločnicah v Selenburgovi ulici, na Resljevi cesti, začetnem delu Dunajske ceste, v Wolfovi ulici, posebno pa na St. Jakobskem trgu.

Na važnejših križiščih kakor n. pr. na križišču Dunajske ceste in Gosposvetske ceste, Gosposvetske in Bleiweisove ceste, Bleiweisove in Rimske ceste, na celi Masarykovi cesti, kadar bo uravnana, na križišču Ahacijeve in Zaloške ceste, na križišču Tabora in Vojaške ulice (Masarykove), pred Dolenjskim kolodvorom itd. naj se namestijo najmanj 10 m visoki kandelabri po vzoru onega, ki stoji ob vhodu v Glavni dvorec na križišču Bleiweisove in Aleksandrove ceste.

Kar je starih kandelabrov, naj se premesti v predmestja. V tej zvezi bi predlagali, naj se odpravi trožarna kandelabra pred opernim gledališčem ter se namestita pred vhodom na pokopališče pri Sv. Križu. Med opernim gledališčem in nasprotno hišo naj se pa razobesi obločnica, kakor vise nad Aleksandrovo cesto.

Električna razsvetljava z električnimi žarnicami naj se uvede po vseh alejah, ki vodijo iz mesta proti gradu Tivoli. Enako naj se razsvetli pot, ki drži od cerkve sv. Jeronima v Šiški za Celinovim gradom v Celovski park. Pot je sedaj v polni temi ter zavija enako temne elemente do napadov na številne pasante, ki pohajajo tod iz Šiške v mesto in narobe v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah.

Z obločnicami pa se mora vsakogar še letos in sicer do otvoritve velesema razsvetliti cela Gosposvetska cesta, enako del Bleiweisove ceste do Rimske ceste do Erjavčeve ceste, nadalje Knaflijeva ulica do opernega gledališča. V Selenburgovi ulici med poslopjem glavne pošte in Bonacevo hišo je treba namestiti še eno obločnico, ker je ta del v primeru z drugimi preveč v temi.

Slovinci v Italiji

Za kolonizacijo Primorske. Tržaški odsek Društva vojnih pohablencev in invalidov je na zborovanju sprejel resolucijo, ki izraža željo, naj bi društvo spoznamo z Društvom bivših bojevnikov stavilo predloge »za izkoriščanje poljskih in gozdskih pasov na meji med Tržičem in Reko — po zgledu tega, kar je bilo storjeno na južnem Tirolskem — in za pričetek akcije, ki naj ustvari kmečke naselbine, zveste in narodno čiste, ki bodo s pomočjo racionalnega izkoriščanja zemlje pripomogli k demografski porasti tik za Trstom.« V pojasnilo moramo dostaviti, da je bilo italijanskim bojevnikom izročeno obširno zemljišče v okolici Merana, ki je bilo nedavno izsušeno. Resolucijo je tržaško časopisje sprejelo z odobravanjem. Predsednik Društva pohablencev in invalidov kapitan Stalper (sin slovenske matere Zlatoper) je v razgovoru z urednikom nekoga lista resolucijo še bolj preciziral in izjavil: Dasi ni problem narodne raznoroditve na Primorskem tako oster kakor na južnem Tirolskem, je državna korist dobrih furlanskih kmečkih naselbin med Postojno in St. Petrom, med Idrijo in Tolminom izven razprave. Posebno koristno bi bilo zložit enotnost slovenskega ozemlja s temi naselbinami, ki bi jamčile za dobro proizvodnjo in obilen naraščati. »Piccolo« dostavlja: »Problem je gledan v pravi luči. Demografskega plemenskega zboljšanja ne moremo želiti drugje kakor tam, kjer je plemeni etično popolnoma čisto.« Potom notranje etike bi bilo treba poskrbeti za kolonizacijo Primorske. »Naravno je, da močno in plodovito italijansko plemeno hitro nasiti obsejno ozemlje. Mussolini je to povedal v svojem odgovoru Seiplu. Ker pojav obstoji in je edini demografski pojav, ki v resnici za nima Italijo v obsejnom ozemlju, bi bilo dobro, da se disciplinira.«

Resolucija pohablencev je jasna, jasna so tudi izvajanja fašistovskega tiska: Manjšinsko vprašanje naj se reši z iztrebljenjem slovenskega življa. Umetno je treba narediti Italijane na Primorskem. Sloveni naj se stopijo z njimi v enotno maso ali pa naj se izselijo. Treba je še izpodriti kmeti in zasesti zemljo. Prav zato je fašizem uničil osrednje združne organizacije.

Poskus kolonizacije slovenske zemlje se je že napravil. Društvo bojevnikov se je nasilno hotelo polastiti legega albarskega polja pri Pulju, ki pripada hrvaškim občinam. Sedaj je v teku izsuševanje Čepiškega jezera. Istrski kmet pač ne bo zlepa obdeloval te zemlje.

Vsi v Balilo. V St. Mihelu pri Hrenovcih je bilo slabo z vpisovanjem otrok v Balilo. Radi tega je podestat sklical neko nedeljo vse hišne gospodarje na županstvo. Le trije so se odzvali vabilu. Podestat je pričel vpiti nad njimi naj gredo iskati še druge. Zagrozil je, da bo vsakemu, ki se ni odzval, naložil kazen 50 lir. Od prisotnih je podestat zahteval, da vpišejo otroke v Balilo.

Iz Podgrada. Obnašanje podgraderske učiteljske vzbuja med ljudstvom pravo ogorčenje. Ni zadosti, da morajo otroci že v šoli samo italijanski govoriti, ampak učitelji zahtevajo od otrok, da tudi izven šole ne govorijo v materinščini; učitelji hodijo za otroci in jih poslušajo. Organizirali so tudi pravo špijonažo med otroci v ta namen. — Neki otrok je pomotoma prinesel v šolo tudi slovensko »berilo«

iz katerega se uči doma. Učiteljica je strastno zgrabila knjigo in jo pred vsem razredom raztrgala na vse kose. Na vsak način vzgojno in kulturno delo! Fašisti so zahtevali, da morajo kmetje na »komuni« (posvetovanje jesarjev) govoriti italijanski.

Zdravstvo

Dr. J. Jakša, specialist za kožne in spolne bolezni.

Nekaj o koži

Koža, ki pokriva naše telo in ga varuje pred raznimi škodljivimi zunanji vplivi, nima samo te očitne vloge, ampak še nešteto drugih, tako da je za vsakega dobro, če upozna točneje nje sestavo in delovanje.

Noben drug organ ne opravlja toliko različnih nalog kot koža. Predvsem varuje ves organizem pred zunanji vplivi n. pr. mehanskimi, toplotnimi, električnimi in svetlobnimi. Upravlja s svojimi napravami telesno toploto, izločuje iz krvi golove snovi in je radi tega važna pri presnovi. Predvsem pa je po svojem ustroju varovalni organ. Sestavljena je iz treh plasti:

1. Povrhnica ali kožni epitel, ki je zložen v več skladih. Spodnji se trajno obnavlja, na zgornjih, bolj površnih pa celice odmira, zaroženje in sčasoma odpadajo.

2. Usnjica je gosto vezivo, v kateri se nahajajo kožne žile in sicer žilnice in lojnice. Ta plast je prepletena z gosto mrežo krvnih žilic in živčnih vlaken. Pri živalskih kožah se stroji iz nje usnje.

3. Podkožno vezivo, ki ga navadno sestavlja maščevje in ki ima nalogo, da varuje vsaj deloma naše telo pred mrazom.

Prva plast, povrhnica, težko propušta tekočine in pline, varuje nas pred izsušenjem in je zelo odporna proti okužiti z bolezenskimi kalmi. Povrhnica je slab prevodnik toplote in elektrike, ščiti nas pa tudi pred kemičnimi poškodbami.

V svoji sestavi je koža zelo trdna, raztezna in elastična. Njene glavne naloge so: vskravljanje, dihanje, izločanje znoj, maščobe, uravnavanje telesne toplote. Obenem pa je važno čutilo.

Zdrava koža vsrkava razmeroma zelo malo, če jo pa drgnemo ali pritiskamo, pa mnogo več. To nam služi mnogokrat pri zdravljenju kožnih bolezni, ali pri obolenju vsega organizma. Včasih pa povrhnico na različne načine omečemo, da dosežemo hitrejši in močnejši učinek zdravljenja n. pr. raznih solnih raztopin in snovi, ki so pomešane v maščobah. Pri mnogih kožnih boleznih je itak povrhnica več ali manj raztrgana in je zato koža bolj sprejemljiva za zdravila, pa tudi za škodljive snovi. Če je pa koža v velikem obsegu obolela, obstoja nevarnost zastrupljenja za ves organizem.

Naša koža stalno diha. Iz zraka vsrkava kisik in ga dovaja organizmu; vendar se to vrši v zelo majhni meri. Radi tega dihanja moramo paziti na anaestozo. Pa ne samo radi tega, ampak tudi za to, ker oddajamo v zdravem stanju dnevno skozi kožo precejšnje množice vode potem izhlapevanja.

Razven tega so pa še zleze znojnice, ki izločujejo znoj. Potenje ni stalno, odvisno je od mnogih vplivov n. pr. od vročine, težkega dela, pa tudi od živcev, strahu in bolečine, zato se pojavlja le tu in tam. Posebno važno je pa to potenje za našo telesno toploto. Pri izhlapevanju potu se namreč telo ohlaja.

Zleze lojnice izločajo na površino sivojzrnatno maščobo, ki napravlja kožo mehko in voljno. Če pa lojnice odpovejo, postane pust, trda in na površini razpokana. Taka koža oboli lažje, oziroma je bolj raznim bolezenskim kalem odprta. Lojnice niso enakomerno razdeljene po telesu; največje in najbolj goste posejane se nahajajo v sredini obraza, na lasišču, na gornjem delu hrbta in prs. Na ostalih delih telesa so redkejšje in manjše, dočim jih na dlani in stopalu sploh ni. V golovih slučajih izločajo lojnice snovi, ki se nahajajo v preveliki meri v krvi, kar koristi našemu telesu.

Zdrav človek ima stalno temperaturo. Pri uravnavi telesne toplote je udeležena tudi koža in sicer kot slab prevodnik toplote. Ne varuje nas samo mraza, temveč tudi prebude vročine. Pa še na drug način drži telesno toploto na isti višini. V mrazu se namreč skrči gladko mišičevje in krvne žilice, koža se skrči in zgosti, kar opazimo kot kurjolo. Vseled zoženih krvnih žilic kroži manj krvi na površini telesa, zato je koža bleda in oddaja manj toplote. V vročini pa gladko mišičevje popusti, krvne žile se razširijo, napolnijo s krvjo, ki se radi tega bolj ohlaja. Pri hudi vročini vse to ne zadostja. Takrat pa začnejo delovati zleze znojnice.

Koža je po svojem anatomskem sestavu pravo čutilo. V njej se prepleta mnogo živčnih vlaken, ki se razprostirajo prosto v povrhnici, nekatera pa vodijo iz posebnih teles. Potem teh teles sprejemamo razne občutke; dotik, pritisk, toploto, mraz in bolečine. Vsak tak občutek ima posebno telesce. Tako so n. pr. za dotik in pritisk tipalna telesa, ki so najbolj razvita na koncu prstov. Koža ni povsod enako občutljiva. Kjer je več živčevja, tam je občutljivejša. Na dlani in stopalu je najbolj, na hrbtu najmanj.

Iz tega kratkega popisa spoznamo kako različne naloge in naloge ima koža. Če oboli, se ne spremeni samo na zunan, temveč trpi vse telo, ker je ogroženo v svojem rednem delovanju.

Požar to ni in ne tovarna lima; strašan zasmoj čez ulico smrdi pa kuharica dremlje ne, ne kima ko sred sopare ino sredi dima iz loncev mleko ino mast kipi — Ne briga se za torto ne za presto; »SLOVENE« le prebira: bere, bere zveštol

Gospodarstvo

Zadružna zveza v letu 1927

Iz poročila Zadružne zveze, te naše največje zadružne organizacije, posnemamo naslednje zanimive podatke:

Število članic koncem leta 1927. je znašalo 518, tekoma leta 1927. jih je pristopilo 19 in sicer 6 kreditnih, 1 nabavna, 8 mlekarke, 3 živinorejske, 2 zadrugi elektrarne, 2 stavbniški, 1 lesna in 1 osrednja. Odpadlo jih je pa 18, od teh jih je 7 stopilo v likvidacijo (2 nabavni, 8 živinorejske, 1 stavbna in 1 zadruga elektrarna), 1 je prišla v konkurz, 5 jih je pa bilo izključenih, od teh 2 kreditni, 2 mlekarke, in 1 obrtna. Skupno je znašalo koncem leta 1927 število članic 524.

Po deželah Zveznega okoliša se dele včlanjenih zadrug sledi: Kreditne 300 (Kranjsko 145, Štajersko 145 in Hrvaško 10), nabavne in konzumne 67 (Kr. 40, Št. 18, Hrv. 9), mlekarke 33 (Kr. 28, Št. 5), kmetijsko-strojne 25 (Kr. 20, Št. 5), živinorejske 26 (Kr. 18, Št. 8), elektro-strojne 20 (Kr. 8, Št. 12), stavbniške 12 (Kr. 11, Št. 1), obrtne 23 (Kr. 17, Št. 6), razne 16 (Kr. 6, Št. 9, Hrv. 1), osrednje 2 (Kr. 2), skupaj 524 (Kranjsko 295, Štajersko 209 in Hrvaško 20).

Celokupni promet v letu 1927 je znašal 531.470.954,52 Din napram 602.578.553,80 Din v letu 1926.

Bilanca z dne 31. dec. 1927 izkazuje naslednje postavke (v tisoč Din): v oklepajih bilancne postavke z dne 31. dec. 1926): aktivna: blagajna 215 (78), naložbe pri poštah hranilnic 624 (518), terjatve v tek. računu 49.316 (46.643), naložbe v bankah 57.908 (45.408), efekti 10.907 (10.512), tuji deleži 114 (61), premičnine 23 (30), nepremičnine 71 (75), zaloga knjig in tiskovin 62 (75); pasiva: deleži 1847 (1261), vloge v tekočem računu 117.795 (102.068), rezerve 177 (150), prelojeni račun (12,5), čisti dobiček 11,5 (12,5), bilancna vsota 119.331 (103.541).

Rečun zube in dobička. Zguba: račun uradni 878 (884), zadružna šola 38 (32), zadrugi lečaji 19 (13), tiskovine 153 (99), Narodni gospodar 48 (47), obresti 7687 (6949), odpisi 164 (102), stroški nepremičnin (davki) 96 (24), članarina Glavni zadružni zvezi v Belgradu 25 (25), prehodne post. — (12,5); dobiček: račun uradni 463 (276), zadružna šola 27 (42), tiskovine 181 (194), Narodni gospodar 23 (20), kuponi 584 (709), obresti 7733 (6917), donos nepremičnin 111 (105), skupaj 9122 (8270).

Deleži so znašali 31. dec. 1927 1.346.580 Din (1926 1.261.323 Din), rezerve 177.204 Din (1926 156.344 Din), čisti dobiček pa 11.486 Din (1926 12.508 Din).

Iz bilance je razvidno, da so vloge v tek. računu pri Zvezi narasle od 102 na 108 milj. Din, kar je znak živahnostnega prometa članic za Zvezo. Na drugi strani so se dvignili tudi krediti: od 47 na 49 milj. Din. Tudi so narasle naložbe Zveze v bankah od 45,5 na 58 milj. Din. Vrednost efektov se je zvišala od 10,5 na 10,9 milj. Din. Ti podatki kažejo ugoden razvoj poslovanja Zveze in na poglavitnih stikih s članicami.

Naslednja tabela nam kaže glavne številke, ki označujejo promet Zveze od 1919 dalje:

Leto	Jež		Reze-ve		Pr-met		Voge		Kredit
	v tisočih Din		v milijonih Din		v tisočih Din		v milijonih Din		
1919	492	91	66	173·7	30·4	9·4			
1920	537	91	76	365·7	40·5	14·9			
1921	480	94	87	436·2	67·5	28·6			
1922	505	93	100	477·7	63·0	37·5			
1923	508	87	115	314·0	61·1	41·2			
1924	502	704	123	424·3	76·8	38·8			
1925	497	1184	137	638·3	95·3	40·9			
1926	518	1261	156	602·6	102·9	46·6			
1927	524	1347	177	531·5	117·8	49·3			

Poštna hranilnica v letu 1927

Poštna hranilnica je izdala za leto 1927. obširno poslovno poročilo, iz katerega posnemamo najvažnejše podatke:

Poštočkovni promet.			
Štev. rač.	vloge	promet	
		v milij. Din	
1923.	9.965	242,4	26.300,6
1924.	11.306	296,2	31.021,6
1925.	12.459	348,2	36.977,9
1926.	13.627	368,2	40.575,1
1927.	15.178	622,5	46.341,7

Iz teh števil je razvidno, da se nahaja P. h. v neprestanem razvoju. Lani je začela P. h. izplačevati invalide, kakor že izplačuje pokojnine drž. uradnikov, v mnogih oblasteh tudi plače drž. uradnikov. Odstotek vinarstva prometa je znašal lani 45,7%.

Iz inozemstva je prišlo lani nakaznic za 35,5 milj. Din, odšlo pa za 2,2 milj. Din. Letos bo P. h. pristopila splošnemu mednarodnemu čekovnemu in virmanskemu prometu; v kratkem se začne promet z Madžarsko, Avstrijo, Češkoslovaško, Švico in Italijo.

1. julija 1926 je začela izdajati tudi vložne knjižice, katere obrestuje po 4%, največja vsota je povišana na 50.000 Din. Stanje hranilnih vlog je znašalo koncem 1927 23 milj. Din.

P. h. je nadalje važen vir za kredit. denarnim zavodom je lani dala 433,6 milj. Din kreditov, lombardnih posojil pa 47,2 milj. Din, večinoma za 6 do 7% obresti.

Čisti dobiček stalno narasča: 1923. leta 7,4 milj. Din, 1924. leta 18,4, 1925. leta 36,7, 1926. leta 22, 1927. leta 28,9 milj. Din.

Bilanca izkazuje za 1927 sledeče postavke (vse v milijonih Din; v oklepajih postavke za leto 1926.): Aktivna: blagajna 47,4 (31,4), Narodna banka 139,3 (85,9), dolžniki: tek. rač. 433,6 (310,8), lombard 47,2 (38,9), razno 1,4 (2,9), centrala 141,8 (127,2), vredn. pap. 28,7 (25,5), nepremičnine 35,9 (34,7), inventar 5,7 (5,2), depoziti 737,8 (601), prehodne postavke 26,6 (27,2); pasiva: vloge: hranilne 23 (8,1), čekovne 491,9 (368,2), likvid. navdignjene 130,8 (98,7), tek. rač. 26,4 (28,9), filiale 141,8 (127,2), rez. fond 20 (20), fond za razliko na kurzu vredn. pap. 4,1 (2,3), depoziti 737,8 (601), razna pasiva 1,1 (—), prelojeni 39,7 (15,3), dobiček 28,9 (22); račun dobička in izgube: izdatki: pas. obresti 8,3 (2,8), plače 8,4 (8,1), upr. stroški 3,3 (2,7), odpisi 2,7 (1,3), dobiček 28,9 (22); dohodki: akt. obresti 26,1 (23,1), provizije 5,5 (3,9), prisiljnine 8 (4,2), od nepremičnin 1,1 (1,1), od vredn. pap. 2,9 (2,8), razni 8 (1,7).

Iz bilance je razvidno, da so se vloge lani zelo dvignile (za 138 milj. Din); istočasno so narasli tudi krediti v še večji meri ter gotovina v blagajni in Narodni banki.

JUGOSLAVENSKA BANKA D. D. ZAGREB.

Na seji z dne 8. marca t. l. je ugotovil upravni odbor Jugoslovanske banke d. d. bilanco za poslovno leto 1927. Bilanca izkazuje čisti dobiček od Din 10.391.482,12. Na obnem zboru, ki se bo vršil dne 29. marca t. l. ob 4 popoldne v prostorih zavoda v Zagrebu, se bo predlagalo izplačanje dividend od 8%, t. j. 8 Din po delnici. — Nadalje se bo predlagalo, da se dodeli rezervnemu fondu 850.000 Din, pokojninskemu fondu pa 600.000 Din kakor prejšnjega leta. — Vred teh dodelj bo znašala delniška glavnica in rezerva zavoda Din 127.656.004,55, pokojninski fond pa Din 4.733.042,70. Vloge so v preteklem letu narasle za nad 62 milijonov Din, ter znašajo sedaj okroglo 370 milijonov Din, bilancna vsota pa za približno 138 milijonov Din, t. j. na eno milijardo, a cel promet za okroglo 5 1/2 milijarde, t. j. na eno milijardo Din. — Zavod ima svojo podružnico v Ljubljani v palači »Ljubljanski dvor«.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI.

Iz poslovnega poročila za leto 1927. posnemamo, da se okrog zavoda zbirajo v prvi vrsti samopomočne zadruge (konzumne itd.). Nadalje se je posrečilo lani priletniti k sodelovanju tudi izseljenec v Ameriki pri povišanju kapitala od 4 na 5 milj. Din. Izkazani prebitek za 1927 znaša 284.000 Din (1926 825.000 Din). Bilancna vsota je narasla od 16,7 na 17,6 milj. Din, vloge so neizpremenjene: 11,6 milj. Din, upniki pa so narasli od 15,6 na 16,6 milj. Din. Bruto donos je radi znižanja obrestne mere padel od 2,8 na 2,1 milj. Din; znižali pa so se tudi davki od 0,3 na 0,2 milj. Din, nadalje so se obresti znižale od 1,3 na 0,8 milj. Din. Za 1927 se izplačuje 6% dividenda (1926 6%), na kapital 4 milj. Din, novovplačani kapital 1 milj. Din je opravičen do dividende šele za 1928.

Vpisi v trgovinski register: »Jugo-Schulz«, družba z o. z., razpečevanje tehnic v Ljubljani (15.000 Din); Julij Zupan, Karel Schulz; Kocjančič & Ko., tehnične potrebine, Ljubljana; Mercina in drug, trgovina s papirjem na vel., Ljubljana; »Peko«, družba z o. z., fabrikacija in prodaja čevljev, Ljubljana (240.000 Din); dr. Ivan Sliokar, Karlo Fabiani, Aleksander Knez, poslovodje; »Trojst«, droge, kemikalije in destilacija, d. z. o. z., Ljubljana (60.000 Din); Maks Hammerlitz, Oton Karl Richter).

Dobave. Prometno-komercialni oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 22. marca ponudbe glede oddaje 100 knjig v vezavo. — Gradbeni oddelek sprejema do 28. marca ponudbe glede oddaje posodice za barvilo. — Strejni oddelek sprejema do 24. marca ponudbe glede dobave verig; do 26. marca pa glede dobave 1 bakrene plošče. — Drž. rudnik v Brezi sprejema do 30. marca ponudbe glede dobave 2000 kg olja za osvine; do 31. marca pa glede dobave 1000 m jeklenih vrvi. — Kom. pomorskega arzenala v Trstu sprejema do 8. aprila ponudbe glede dobave lanenega impregniranega platna in kož. — Vršile se bodo naslednje oferte: licitacije: Dne 2. aprila pri rav. drž. železnice v Subotici glede dobave 600 kg jeklenih vrvi, 350 kg raznega jekla in materiala za razširjenje telegrafsko-telefonskih naprav. — Dne 9. aprila pri upravi drž. monopolov, ekonomski oddelek, v Belgradu glede dobave večje količine cigaretnega papirja. — Natančnejši podatki v Zbornici za TOI v Ljubljani.

Poštna hranilnica v februarju 1928. Promet je znašal 3.801,2 milj. (januarja 4.039,4), od tega brez gotovine 46,1 (45,2)%. Število računov je znašalo v celoti 15.396 (15.287), od tega v Ljubljani 4.768 (4.747). Vlog je bilo koncem meseca 607,9 milj. Din (629,3), od tega v Ljubljani 102,9 (110,05) milj. Hranilnih knjižic je bilo koncem meseca 24.931 (24.250) z vlogami 25,4 (24,46) milj. Din, na knjižico odpade torej 1,021 (1,009) Din.

Tržna poročila

Ljubljana, 17. marca 1928.

Les. Kakor smo prejšnji teden omenili, je nastopila na lesnem trgu pomirjenost, živahnost, ki je nastopila proti koncu februarja in začetkom marca, je ponehala. Cene se niso skoro nič izpremenile. Zaposlenost žrg je dobra. Trg je normalen. Kljub stabilizaciji lire ni nastopilo od nekaterih pričakovanih povečanje italijanskega povpraševanja. Italijanski trg je še nesiguren, izgledi niso preveč optimistični. Italija je pri naročitih zelo preudarna. Sistem plačevanja na dolge roke se ni obnesel. Menice so bile prolongirane in tudi stare dobavljajoče trditve so se majale. Sedaj se vedno bolj razvija trgovina proti gotovini, kar se opaža po celim svetu. Momentalne se Italija zelo zanima za nekatere vrste lesa iz naših krajev, ki bi prišle v poštev pri licitacijah, ki se v kratkem vrše v Rimu. Tako se vrši licitacija za 12.000 kub. metrov rezane jelovine (smreka-jelka) 4 m dolge, nadalje pri poslovnem ministru za 21.000 kom. brastovih brzojavnih drogov. To pride v poštev zlasti za naše kraje, ker ne reflektirajo na prekomorsko izdelavo. Nadalje je povpraševanje za hrastove pragove 1,80 m 18x18 cm dobavo april — avgust — oktober. Za stavbno sezijo je precej zanimanja za trame, posebno pa za deske III. v vsaki količini raznih debelin tudi za izvoz v Italijo. Sušak se interesira za 5000 brz. borovih drogov 6x6—8 m dolgih za dobavo junij—avgust. Sušakso pristanišče je prenatrpano. Parniki čakajo znanj, da pridejo v pristanišče na vrsto za nakladanje. Dobavitelji morajo plačevati penalo za vagonce, ki stoje ter ne morejo blago razložiti, ker ni pr. stora na Bradjici in v Barošu. Opaža se nujna potreba, da se zgradi kot lesna luka Martinščica. Kaj bo šele takrat, ko bo stekla železnica iz Kočevja k morju. V lesni trgovini se nadalje opaža veliko pomanjkanje specialnih vagonov za prevoz dolgega lesa (tramoiv itd.). Slovenija ima vsakekor premošč takih voz na razpolago in opravičeno zahteva lesne trgovine in industrije je, da se stavi Sloveniji dovolj takih vagonov na razpolago, ker je pomanjkanje gotovo velika gospodarska škoda.

Zito. Komaj so se zadnjih 14 dni cene ustale, je zopet nastopila ponovna hausse pri nas. Cene v inozemstvu so se bolj malo ucvrstile, zato je iskati vzrokov za dvig cen pri nas v spekulaciji. Čeprav so posevki dobro prezimili, se ne čuje ničesar o stanju posevkov, ker pač spekulacija nima interesa na ugodnih podatkih. Ponudbe v pšenici je v splošnem zelo malo. Nekaj se je trgovalo po 345, pa je ni več dobili, sedanja cena je 347,50; cene moki so v bistvu ostale neizpremenjene: 465 Novi Sad. Tudi koruza se težko dobi, plačati je treba zanj 257,50. Cene inzulanka so se ucvrstile na 270 Čakovec. Oves je ostal neizpremenjen. Rži pa se na tržišču sploh ne dobi, ponudba je minimalna.

Deželni prideiki. Za ližol je nekaj več zanimanja, ker je blago razprodano. Ker je domače čebule zmanjkalo, se uvaža k nam egiptovska, ki stane v veletrgovini 4,50 Din kg.

Mast. Ker se opaža pomanjkanje debelih prašičev, se je mast ta teden dvakrat podražila in stane sedaj 25 Din kg en gros.

Kolonialno blago. Tendencia za kavo je čvrsta in so se cene zvišale pri nas ta teden za 50 par pri kg. Tudi riž je čvrst in stane Postojna tranzito 150 lir. Za sladkor so ta teden izvorne cene zvišale ceno za 10 par pri kg, toda grosisti prodajajo še nadalje po starih cenah.

Semena. Sezija za semena se je začela s precej visokimi cenami. Tako je stala italijanska lucerna 39—45 Din kg, ko pa se je glavni konzum pokrili, so se cene znižale in se sedaj ponuja po 23—29 kg. Ziva tendenca za domačo deželjo je ponehala. Cena je sedaj za očiščeno blago 24—24,50 Din; prvotno se je trgovalo po 18,50—19 Din, nato se je za neočiščeno domače blago zvišala na 22 Din, sedaj pa je zopet postopila, ker je blago prav dobro in ga je dosti; ob tej priliki omenjamo, da so letos marsikateri kmetovalci zaslužili pri delitvi semenu več tisočakov (5—10.000 Din). Pesa rdeča stane 12 do 13 Din, rumena pa 10—11; korenja primanjkuje in stane 32—34 Din. Semena za različne trave stanejo približno istotako kot lani. Čebulček se v Slovenijo uvaža iz Bosne po razmeroma visokih cenah: 13,50—14 Din; semenski oves stane 3,50 Din. Semenskega krompirja se precej naklada za Vojvodino, Bosno in Hercegovino, Srem in Dalmacijo. Ker se je izvoz ugodno razvijal, so producenti na gorenjskem zvišali zahteve na 1,25 Din; ta cena pa se ni mogla držati, ker n. pr. na Dolenjskem niso zvišali cen. Sedaj je začel delati konkurenco našemu krompirju madžarski, ki stane lko meja 8 pengö (za kg 80 par) in se uvaža v Vojvodino v velikih količinah ter izpodriva naše blago. V naslednjem podajamo sedaj veljavne cene. Sever & Ko., največje trditve te stroke lko skladišče Ljubljana 1 kg; rdeča triletna detelja 24,50 Din, francoska lucerna plombarina 34,50, lucerna brez predenice 26,75—29, bastarda (švedska) detelja 34, esparjeta 18,50, nokota rožičkasta 23, rumena ali hmeljska lucerna 10, bela detelja 30, belkasta šopulja 58, lisičji rep 56, franc. pahovka 17, gola stoklasi 17, pasji rep 48, pasja trava 28, ovčja bilnica 34, travniška bilnica 24, medena trava 22, Paveeva julkla 14,18, angl. julkla 13,50 do 14,50, Italij. julkla 12, mačji rep 9,50, nav. latovka 35, senoželna latovka 32, mešanica trav za stalne travnike za suha in mokra tla 16,50, za stalne travnike sredia tla in za govejo živino 15,50, za ovčje pašnike 12,50, za vrtove vsako mešičje 20, krmilna pesa Goliat rum. valj. 14,50, Mamut rdeča dolga 11,50, Eckendorfer, rum. valj. 10,50, Lauker bela, dolga 15, sladk. pesa bela Klein-Wanzelner 14, korenje deb. rum. vel. 42, jesenska (stirnščna) repa kranjska bela okrogla, ali rdečeglava 17,50, proso belo 3,75, rumeno 3,50, ajda črna ali siva 3,75, grahorka polna 3,90, kumna holandska 14,50, mak modri 12,50, dom. 9, konoplja vis. maji. 8, deb. za pitje hrano 5,75, oves izbran češki 3,75, oves luščeni 7,75, svetloskoto seme 6, pitje hrana mešana 5,75, fižol vis. cipro 7, grah za lučenje majski 14, čebulček 6—20 mm v premeru 13,50.

Mleko. Radi posta in bližajoče se Velike noči je množina mleka pri kmetovalcih padla, konzum v mestih in industrijskih centrih pa je narasel, zato gre mleko dobro v promet, vendar pa so ostale cene stare in se prodaja mleko v Ljubljani po prodajalnah na drobno po 2,50 Din za l, dostavljeno strankam na dom je 0,25 Din pri l dražje. — Maslo. Tudi za maslo je iz istih razlogov večje povpraševanje, vendar krijejo domači trg še vedno kmetovalci s kmečkim maslom, ki ga prodajajo trgovcem po 30 Din za kg ter stane na to na drobno 35—40 Din za 1 kg. — Maslo iz mlekarne se prodaja v en gros trgovini po 45 Din, detajlno po 52—56 Din za kg. — Iz Slovenije pa se mnogo masla točasno pošilja na Hrvaško in v Srbijo, kjer plačujejo trgovci boljše cene, ki se celo približujejo tukajšnjim detajlnim cenam, vendar pa le za prvotredno namizno blago. Sir. Cene siru pa imajo nasprotno še vedno padajočo tendenco to pa iz vzroka, ker so stare zaloge v sirarnah zelo velike. — Nov moment v trgovini s sirom je ta, da so Osrednje mlekarne r. z. z. o. z. v Ljubljani pred nedavnim časom izvozile v Nemčijo tri vagonce siru ementalnega tipa ter tako delno razbremenile domači trg. — Je to dosedaj prvi izvoz siru iz Slovenije, če ne upoštevamo da so Bohinjski l. 1923 poslali nekaj siru v Avstrijo, ki pa je radi slabe kvalitete bil zavrnjen in poslan zopet nazaj v Slovenijo. — Cene v en gros trgovini pri odjemu celih hlebov za prvotredno blago 22 Din. — Cene se regulirajo tako po kvaliteti, kakor tudi velikosti hlebov. Detajlna cena pa je 35—40 Din.

Leneno seme, olje in tropine. Cene za leneno seme so precej stalne in se gibljejo v Londonu na višini od Lstg. 15 — za 1000 kg ali 4,10 Din za kg netto cif Trst. Izgledi za žetev so tako v Argentini kot v Indiji dobri. Tudi Sev. Amerika ima lepe poseve. Zato je treba pričakovati, da se bodo cene na svetovnem trgu tekom tega leta gibale na višini od 4—4,25 Din za kg. netto. — Na domačem trgu ni nobenega blaga. Posamezne zaloge so v spekulativnih rokah, vendar ne velikega obsega. Konsument plačujejo zadnje do 5 Din za kg. tendar to samo takrat, ko so v zadregi, drugače posegaio rajši po inozemskem blagu. — Cene lanenemu olju so ravnotako zelo stalne in ne smemo pričakovati to leto velikih izprememb. — Povpraševanje za lanene tropine je pa zelo veliko, kajti druga manj vredna krmila so precej poskočila v ceni in zato se gaajo kmetovalci rajši po lanenih tročinah, ki jih je pa danes že zelo težko dobiti po 3,25 Din za kg.

Borza

Dne 17. marca 1928.

Devizni promet je bil ta teden izredno živahen; zlasti je bil znaten v petek. Skupno je znašal v tem tednu 24,2 milj. Din napram 12,5, 14,0, 12,9 in 17,8 milj. Din v prejšnjih 4 tednih. Poleg Curiha je bilo mnogo povpraševanja tudi za devize:

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 12. III. do 16. III. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Trst
12.	319.0	1085.—	801.0	277.54	56.87	—	168.6
13.	359.75	1095.—	801.84	277.54	56.87	—	168.55
14.	1360.—	1095.—	801.10	277.55	56.87	—	168.55
15.	1360.—	1095.—	801.84	277.55	56.87	—	168.55
16.	1360.—	1095.—	801.35	277.54	56.875	—	168.60

Praga, London, Dunaj in Newyork. Med deviznimi kurzi se je v teku tedna ucvrstil Berlin, variral je v teku tedna zadržne Dunaj, tudi Praga, Trst pa je nadalje nazadoval.

Na tržišču vrednostnih papirjev je bila slaba tendenca za državne papirje. S 15. marcem se je začel izplačevati kupon 7% invest. posoj. 7% invest. posoj. in agrari so tendirali slabše cel teden. Vojna škoda je do petka padla. Ze v četrti tek pa je nastopil delen preokret, ki se je v petek celo stopnjeval: vojna škoda se je začela dvigati, toda kupce ni bilo dosti. V bančnih in industrijskih papirjih ni znatnih izprememb. Objave bil ne in dividend za 1927 niso vplivale na kurze, ki niso nič reagirali. Enotne slike bilance in cenitve dividend ne nudijo, opaža pa se tendenca k stalnosti dividend, podjetja pa, ki so doslej iz prestižnih razlogov dajala višje dividende, so pa bila naravno primorana znižati dividendo. Na Dunaju je nazadovala v teku tedna Trboveljska od 61 na 63. Kranj. industr. pa se je okrepila od 39 na 41 šilingov.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 1370, Curih 1095, Dunaj 801.40, London 277.55, Newyork 56.875, Praga 223.85, Praga 168.60, Trst 300.40.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 1300, Curih 1095, Dunaj 801.25, London 277.50, Newyork 56.87 bl., Pariz 223.85, Praga 168.55, Trst 300.50 bl.

Curih Belgrad 9.135, Berlin 124.20, Budimpešta 90.85, Bukarešt 3.21, Dunaj 78.13, London 25.845, Newyork 519.885, Pariz 20.435, Praga 15.895, Trst 27.43, Solija 3.75, Varšava 58.25, Madrid 87.40. Trst. Belgrad 33.30—33.32, Curih 363.50—365.50, Dunaj 263.75—269.75, London 92.40—92.42, Newyork 18.91—18.92, Pariz 74.30—74.40.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49375, Kodanj 100.35, London 34.0825, Milan 37.5175, Newyork 710.40, Pariz 27.955, Varšava 79.66, Valute: dolarji 707.50, francoski frank 27.88, lira 37.56, dinar 12.41, češkoslovaška krona 21.02.

Praga. Devize: Lira 178.25, Belgrad 59.35, Pariz 132.75, London 164.60, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.86, London 277.50.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. (Prosti promet.) 7% invest. posoj. 87 bl., agrari 57 bl., vojna odškodnina 439 bl.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 80.50, Hipo 7.90, Alpine 41, Leykam 10.10, Trbovlje 62.90, Kranjska industr. 41, Ruše 34.25, Gutmann 28, Slavonija 1.62.

Trst. Adria 207, Assicurazioni Generali 6415, Cosulich 198, Rionione adriatica 2655, Tripicevic 326, Split-cement 250, Trz. Lloyd 678, Dalmatia 124, Oceania 90.50.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica bač 337.50—342. gor. ban. 335—336, ječmen bač.

Madame Butterfly: Zlata Gjungenac

Snoči, 17. t. m. je v Puccinijevi operi »Madame Butterfly« gostovala srbska pevka Zlata Gjungenac. To je pevka odličnih pevsko-tehničnih zmožnosti in visoke umetniške kvalitete. Glas ji je zmožen najfinjših lirskih barv, a tudi dramske zanositosti in reči treba, da ji ni zunanji blek namen. Podala je izredno prečuteno svojo kreacijo, bila je to detajlna igra, psihološki uglobočina in muzikalno interpretirana, da je zlepa ne pozabimo. Bil je to res igriv, naiven »metuljček«, da je osvojil in ganil in bil res psihološka premisa tragik dejanja. Gjungenac ima sijajno bodočnost. Poleg nje se je lepo uveljavil g. Kovač kot ljubimec; imel je uspeh in bil v svojem okvirju prav dober. Pinkerton g. Janka je novost in dea Janku čast. Prav, da mu dajo večje vloge, da se razmahne! Njegov glas in njegove

umetniške zmožnosti zaslužijo vso pozornost. Ga. Medvedova — Suzuki je uspešno delovala za uspeh opere, ki jo je z vso ljubeznijo in poglobljenjem v zamotano partituro vodil g. Neffat. Orkester precizen, celo delikaten, dinamični aparat je bil smiselno in ekonomski v službi dramatike in njene gradacije — skratka, bila je to predstava lepih kvalitet, ki ne bi delala sramote i bolj razvjenim zahtevam kakor so naše!

Knjige in revije

Dom in Svet, marec, št. 3, 1928, prinaša med drugim: Dramo Kraljična Haris od A. Leskovca, pesmi Antona Vodnika, proza Soha sv. Boštjana od Franceta Bevka, Mačka na hrški od Vladimira Bartola. V prosvetnem delu je veleaktualen članek arhitekta I. Vurnika o enodružinskih hišah in drugi. Bogat je informativni del. Ilustracije prinašajo tipe enodružinskih hiš. — Podrobno oceno prinesemo.

Koga linčajo v Ameriki?

James Weldon Johnson opisuje v »The Century Magazine« linčanje črncev takole: Ze drugi stoje trije črnci, med njimi ena žena pred svojim krajevnim sodiščem. Gre za njihovo življenje. Najvišje sodišče je njihovo prvo izvršitev obsodbe odložilo. Sedanji predsednik sodnega dvora razglasi sodbo, na podlagi katere je eden od obtožencev oproščen.

Na večer se je zbralo lepo število avtomobilov, ki so se, kakor zgovorjeno, sestali pri ječi. Nekdo od njih ima ključ do ječe. Prikazni zginejo v ječo, se razvrstijo k celicam in zaprejo duri za seboj. Črnci ve, da je prišla njena zadnja ura. Njeno ledeno vpitje, odmeva po kameniti stopniščih in kmalu nato so zasliši vpitje, prošnja in jokanje dveh črncev, ki enako dobro vesta, da bosta usmrčena, čeprav je sodnik popoldne enega izmed njih označil za nedolžnega.

Se se sliši šum odhajajočih avtomobilov. Črna moža in črna žena s steklenimi očmi in skoro ohromelimi udji zginejo v temi dreves. Slišijo se strel in dvoje teles pade trdo na tla. Žena se vlači po tleh, za njo pa se kažejo sledovi krvi: v smrtni bolečini prosi za življenje in stoka. Padejo nadaljnji streli, nato pa vse tiho je bilo. Naslednjega jutra je šla po deželi govorica, da je nekdo bil linčan. Javno mnenje pa pravi, da ne bo nihče kaznovan.

To je kratek opis slučaja, ki se je zgodil 8. oktobra 1926 v Aiken v Južni Karolini, in ki se da uporabiti pri stotinah drugih slučajev.

Dobro premišljeno delovanje teh napadalcev v južnih državah Amerike dobro ilustrira številne epizode zadnjih let. N. pr. 29. junija 1919 je prinesel časopis v New Orleansu na prvi strani debelo natiskan naslov »Črnci bodo sežgali 3000 ljudi«. Drugi list z imenom »News« v deželi Mississippi je napovedal vnaprej: »John Hartfield bo danes ob petih popoldne linčan. Tisočglava množica se pomika proti mestu, da prisostvuje dogodku; oblasti so brez moči«. 26. januarja 1921 je bil neki Henry Lowery v Nodena sežgan; list »Press« je že to vnaprej napovedal z napisom »Morda bodo danes linčali tri črnce«. Listi opisujejo z vso potankostjo postopanje teh grozodejstev, ki dajejo drug drugemu zgled. 20. septembra 1925 je bil neki črnc v Rockford (Mississippi) živ sežgan. Zopet je pisalo časopisje: »Množica je gledala do konca, kako je bil sežgan ta črnc. Stal sem med 6000 ljudmi, ko so zublji rdečega plamena objemali črnca, ki si ni mogel pomagati. Slišal sem vzdih smrtne strahu, po so plameni strgali raz njega obleko. Scena se opisuje prav po ameriško podrobnosti.

Odkod linčanje? Nekateri trdijo, da je vzrok večine slučajev hudodelstvo nasilstva nad belimi ženami. Toda linčajo se tudi črne žene, kar kaže, da ni glavni vzrok v omenjenem zločinu. V zadnjih desetih letih so v Združenih državah Severne Amerike linčali 92 žena. Med 4000 slučajih linčanja je bilo približno 18 odstotkov obtoženih posilstva. Pri pomniti je, da je bilo mnogo obtožb potem, ko je že žrtev padla, preklicanih in je izseljeniška komisija sama ugotovila, da je manj slučajev posilstva pri črncih, kot pri belih Amerikancih in belokožnih sploh. Znano je, da je število tovrstnih zločinov nad belimi ženami v angleški Vzhodni Indiji, kjer so črnci in mulati v veliki večini, skoro neznano. Linčanje, kjer je v južnih državah poznano, ne zadeva v bistvu kriminalnega razpoloženja črnca, marveč je ostanek suženjstva.

Bela duhal linča črnce iz razlogov, ki so tako nizkotni, da ne more razumeti umora, če ne poznamo socialnega ozadja. V južnih državah n. pr. ne vidijo radi, če kak črnc poseduje drug avto kot navadni Fordov voz. To bi bilo greh proti družabnemu zakoniku, če kak črnc vozi belokožca. Dejansko so radi kršitve tega zakonika večkrat že linčali črnce. Tudi so bili linčani radi tega, ker se niso ognili belokožcu, ki je pripeljal nasproti z avtom. Nek črnc je bil linčan, ker je prosil pred durmi neke hiše za kozarec vode in ga je histerična gosposinja obtožila, da jo je hotel napasti.

Justica linčanja je kot ameriška ustanova znana po vsem svetu. Ta justica je velik nadež na civilizaciji Združenih držav Severne Amerike; kajti le-tam se moške, žene in otroci živi sežigajo in to v nasprotju z razsodbami sodišč, bodisi da uradniki, ki so prisegli, da bodo spoštovali zakone, molče, ali pa delajo sporazumno z razdivjano maso.

Ločitve zakonov

Menda ni boljšega znaka za razrvanost in opešanost naše dobe kot so bolezni vobče, bolezni družbe še posebej. V tem pogledu je zelo zanesljiv barometer število zakonskih ločitev. V letu 1923 je bilo v Berlinu 8500 ločitev, leta 1924 že 9500. Najbolj klasična dežela ločitve zakonov je vsekakor Rusija. Hitro, kakor se zakon sklene, se prav tako lahko razdruži. Zadoštuje le preprosta izjava. Obstaja sicer omejitve, da se ne sme skleniti letno več kot treh zakonov, toda tudi to se večinoma ne prakticira. V drugih državah pride v Ameriki ena zakonska ločitev na 5,7 zakonov, v Švici na 16, v Franciji na 21, v Nemčiji na 24, v Norveški na 30, v Švedski na 33, v Angliji na 96 in v Kanadi na 161! V Nemčiji se je 1913 ločilo 17.835 zakonov. Po mirovni pogodbi je Nemčija izgubila 6.500.000 prebivalcev. Na tem zmanjšnem ozemlju pa je bilo leta 1925 35.431 ločitev.

V berlinskem zooškem vrtu

zelo dobro prosperajo divje zveri. Slika nam predstavlja novo pridobitev — 4 mlade leoparda.

Koliko narodov je v Rusiji?

Ruska akademija znanosti je izdala prevažno statistiko. Ugotovila je namreč na podlagi ljudskega štetja iz leta 1927 in na podlagi znanstvene ekspedice, da biva na teritoriju ruske države 156 narodov. Ti narodi so zastopani v sledeči številni moči: Rusi 70 milijonov, Ukrajinci 25 milijonov, Belorusi 4 milijone, Kirgijski kozaki 4 milijone, Uzbeki 3.764.363, Volški tatarji 2.265.000, Judje 1.897.726, Azerbejdžanci 1.506.504, Moldavci 1.300.000, Armenci 1.126.594, Georgijci 1.094.734, Čuvaši 1.062.005, Nemci 1.044.371, Tadžiki 871.532, Turkmeni (Kara-Kirgizi) 683.007, Kirgiz 643.099, Voljaki 466.182, Ceremisi 399.764, Poljaki 309.078, Baškiri 320.734, Teptari 289.571, Migroljci 239.611, Avari 234.000, Oseti 227.630, Burjati 220.442, Jakuti 220.040, Zareljci 207.728, Zirjani 186.108, Misari 185.588, Čečenci 184.257, Dargini 180.000, Latvi 177.616, Grki 171.061, Kumiki 160.000, Estonci 153.564, Kalmiki 140.000, Lezgijci 131.609, Permajci 128.132, Tatari 125.000, Finci 120.388, Kabardinji 123.228, Parakalpaki 98.976, Laki 90.000, Gagavzi 76.000, Tališi 75.824, Litovci 75.000, Korejci 73.310, Abhazi 72.000, Čerkesi 68.000, Rgajci 60.000, Turki (anatolski) 60.000, Taranči 62.308, Jugosi 58.000, Kitajci 57.167, Arabci 54.318, Tungezi 53.194, Bolgari 52.758, Kurama 50.000, Kurdi 49.000, Karatšaji 46.320, Češi 43.054, Kašgari 39.528, Tobolski tatarji 37.687, Perzijci 35.000, Cigani 28.000, Tabasavani 27.782, Alajci 26.084, Izalčari 23.655, Svani 23.000, Kajtaci 21.609, Ostjaki 18.091, Dungan 18.318, Samojedi 18.021, Vepsi 15.708, Sugnani 15.140, Jesidi (Armenija) 15.000, Šorci 14.809, Karajiti 13.000, Iranci 12.272, Čukči 12.000, Kačinci 11.794, Sibirski Buhari 11.659, Čulmici 11.123, Is-hora 10.565, Bessermjani 10.000, Udinci 9668, Telengeji 9200, Lamuti 9049, Tomsk-kuznečki tatarji 8164, Karapagahi 8000, Oguli 7976, Andijci 7780, Kisičci 7569, Teleuti 7000, Voguli 6814, Korjaki 6702, Čerkijski tatarji 6342, Bagnalci 6167, Didojci 6115, Karatajci 5593, Kamčadalci 5700, Goldi 5441, Zahurci 4049, Cimalahi 4928, Ajzovi 4701, Izarabinci (Turki) 4433, Giljaki 4298, Buduhi 3410, Abhahi 332, Albanci (arnaviti) 3000, Kapuinci 2808, Armenski cigani 2500, Srednjeazijski cigani 2500, Sojoti 2500, Sartsiki Kalmiki 2405, Oroši 2407, Lazi 2400, Vahani 2224, Oirji 2200, Kinaguzi 2196, Srbi 2210, Bozbičci 1945, Lapi 1620, beloruski tatarji 2614, Jagnobi 1197, Dšemšidi 1608, Kvaršini 1561, Bot-lhi 1363, Godoberini 1339, azijski Eskimi 1134, Koibali 1015, Jugakirji 1003, Jazgulemi 1000, Vodi 1000, Dolgani 967, Beludži 936, Lebđini 907, Kumandini 873, Kunzali (Dagestan) 799, Artišini 707, Japonci 588, Aleuti 501, Čuvani 452, Kezari 445, Nedigali 428, Karagazi 389, Francozi 370, Afganci 365, Norvežani 300, Berbičci 219, Kamzini 137, Is-kašimi 100; število krimskih tatarov ni navedeno.

Potovanje v zraku — sredstvo proti kašlju

* Kot pri hudih kataris, je sprememba zraka tudi pri kašlju in hripavosti dobro zdravilno sredstvo. V nekem zdravniškem časopisu opisuje zdravnik skušnje, ki jih je pridobil pri zdravljenju hripavih in kašljajočih otrok z zrakovom. Oče treh otrok, ki so že več časa bolehal na kašlju, se je obrnil nanj z vprašanjem, če sme vzeti otroke s seboj, ko bo potoval z letalom, ne da bi obstojala nevarnost, da bi se zdravje otrok poslabšalo. Zdravnik je v to privolil in oče je vzel dva otroka s seboj. Polet je trajal 2 uri, leteli so pa v višini 3000 m. Podobne izlete so napravili še večkrat. Zdravstveno stanje otrok se je vidno boljšalo in otroka sta brez zdravil tudi ozdravila. Tretji pa, ki je ostal doma, je bolehal dalje. Po tem receptu bi bil proti kašlju in hripavosti najboljšo sredstvo — letanje po zraku.

Prepridigal se je

Presbiterijanski župnik v kalifornijskem mestu Celendale, John Matthews, se je obrnil na sodišče v San Francisco s tožbo. Zahteval je, da mu sodišče potrdi v razsodbi, da mu pristaja odškodnina, ker se je prepridigal. Pri pridigah je prešel temperamentni župnik v tako strast in gestikulacijo, da si je izpahnil roko in se moral dati operirati. Stroške operacije naj mu sedaj povrne mesto, ker se je nezgoda pripetila pri izvrševanju poklica.

Kdo najhitreje grize?

V londonskem zooškem vrtu imajo špansko krastačo. Vselej, kadar ji dajo jesti, jo opazuje nek znanstvenik. Če pride v njeno bližino običajen črv, je bliskoma po njem. Hitrost grizljajev so hoteli ugotoviti s pomočjo filma, ki je sprejemal s hitrostjo 1/500 sekunde. Toda hitrost grizljajev je bila prevelika in s filmskim poskusom ničesar dognanega. V Lo. donu trdijo, da napravi ta žival 4000 grizljajev v eni minuti.

Sveta življenje in vrvenje

Kako je umrl Rasputin

V »La Revue de Paris« popisuje knez Feliks Jusupov njegov konec takole:

Rasputin, neizobražen kmet in konjski tat, je bil rojen v neki vasi v Sibiriji. Lepega dne je izginil; misticizem pokvarjene verske sekte ga je privabil, da je begal sem in tja po samotanih. Izrabljal je svoj vpliv, svojo čudovito moč nad ljudmi svoje okolice, ki ga je smatrala za svetnika. Pravoslavna duhovščina je bila nanj opozorjena in ga je povabila v Petrograd. En sam korak je zadostoval, da je bil na dvoru, kjer mu je zlasti carica slepo zaupala. Znal je vzbuditi vero vase kot v svetniku, tako da raznim govoricam o njegovem razbrzdanem življenju in divjih orgijah na dvoru niso verjeli.

Ruski patriotje so poskušali izločiti Rasputina iz okolice carice, toda zastoj. Njegov poraz se je smatral za nemško umago. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je bil Rasputin na višku svoje moči. Odstranjeval je uradnike iz carjeve okolice in jih nadomestoval z lastnimi. Na ta način je prišel veliki knez Nikolaj Nikolajevič, Rasputinov nasprotnik, na kavkaško fronto in je prevzel car sam poveljstvo nad četami. Pri vseh najvažnejših in najtajnejših zadevah je bil Rasputin svetovalec. Radi tega ni čudno, če je Nemčija vedela o vseh ruskih vojaških in političnih načrtih. Carica se ni dala pregovoriti in je trdno verjela v Rasputinovo nadnaravno moč. Prepričana je bila, da more le čudež rešiti bolnega prestolonaslednika, da ga more torej ozdraviti le Rasputin. Duma (ruski državni zbor) je debatirala o Rasputinovem vplivu pri carju, vlagale so se peticije, toda Rasputin je ostal.

Meni prijazna družina me je uvedla v Rasputinov krog. Na ta način sem lahko spoznal njegove intrige in rodil se je sklep odstraniti tega »svetnika« iz Rusije. Nekega dne mi je Rasputin ponudil ministristvo, a na njegovo največje začudenje sem ponudbo odklonil. Pripomnil je, da ga prosilec kar oblegajo. Vprašal sem ga: »Kako pa morete biti prav za prav pravični napram vsem prošilec?« — »K temu ali onemu ministru pošljem svoje pismo ali pa vplivne osebnosti.« — »Kaj storijo ministri vse, kar zahtevate od njih?« — »Da,« je zaklical, »prav vsak. Zakaj pa ne? Svoje položaje imajo itak meni zahvaliti. Dobro vedo, da če hočejo križati moje načrte, je zanje usodno. Niti ministrski predsednik si mi ne upa nagajati. Pred kratkim mi je ponudil 50.000 rubljev, če odstranim Protopopova iz urada. Carica sama mi je zelo udana. Kaj naj store torej drugega, kot da me ubogajo? Vsak se me boji.«

Moja zarota je zavzemala vedno širši obseg. Zadel me je vloga, da hodim k Rasputinu, da ne izgubim njegovega zaupanja, in izvem od njega kolikor največ mogoče. Določili smo, da pride Rasputin 16. decembra 1917 v mojo hišo. Zvečer naj bi ga bil pripeljal v avtomobilu na dom, kjer je čakalo nanj zastrupljeno vino in pecivo. Ko sem prišel k njemu, mi je pokazal veliko zbirko denarja, zbranega za »izkazane usluge« od strani pravoslavne cerkve, upihnil je svečo, prižgal drugo luč in se potisnil v kot. Naenkrat sem čutil sočutje; pred menoj je stala žrtev in nisem se mogel odločiti izpeljati svoj načrt. Zaupal mi je. Pred menoj so se vrstili odlomki njegovega življenja in tedaj nisem več odlašal. »Popeljem te sam,« mi je dejal, ko me je vodil navzdol. Hotel sem odstraniti njegovo roko, a bil sem kakor trd. Ničesar drugega ne vem, kot da sem hotel le na prosto in ko sem bil zunaj, sem bil zopet hladnokrvn in zbran.

Medtem so se zbrali v moji hiši ostali zarotniki. Domov sem prišel okrog polnoči in peljal svojo žrtev v jedilnico. Rasputin je spil prvi kozarec, spil drugega, toda brez učinka. Smejal se mi je, kakor da bi hotel reči: »Poglej, kaj vse poskušam, a storiti mi ne moreš ničesar.« Navidezno se je upiralo močno truplo Rasputinovo. Oprostil sem se mu pod pretezo, da moram h gostu in sem v hitri izmenjal s prijatelji nekaj besed. Končno sem vzel revolver velikega kneza in šel navzdol, da dejanje sam izvršim. Rasputin me je povabil, da greva k cigankam. Niti najmanj ni slutil svoje tragedije, ne dajal znakov zastrupljenja. Obrnil sem se in zapazil nad mojo glavo razpelo. »Kaj ga tako opazuješ?« je vprašal Rasputin. »Ugaja mi, lep je.« Raspu-

tin me je vprašal, koliko stane. Nato sva se gledala, opazovala, premisljevala... Trenutek je bil ugoden. Počasi sem prijel revolver. Kam naj pomerim, sem si mislil, ali v sence ali na srce? Pretreslo me je po vsem životu, strel je padel. V sobi je zagrmelo kot da je zadeta divja zver in Rasputin je padel na medvedovo kožo. Bil je mrtev. Toda, ko sem ga potipal, je bilo njegovo truplo še gorlo. Ne vem, kaj me je prijel; naenkrat ga zgrabim za roke, ga siresem, in v istem hipu skoči Rasputin na noge. Bil sem, kakor da me je zadel mrtvoud. V sobi je odmevalo divje rojevanje, pred menoj so se dvigale roke. Rasputin je planil name in iskal grlo, da me zadavi. Iz njegovih ust se je vsipalo le moje ime. Le z največjim naporom sem se ga slednjič otrese. Končno se je zgrudil. Toda zopet me je presenetilo. Po vseh štirih je plezal do stopnic, divjal in se penil kot ranjena zver. Ze je zgrabil za kljuko in hotel ubežati na dvor. Sicer so bila vrata zaprta, toda udala so se navalu Rasputina, ki je izginil v temi. Planili smo za njim, zadoneli so streli in po četrti krogli je padel na kup snega. Streli so mu končno upihili luč življenja.

Vest o njegovi smrti se je bliskoma razširila po Petrogradu. Mene in velikega kneza Dimitrija so na carjevo povelje zaprli. Carica je zahtevala najstrožje kaznovanje. Toda Petrograd je bil vesel in javno mnenje je bilo tako absolutno na naši strani, da bi bilo usodno, če bi nas hotel kdo kaznovati. Izgnali so nas le iz države.

Osebnosti v Društvu narodov

Mrzla, neokrašena dvorana v Zenevi je postala govorniška tribuna sveta. Preje so hodili v Zenevo v glavnem politiki. Sedaj se je razvilo že družabno življenje in leto za letom je več ženskih obiskovalk. Aristide Briand je poseben ljubljeneec dam. Njegovo priljubljenost karakterizira najbolj anekdota, da je priletna dama — seveda plemenitega pokolenja — Briandku, ko je stopil v hotel »Victoria«, padla okrog vratu in mu zagotavljala: »Oh, gospod Briand, ljubim vas, rada vas imam.«

Zenevsko ozračje nasprotno ni posebno ugodno za angleške govornike. Kadar govorijo, jih razumejo kvečjemu zastopniki angleških dominionov. Skandinavci in Nizozemci. Francoski kolegi pa so obratno v Zenevi kot doma in zato ni čudno, da vse čaka, kdaj bo govoril Briand. Stari skeptik je mojster besede, ki zna krasno igrati na violino človeške notranjosti. Ni ravno učen, prej bi rekli ne-uden. Mali, slisnjeni mož, ki kakor zaprt lev, hodi sem in tja po tribuni, združuje s čudovitimi slikami mistike moč revolucionarnega govornika. Kdor je poslušal Brianda, ne sme brati njegovih govorov. Briand namreč ne rabi logike. Druga latinska osebnost v Zenevi je Italijan Vittorio Scialoja. Je juridični kramljac, ki govori tiho, komaj najbližji razumljivo, a ima kmalu mnogo poslušalcev. Nekateri ga smatrajo za najbistrejše glavo v Društvu narodov, ki ne poje rada mirovnih himen.

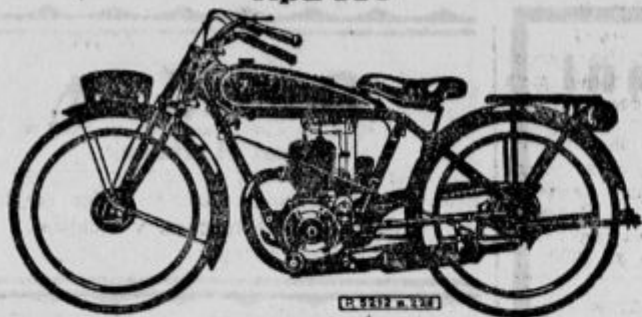
Beneš je slab govornik. Toda njegovi redki govori imajo politično vsebino. Grk Nicolas Politis ima lepo obliko in vsebino prav kakor starogrški govornik. Stresemannov hreščec in suh glas, ki ne pozna ne muzike ne mehkebe, pridobi na moči šele z energijo državnika. Kadar govori, verjame na človeško moč, na vrednot sedanosti in srečo prihodnosti. Najhujše učinkuje kot mož dejanstva in brutalne logike. Ima moč v sebi, manjka mu pa vera in simpatija do tistih, katerim govori.

Angleški zunanji minister, visoki, vitki in elegantni Austen Chamberlain, ki nikdar ne pride brez zgodovinskega monokla v levem očesu, vpliva na poslušavstvo skrajno mrzlo. Ima pa neko lastnost, da ima namreč poslušavstvo ob njegovih govorih vtis, da vsaj misli, kar pravi. Toda iz vsake besede izveni, da govori le za angleški imperij. Angleška zveza je najstarejša mirovna zveza sveta. Chamberlain je za Društvo narodov, toda nikdar ne gre tako daleč, da bi dopustil razbitje angleške države.

Toda besede so besede in glavnih nalog ne rešuje govorniška tribuna, ampak hotel. Zasebni razgovori državnikov, ki se kaj radi snidejo, stavišajo javnost v skupščinski dvorani pred dovršeno dejstvo.

PUCH

Tipa 220

4.5 HP. — Cilind. vseb: 223 cm.

Cena Din 11000.— Olajševalni plačilni pogoji.

Ze pri naplailu 2600 Din — vsak lahko kolo takoj dobi.

Motor je na ogled in pojasnila pri:

Viktor Bohinec, Ljubljana
Dunajska cesta 21

Najstarejša kleparska delavnica

Jakob Fligl

oblastveno koncesionirani vodovodni instalater

Ljubljana - Turjaški trg 5

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za vsa stavbena in kleparska dela, kakor tudi vodovodnih naprav v zgradbah in privatno. Naprava moder. kopalnic, umivalnikov, bidetov, stranišč, pomivalnih miz za kuhinje s toplo in mrzlo vodo ter vseh drugih sanitarnih naprav. — Proračuni se izstavljajo brezplačno.

Elektrotvrdka

A. VERBAJS

Ljubljana, Gosposvetska c. 13. Kollizej.

Telefon štev. 2867.

Tovarniška zaloge: vsega elektroinšt. V. D. E. materiala, svetilnih teles in sploh vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Radio: sestavni deli, aparati, detektorji, žice, baterije, zvočniki itd.

Elektrozoni: in drugi medicinski aparati.

Prvovrstno blago!

Najnižje cene!

Ivan Zakotnik

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

mesni tesarski mojster

Tel. 2379.

Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiš, vile, lovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnišča, ledenice, paviljon, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. PARNI ZAGA TOVARNA FURNIRJA

IZJAZNE CENE PRI TRIBUNA
Mamica, se zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov: igralnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles in trikotljev, šivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelek za popravilo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. Ceniki franco. **TRIBUNA T. B. L.** tovarna dvokoles, otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska.

Naznanjamo pretužno vest, da je naš nepozabni dobri oče, gospod

svetnik Franc Turšič

fin. straž. nadkomisar v p.

danes izdihnil svojo blago dušo.

Sežana, dne 16. marca 1928.

Franc, Marija in Hermina, otroci.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancom pretužno vest, da je naš predragi, predobri soprog, oče, stari oče, stric in svak, gospod

Nikomedes Raunicher

sođnik v pokoju

danes ob 5. uri, previden s sv. zakramenti, v 88. letu, bogu-vdano izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek 20. marca ob 3. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo ob 7. uri v stolnici. Maribor, dne 17. marca 1928.

Albertina Raunicher roj. pl. Lasser-Zollheim, soproga. — Marija; Helena, učiteljica; Antonija, učiteljica; Albert, kapetan I. kl. v p. in tovarn. ravnatelj; S. M. Pia (Ida), dominikanka, otroci.

Nasa obrt

MR. BAHOVEC

„Planinka“ zdravilni čaj

prenavlja, čisti in osvaja krl. izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje črevesja, nanihovanje, obolenja mokraćne kisline, jetra, žolca in žolčni kamni. Vzpodbuja apetit in izboljša učinek pri arteriosklerozni „Planinka“ čaj je pristen v plombaranih paketih po Din 10.— v napisom proizvajalca:

Lekarna Bahovec Ljubljana, Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

M. Berdajs
Maribor

1869 ustanovljeno 1869
351 telefon 351

Železnato vino
Lekarnarja dr. G. Piecotti-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslavije Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloge Palma, Celje, Cankarjeva 7. Maribor, Koroška 8. 1503

Foto-atelje

D. Rovšek

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 34

se v ljudno priporočila slavnemu občinstvu v mestu in na dedeli posebnosti silkanje skupin, ter za vsa druga v fotogr. stroko spadajoča dela.

Izvršujem prvovrstne povečane slike na papir in platno. — Na zahtevo pridem fotografirati tudi na dom. Cene zelo zmerno.

P. n. g. kolegom priporočam preizkušeno prvovrstno foto-ploščo, papirje in druge potrebščine, francoskih in drugih tovarn.

Veselo pozdravljam **D. Rovšek.**

I. VARDIAN

Sisak 53. Brv.

Priporoča svoje najboljše

Tamburice

Mizarstvo

Za stavbena in pohištvena dela se priporoča tvrdka FRANK Ljubljana, Linhartova ulica.

Trboveljski cement

vsak dan svež — v papirnatih vrečah — in traverze. FR. STUPICA, železnica. Ljubljana. 1483

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Elegantne spalnice

prvovrstne izdelave, jedilnice in kuhinjske opre- nudi najceneje in vabim na ogled

Matija Andlovic

strojno mizarstvo

Ljubljana, Vidovdanska 1.

Žimnice

modroce, postelne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku. Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Semenski oves

debelozrnat - zajamčeno očiščen - oddaja po ugod. cenah tvrd A. Volk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

Popravila klohučkov

za dame in gospode sprejema in najceneje izvrši

Modni salon

STUCHLY-MAŠKE

Ljubljana, Židovska ul. 3.

Žito v mlin!

Takoj zamenjam žito za moko. Dam tri vrste pšenične moke, ajdove pa dve. — VALJAVEC, mlinar pri ge. Ribnikar, pd. Krišnelu — valjni mlin, Retje pri Tržiču. 1970

Elektroinstalacije

za luč in pogon, prodaja in previjanje elektromotorjev, mehanična delavnica. — Elektropodjetje Ljubljana VII., Jernejeva cesta 5. telefon 3252.

Alojzij Zupan

Sp. Duple št. 29 — izdelujem kožuho, strojnim jerhovino, vse vrste divjačino in razne vrste kože. — Naročila sprejema tudi Peter Kristan, čevlar — Savsko predmestje, Kranj.

Umetna gnojila,

semenski oves,

poljska in vrtna semena, moko, koruzo in specerijo dobite pri Gospodarskem društvu na Vrhniki.

Prireditve

Danes v gostilni Amerika na Glincah

VELIKI KONCERT!

Gospodična

inteligentna, dobro situirana, išče nesebično prijateljico. — Ponudbe pod: „Osamela 19“ na upravo.

Zahvala

Podpisani se zahvaljujem »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani, ker mi je ob požaru takoj brez vsakega odbitka izplačala zavarovano vsoto in jo vsakomur toplo priporočam.

Ribnica, 16. marca 1928

France Česarek.

PREKLIC!

Podpisana preključujem vse, kar sem govorila o gosp. Gorjanc Ivanu, delavcu na žagi, stanujoč v Pristavi št. 7, da ni resnica in tudi nimam nobenega povoda. Obenem se tudi njemu zahvalim, da je odstopil od tožbe. Križe, 10. marca 1928.

Marija Stancar, Pristava.

Reven invalid

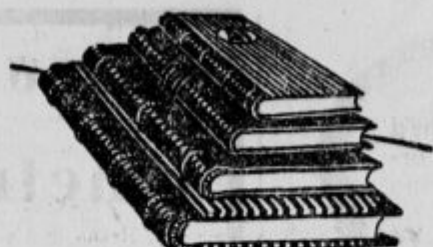
brez noge, srednje velikosti, prosi dobrosrčne gospode za ponošeno obleko, četudi proti polovični odškodnini. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod Invalid.

PREKLIC.

Kar sem govorila proti gđc. Jožici Fleischman, ni res. Obžalujem ter tem potom svojo laž preključujem. — Pia Rostan.

RAZPIS. Občina Šmarje-Sap razpisuje oddajo zunanega zid. ometa pri novi občinski hiši. Načrt je na vpogled pri podpisnem županstvu. Oftere je vložiti do 15. apr. t. l. županstvo Šmarje-Sap.

Vsakovrstne trgovske knjige, štrace, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

Na debelo! Na drobno!

Anton Janežič,

Ljubljana, Florjanska ul. 14.

Knjigoveznica in čitalnica trgovskih knjig.

Uradi, šole, bolnice, lastniki dvoran, delavnic in zasebniki naročajo

ORIGINAL LUTZ PEČI

PATENT

LEPE-DOBRE SOLIDNE

Šmajlni oklep

Jedro kamni

MALO GORIVA, DOLGA PRIJETNA GORKOTA

Zaloga:

INŽ. GUZELJ

Ljubljana-Šiška, Jernejeva 5.

(dvorite pod Celovško ceste 58)

PROSPEKTI

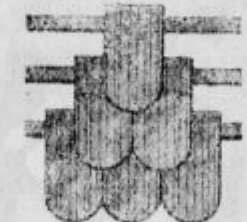
DOMAČA PRIZNANJA

LUTZ PEČI

Ravno tam zastopstvo za male Voithove turbi-

ne in Conzove elektromotorje.

Telefon 3252.

ILOVAC

TVOJICA GLINASTIH STREŠNIKOV IN OPEKE

FRÖHLICH & BICHLER, KARLOVAC

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke. — Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov. Posebno se priporočajo FALCANI IN DVAKRAT FALCANI STREŠNIKI v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. — Dobavijo se franko na vsako postajo. — Glavno zastopstvo za Slovenijo:

EKONOM, LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Razglas!

Županstvo trga Središče ob Dravi prodaja ca 300 m² stoječega borovega lesa.

Sprejem ofertnih ponudb do 29. t. m. 11. ure v podpisnem občinskem uradu, kjer se dobijo natančnejši pogoji.

Gozd leži ob okrajni cesti, oddaljen od postaje Središče 30 minut.

Županstvo trga Središče ob Dravi.

Župan: **Lukačič.**

Prva Jugoslov. Žična Industrija

d. z. o. z.

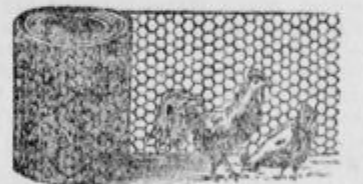
Celje

Telefon štev. 117

Edini izdelovatelj hmeljskih sušilnic sistema

„Linhart“

za Jugoslavijo.

Tovarna žičnih pletenin in tkanin, vrtnih ograj, posteljnih vložkov, železne konstrukcije i. t. d.

„Ilovac“

tvornica glinastih strešnikov in opeke

Fröhlich & Bichler, Karlovac

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke. Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov. — Posebno se priporočajo

Falcovani in dvakrat falcovani strešniki

v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Dobavljajo se franko na vsako postajo.

Glavno zastopstvo za Slovenijo: „Ekonom“, osred. gosp. zadr. Ljubljana.

MALI OGLASI

Vanka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Krojaški pomočnik
Išče mesta. Dopise pod:
»Priden« na upravo lista.

Katero trgov. ali in-
dustrijsko podjetje bi sprejelo biva-
ječa bančnega uradnika
v službo z večjim kapita-
lom? Cenj. ponudbe se
naprošajo na upravo lista
pod »Verziran«, 2150

Avto-mehaničar
in strojni
ključavničar

večletno samostoj. prak-
so v inozemstvu, ože-
njen, popolnoma izurjen v
vseh v to stroko spada-
jočih poslih, išče primer-
ne službe. Nastop s 15.
aprilom ali pozneje. Na-
slov v upravi pod »Samo-
stojen« št. 2194.

Manufakturst

Trg. pomočnik v službi v
veletrgovini si želi spre-
meniti mesto. Zmožen tu-
di mešane stroke. Polo-
žim tudi kavčico. Ponud-
be pod šifro Pošten 2265.

Prodajalka

poštena in zanesljiva, z
najboljimi prireditelji, želi
službo. Nastopi takoj ali
pozneje. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 2295.

Perfektna šivilja

išče službo, zmožna vo-
diti samostojno, ali pri-
merne službe kjerkoli v
boljši hiši, vajena hišnih
poslov. Ponudbe pod zna-
čko »marljiva« št. 2212.

Mlad, krepak ter priden

in pošten kovaški
pomočnik želi vsto-
piti kot kovaški pomočnik k do-
brem kovaškemu in pod-
kovskemu mojstru. Po-
nudbe za sprejem naj se
pošljejo na naslov:
Alojzij Vovko, Brusnice.

PRIMERNO

mesto išče abs. Zadrže-
ne šole več slov. steno-
grafije in strojeopisa ter
arbohrvaščine, vojaščine
prosti; deloma vešč v les,
trgovini in dela na žagi.
— Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod št. 2227.

Dekle z dežele

išče službo natekarice-
začetnice v boljši gostilni
ozir. restavraciji. Razpo-
laga s primerno kavčico.
— Dopolni rod: »Stara 20
let« št. 2204 upravi lista.

Vnajem

Pekarija

se odda takoj v najem v
bližini treh lovarov, v pro-
metnem mestu na Gor.
po ugodnih pogojih. — Po-
jasnila se dobe v konzumu
v Kranju ali v Ljubl-
ljani, Kongresni trg št. 2.

GOSTILNA

na račun se odda na pro-
metni ulici takoj. Naslov
v upravi lista pod 2342.

Vinaria, del. družba vino-

gradnikov v Ptuj, daje v
najem gostilno

Ponudbe na njen naslov
do 1. aprila 1928. — 2294

NJIVO

vzajem v najem do treh
oral za več let. Zobjek,
Poljarska cesta št. 55.

Mlin dam v najem

v poročnoma dobrem stan-
ju. Reflektant mora imeti
10 — 15.000 Din kapitala
za prevzem založbe. Na-
slov se pošlje v upravo
»Slovenca« pod št. 2200.

Proste službe

Dimnikarskega
vajenca

sprejem. Kje. pove upr.
»Slovenca« pod št. 2050.

Zastopnike in potnike
v vseh večjih krajih Slo-
venije — išče za vsako
vrstno zavarovanja

Herceg - Bosna
splošno zav. dr., podruž-
nica Ljubljana, Selenbur-
gova ulica št. 7.

ZASTOPNIKI (ce)

pozor!

Če obiskujete privat od-
lemalce (tudi na deželi),
zamorete s prodajo malih
cennih novosti (vsakdo
je takoj kupec) v resnici
za lahko do 200 Din za-
služitve dnevno. Potrebna
kavčica 2 do 300 Din.
— Podrobnosti vsak dan od
2—6 ure. Kemične no-
vosti: Val Kovač, Ljub-
ljana, Beethovnova ul. 4.

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na
obroke, iščemo. Št. 2191.
brezkonkurenčni zaslužek
Razen izdatne provizije
še »posebno fiksno na-
grado« za gotovo količi-
no srečk — Bačna po-
slovalnica Bežljak, Mari-
bor, Gosposka ulica 25.

Učenca

z dovršeno osnovno
šolo se sprejme. Hrana in
stanovanje v hiši. Naslov
v upravi pod št. 2330.

STROJNIKA

za električno centralo ra-
bi Občina Kraljeva (Hr-
vatsko Primorje), za po-
gon Diesel-motorja; isti
mora biti obenem uspo-
sobljen za električno in-
stalacijo. Pogojni namesti-
tve se morejo dobiti na
željo za obratno pošto pri
občinskem poglavarstvu,
Kraljevica.

TRGOVSKEGA

POMOČNIKA (CO)
za mešano trgovino, do-
bro izučeno mlajšo moč
z nekaj gotovine, sprej-
memo kot voditelja (co)
za otvoritev trgovine v
manjši vasi v prometnem
krajju na deželi. Ponudbe
z navedbo starosti in
zmožnosti je poslati na
upravo lista pod značko
»Eksistenca«.

ženska moč,

prima, ki se razume na
književnost, se sprej-
me. — Pismene natančne
ponudbe je poslati na
upravo »Slovenca« pod
»Veletrgovina« št. 2335.

TRGOVKA

se sprejme v trgovino z
mešanim blagom na Go-
renjsko. Prevzela bi bla-
go in sama vodila trgo-
vino ter položila nekaj
kavčice. — Ponudbe na
upravo lista »Trgovka«.

Strojniki

in ključavničar, več vseh
montaž in popravil večje
parne žage, se sprejme
takoj po dogovoru, toda
le z dobrih prireditelji.
Stanovanje in hrana pro-
sta. Fran Martinec, Ljub-
ljana, Prule št. 8.

Sprejme se

čevljarški vajenec
Alojzij Turk, Dunajska
cesta, poleg vile Stadion.

Sprejemem

KOVAŠKEGA
UČENCA

Anton Puš, kovaški moj-
ster, Vel. Gaber, št. Vid,
Stična.

»čas je zlato!«

Izkoristite prosti čas za
postranski zaslužek. Maj-
hen trud, velik dobiček.
— Za pojasnila 3.50 Din v
znamkah na upravo pod
»Čas je zlato« št. 2243.

Krojaški vajenec

se sprejme. Hrana in sta-
novanje pri mojstru. —
Konjar F., Smlednik.

Stanovanje

v novi hiši, suho, zračno
— 3 sobe, predoba, kuh-
inja. Udobno kot v last-
ni hiši. Električna in vo-
dovod. V novem delu
mesta; zraven cerkve in
blizu šole. Odda se v
maju ali juniju. Solidni
in mirni, za pol ali letno
stanarino plačila naprej
zmožni reflektanti imajo
prednost. — Vprašanja in
ponudbe pod šifro »Mirni
dom« na upravo »Slov.«

Iščem stanovanje

z 1 ali 2 sobama za Beži-
gradom, Dunajska c. ali
Šiška. Ponudbe pod šifro
»Bežigrad« na oglas, od-
delek »Slovenca«, 2261

Dekle poštenih star-

šev, do 18 let
staro, sprejme uradniška
družina blizu Ljubljane k
malomu otroku in kot
pomoč gospodinj. — Po-
nudbe pod »Dekle št. 10«
na upravo »Slovenca«.

VAJENCA

sprejemem proti takojšnji
plači. — GUSTAV PUC,
splošno kleparstvo, Trža-
ška cesta 9. — Ljubljana.

Čevljarški pomočnik

in vajenec, se sprejmeta
takoj ali po Veliki noči
na stalno mesto. Pomoč-
nik naj bi bil dobro iz-
vežban finega dela. Hrana
in stanovanje v hiši.
Vajenec se sprejme, če se
je že delj časa učil. —
Travnik Franc, Trebnje.

Iščem učenca

za v pekarno.
Edvard Jonke
Oplošnica (Slov. Konjice).

Olepevalno in tujsko pro-

metno društvo v Celju
išče za nastop s 1. aprila
1928 starejšega, vse-
stransko izvežbanega
vrtnarskega

POMOČNIKA

ki je že delj časa deloval
v večjem trgovsko-vr-
tnarskem podjetju. Spre-
jemni pogoji se zvedo pri
društvi. Predsedniku ma-
gistratnemu svetniku g.
Ivo Šubicu v Celju, kjer
se naj reflektanti osebno
zglasijo do 26. marca t. l.

Dve pletili

izurjeni, dobista službo.
— Vprašajte popoldne v
Rožni ulici 19.

Mnogo denarja

lahko zaslužite v prostih
urah. Pišite še danes na
upravo »Slovenca« pod
šifro »Sigurnost« št. 2345
ter priložite 2 dinarja v
znamkah za pojasnila.

Pouk

Poučujem gospodično
v damskem kroještvu,
ki bi šivala zase. Sprej-
mem tudi gospodično bol-
jših staršev z dežele. Hra-
na, stanov. preskrbljeno.
Naslov v upravi pod 2343.

Ženitbe

Vrl, 25 letni uradnik
(v Mariboru) — visokega
stasa, vsestransko pošte-
nega in mirnega značaja,
želi poznanstva plemen-
ite duše zaradi ženitbe,
kateri je premoženje po-
stransko. Verziran v tr-
govini, nekoliko ekono-
mič. — Dopolni prosilci:
»Odkritosrčnost« št. 2249.

GOSPOD, 50 let star

sk, zdrav in krepak, z
večjim kapitalom, zmožen
v večjem gospodar, ka-
kor tudi v gostilni, in tr-
govini, želi znanja z damo
od 35 do 50 let staro, ka-
tera posejeda gori ozna-
čeno obrt, večji kapital
ali temu kaj primernega.
Le resne ponudbe s prav-
nim imenom poslati na
upravo »Slovenca« pod:
»Dober gospodar«.

Stanovanja

Selitive

v mestu in na deželo.
strokovno in najcenejše
potom

Slovenia

transport
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Soba prazna, se odda

starejši dami, ki
ima lastno pohištvo. —
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod št. 2233.

SOBO oddam gospodu

ali gospodični
s svojo posteljo. Naslov
v upravi pod št. 2312.

SOBICO

kletno, prazno, eventual-
no s štedilnikom, oddam
takoj. — Naslov v upravi
Slovenca pod št. 2328.

Išče stanovanje

2 sob in kuhinje v mestu
ali na periferiji, mirna
družina državnega pod-
uradnika. Ako se želi,
vplača tudi v naprej!
Ponudbe pod J. M. »Sta-
novanje« na upravo lista.

Lepo, zračno in čisto

STANOVANJE
z dvema parketiranimi
sobama in vsemi pritlik-
lami, se takoj odda mir-
ni stranki brez otrok. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
Maribor pod »Snažno«.

Prazna

solnčna soba

se odda s 1. aprilom.
Istotam se sprejmeta dve
solidni sostanovalki. Na-
slov pove uprava lista
pod št. 2280.

Stanovanj. hišo

ali VILO kupim v bližini
cerkve sv. Jožefa ali v
centru mesta blizu cer-
kve, z električ. razveš-
ljavo, vodovodom in par-
ketnimi sobami. Ponudbe
pod šifro »19« na upravo.

Stanovanje

suho, čisto, 3—4 sobe in
kuhinja, išče boljša sa-
mostojna gospa. Ponudbe
upravi lista pod: »Suho«.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje išče
stranka brez otrok za
maj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod št. 2347.

Velika prazna SOBA

se odda. — Maribor, Kre-
kova 6, vrata 1.

Posedva

Vogalna parcela

suha, material v zemlji,
naprodaj. — Naslov pove
uprava »Slov.« št. 1852.

Kmetško posestvo

prodaj v industrijskem
trgu blizu Ljubljane, pri-
pravno za kmetijsko, ka-
ko industrijo, obrt, obo-
bito za vinske trgovce ali
mesarje s prtilnično hišo,
gospodarskim poslopjem
in ca. 6000 m² zemljišča,
po želi večje ali manjše
zemljišče. — Cena zelo
ugodna. — Pojasnila daje
uprava Slovenca št. 2032.

Kupim hišo

v mestu
Mariboru s 3-4 sobami in
kletjo, tudi pol hiše ni
izključno. Stanovanje mo-
ra biti na razpolago do
aprila ali najkasneje do
septembra t. l. Ponudbe
na upravo »Slovenca« v
Mariboru pod št. 55.779.

Kupim hišo

s pekarno ali brez nje na
prometnem kraju za ure-
ditev pekarije v mestu
ali na deželi. Ponudbe na
upravo pod »Pekarna«
št. 2323.

Prodaj več

stavbenih parcel
tri minute od kolodvora
Vižmarje. Henrik Bitenc,
Vižmarje 77.

RESTAVRACIJA

dolgo obstoječa, v živah-
nem prometom, v središču
Maribora, z veliko dvo-
rano in sobami za tuje,
se pod ugodnimi pogoji,
kakor stoji in leži, prodaj.
Ponudbe pod »Restavraci-
ja 1009« na oglasni za-
vod Vodopivec, Maribor.

Hiša - Maribor

(tudi okolica) - primerna
za trgovino, na prometni
cesti, išče resen kupec. —
Ponudbe na: »Maristan«,
Maribor, Koroška c. 10.

Prodaja se gozd

zaraščen, 3 orale in nji-
va, 1969 m², pripravna za
stavbišče, 30 minut od
Ljubljane. Natančneje se
poizve v Podutku št. 19
pri Ljubljani.

Hišica z vrtom

in vinotočem na najpro-
metnejši cesti, par minut
od Novega mesta, se pro-
da za 28.000 Din. Več se
izve v manufakturni tr-
govini L. K. št. 63, Novo
mesto.

Hiša z gostilno

»Lovaški rog« v Virju,
v središču največjega
kraja Podravine, napro-
daj. Obratuje se dobro in
slovi na daleč radi svoje
snažnosti in dobre kuhin-
je. Sestoji iz 6 sob, ku-
hinje, jedilne shrambe,
verande, vinske kleti, da-
lje sadonosnik z mnogimi
sadnimi in jelovimi drev-
vesi. Stranski prostori,
pod, velika šupa, dvor-
nica, dva hleva, skladi-
šče, pralnica, klet za ze-
lenjavo, svinjaki, staja-
se, vse zidano z opeko, zelo
prikladno tudi za skladi-
šče gradbenega materiala,
ki jih tu zelo primanj-
kuje. Prodajam radi rod-
binskih razlogov. Resni
reflektantje naj se obr-
nejo na lastnika Stjepana
Kucela v Virju.

Izletniška gostilna

z velikim vrtom, priljub-
ljena vsem Mariborčanom,
40 minut od sredi-
šča Maribora, se prodaj
pod ugodnimi pogoji. Po-
nudbe na oglasni zavod
Vodopivec, Maribor.

Hotel 25 tujskih sob

z restavracijo,
prekajevalnico in trgov-
ino, nadalje hiše, kmetije,
gostilno, žago, prodaj Za-
gorski, Maribor, Taten-
bahova ulica št. 19.

Kupim proti go-

stovemu plačilu
ali enonadstropno hišo v
Ljubljani. Ponudbe z na-
vedbo cene na upravo
pod št. 242.

HIŠA

na Gorenjskem se ugod-
no prodaj. Pripravna za
obrtinika. V hiši je elek-
trična napeljava. Naslov
v upravi pod št. 2291.

GOSTILNO

ob glavni cesti, tik ma-
lega mesta v Sloveniji,
prodaj z vsem gostilni-
škim in sobnim inven-
tarjem. Zraven 12 ora-
lov zemlje, t. j. njiv, trav-
nikov in gozda. — Naslov
v upr. lista pod št. 2253.

Posedvo

iščem v najem, na ka-
terem bi motel rediti 2
govedi ali tudi večje z
mlinom ob stalni vodi. —
Ponudbe na potno leže-
če 24. Planina p. Sevnici.

Posedvo, Maribor

blizna okolica, 12 oralo-
v, gozd, vinograd, hiša zida-
na z viničarjijo, naprodaj
za 80.000 Din. — Naslov:
»Maristan«, Maribor, Ko-
roška cesta 10.

Kdo kupi?

Prašno apno
apno za gnojenje
na vagoni, v vsaki mno-
žini, brez konkur., le pri
F. Lebitsch, Celje
Ljubljanska cesta.

Se par tisoč kil lepega

krompirja
znamke »Jubel«, napro-
daj. — Graščina Bokalec,
p. Vič pri Ljubljani.

URE - ZLATNINA

in SREBRNINA
lepa krstna darila, nudi
najceneje A. FUCHS -
zlatar, Selenburgova ul.
št. 6, Ljubljana.

Godbeni avtomat

se prodaj z dvema valje-
ma, z 12 spremembami,
proži z dinarjem, pripra-
ven za gostilno na deželi.
Cena 1600 Din. — A. T.,
Ljubljana, Linhartova 12.

Prodaj novo, leseno

otroško posteljico
- Naslov in cena se izve
v upr. lista pod št. 2346.

KANARČKI

prvovrstne samice, har-
carice, po 20 Din, napro-
daj. »Stan in dom«, prva
vila, desno.

Zdravnikom in dljakom

prodaj ceno velik mikro-
skop in razne medicinske
instrumente. — Ponudbe
upravi »Slov.« pod »Mi-
kroskop« št. 2208.

Tamburaši!

</

BLAGO
za ženske obleke, vilono
vošeno in perilo, zadnje
novosti — velika izbira
znano — pri sklopi
R. MIKLAUČ — Pri Sklopi
Ljubljana

Stavbeniki

dosežejo z našim izolacijskim preparatom »Isol«
pri osuševanju vlažnega zidovja, izolacijah in kon-
serviranju zidovja

fenomenalne uspehe

Zahtevajte prospekt! — Trgovcem s stavbnim
materijalom, barvami itd., služimo s posebno
ugodno preprodajno ponudbo.

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA,
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Ljudska posojilnica

r. z. z n. z. v Ljubljani

vabi na

XXXII. redni občni zbor

ki se bo vršil 26. marca 1928 ob
16 v posvetovalnici lastnega doma

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika o zad. obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o potrditvi bilance.
5. Sklepanje o porabi dobička.
6. Dopolnilna volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ljubljana, dne 15. marca 1928.

Načelstvo.

Kdor noče
dobro in trpežno
čestito blago za
obleke, naj si ogleda
veliko zalogo trdnice
R. MIKLAUČ — Pri Sklopi
Ljubljana

IŠIAS

in slične reumatično-neuralgične bolezni le-
čite! — Izlečenje v 3 dneh zamašeno.

Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste. VI Fabio Filzi 23.

Drž. hipotekarna banka

kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Glavna filijala v Ljubljani.

Upravlja vse drž. in javne fond. pupilne, depo-
zitne, samoupravne in cerkveno-samosostanske
kapitole.

Sprejema privatne hranilne vloge na knjižice
in obrestuje po čistih

6%

na leto. Obresti se računajo od prvega delav-
nika, ki sledi dnevu vloge, do dneva dviga.
Obresti se kapitalizirajo polletno. Dvigi do
Din 25.000 — so brez odpovedi.

Daje amortizacijska posojila na stavbe v mestih
in trgih ter na poljedelska imanja proti

9%

obrestim na leto in 1/2 za amortizacijo, tako da
se plačuje polletno 5/6 anuiteto, s čemer se po-
sojilo amortizira v 25 letih.

Daje kratkoročna posojila proti zastavi držav-
nih in po državi zaimenčnih vrednostnih pa-
pirjev (delnic Narodne banke) (9%, obresti) in
državnih bonov (8%, obresti).

Vsa pojasnila daje Glavna filijala Drž. hipotekarne
banke v Ljubljani.

Za vse obveze Drž. hipotekarne banke jamči država.

Rane v želodcu

zdravi edino

STOMATIN

Lekarnarja Mr. Milana Bog. Kovačevića, ki je prirejen iz-
ključno iz najbolj zdravih medicinskih zelišč. Doliva se v lekarn-
ah in drogerijah cele kraljevine kakor tudi v samem laboratoriju.
Če a steklenici din 75.— V notranje dele države pošiljamo
po povzetju s plačano poštnino. Naročila naj se pošiljajo na naslov:

Laboratorij »SALVATOR«

Lekarnarja

Mr. Milana Bog. Kovačevića

Beograd, Laudanova ulica 52

vzrok pogube nas vseh, sem ji bil v srcu hvaležen, ker
je ona, ki je vžila trpljenje od vseh in živela na tem
brezsrannem dvoru, vseeno vsa ta dolga leta izlivala

svojo neodgovarjano ljubezen na zavrženca, ki je bil
še vedno drag njenemu srcu, ko se je tisti bedni padli
suženj sreče v tako neprijetni obliki zopet vrnil. Ka-
teri človek ne ceni te tako redke in lepe vrline, tisto
eno popolnost, ki je nobeno zlato kupiti ne more —
resnično, globoke ženske ljubezni?

»Hvala ti, ker ne odgovoriš,« je rekla, »zakaj
pikre besede, s katerimi si me obsopal v onih dnevih,
ki so že zdavnaj mrtvi, in v daljnem Tarzu, še niso
izgubile strupenega žela in v mojem srcu ni prostora
za nove puščice tvojega zaničevanja, katero so tvoja
samotna leta na novo otrovala. Glej, otresla sem se
one divje strasti svoje duše,« in pogledala je kvšku
in iztegnila roke, kakor da bi hotela nekaj nevidnega
potlačiti, »otresla sem se je — ampak pozabiti mi je
ni mogoče! Tako stvar je končana, Harmakis; nič več
te ne bom nadlegovala in mučila s svojo ljubeznijo.
Meni je dovolj, da te moje oči še enkrat gledajo, pre-
den te spanje vzame njihovemu vidu. Ali se spomi-
njaš, kako me nisi hotel umoriti, ko bi iz srca rada
umrla, če bi mi tvoja draga roka zadala smrt, ampak
si mi velel, da naj utrgam grenki sad zločina in da naj
prokleta zrem privide zla, ki sem ga zagrešila, in spomi-
ni na tebe, ki sem te pogubila in uničila?«

»Da, Karmion, dobro se spominjam.«

»Kupa kazni je bila gotovo napolnjena. Oj, da bi
mi mogel videti v srcu in v njem vse gorje, ki sem
ga prenašala — prenašala s smehljajočim obrazom —
tvoja pravičnost bi gotovo bila zadoščena!«

»A vendar si prva med vsemi na dvoru, Karmion,
ako je poročilo resnično, in najbolj mogočna in pri-
ljubljena. Ali Oktavijan še ni izjavil, da se ne vojs-
kuje zoper Antonija in njegovo Kleopatro, ampak
zoper Karmion in Iras?«

»Da, Harmakis, in pomisli, kako mi je bilo, ker
sem bila vsled svoje tebi dane prisege prisiljena jesti
kruti in vršiti ukaze nje, ki io tako silno sovražim!

Doljeni papir (karbon papir) indigo papir, barvne trakove
barvo za stamptanje, dobite vedno in najceneje pri

Lud. Barana, Ljubljana

Selenburgova ul. 6/L
Telefon šte. 2980

Sir H. Rider Haggard:

88

Kleopatra, egiptovska kraljica

»Odprl, Atual sem rekel.

Vstala je in storila, kakor sem ji velel; v sobo
je stopila ženska, oblečena v grška oblačila. Bila je
Karmion; bila je še vedno lepa kakor nekdanje čase,
ampak žalostnega obraza, ki ji je jako pristojal, in v
povešenih očeh ji je bil potrdiljen ogenj.

Vstopila je brez spremstva; stanka ji je brez
vsake besede pokazala, kje sedim, in odšla.

»Starec,« je rekla in me nagovorila, »popelji me
do učenega Olimpa. Prihajam po naročilu kraljice.

Vstal sem, vzdignil glavo in jo pogledal.

Ona pa je ostrmela in iz ust ji je prišel kratak
vzklik.

»Pa vendar,« je šepnila in se ozrla na okoli, »pa
vendar nisi ti tisti — —« in umolknila je.

»Tisti Harmakis, ki ga je nekoč ljubilo tvoje ne-
spametno srce, Karmion? Da, jaz sem tisti in kar
vidiš, prelepa ženska. Vendar je tisti Harmakis mrtev,
ki si ga ti ljubila; samo Olimp, učeni Egipčan, čaka,
da mu poveš, kaj bi rada.«

»Nekaj vendar!« je rekla. »O preteklosti mi do-
voli samo eno besedo in potem — bodi pozabljena,
mrtva. Pri vsej svoji modrosti; Harmakis, ne poznaš
dobro ženskega srca, ako misliš, da se lahko izpre-
minja z izpremembami zunanje postave, kajti potem
ne bi nobena ljubezen mogla slediti ljubljenu do
onega poslednjega kraja izpremembe do groba. Vidi,
učeni zdravnik, jaz sem ženska one vrste, ki ljubi
vedno, potem ko sem enkrat ljubila, in grem, ko ni-
sem bila ljubljena, kot devica v smrt.«

Umolknila je; jaz nisem imel kaj reči na njene
besede in sem v odgovor povslel glavo. Dasi pa nisem
rekel ničesar in dasi je bila abotna strast te ženske

LJUDSKA KNJAZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 28 zvezek:
A. Sheehan, Nadar: Povezi uspešnega dekleta, 24 Din., vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Mar-
tina, Lutsko-srbska povest, 22 Din., vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hi resarja
Montezuma, 32 Din., vez. 42 Din. — Storček in njegovo burkasto življenje, 14 Din.,
vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregil, Otoci solna, 24 Din., vez. 32 Din.

Ako rabite akumulatorje, zahtevajte samo 'VARTA'!

Zid med Vami in med boleznimi dihalnih organov naj bodo vedno pastilje

"VALDA"

Le te so pravi talismani, s katerimi se lahko obvarujete zlih učinkov mraza, mele in mokrote, kakor tudi opasnih bacilov in drugih kužnih kaili, ki jih prenaša prah; one Vas čuvajo prehlada, griboja, vnetja krljca, bronhijalnih katarjev, hrupe itd., ali pa Vam pomagajo, da jih brž odpravite.

Dobe se v vseh lekarnah in drogerijah.

Gospodarska zveza v Ljubljani

priporoča vsem kmetovalcem nakup vseh vrst

umetnih gnojil

kot: **tomaževe žilindre, kostnega in rudninskega superfosfata, kalijeve soli, košne moke**, iz svojega skladišča v Ljubljani. Pri dobavah od najmanj pol vagona franko vsaka postaja po znižani ceni. Nadalje zajamčeno čista in kaljiva

semena

vseh vrst kot: **domače detelje, lucerne, travniških semen, korenja, pese itd.** **VINOGRADNIKE** opozarja na najfinejšo

galico

znamke „Montecatini“

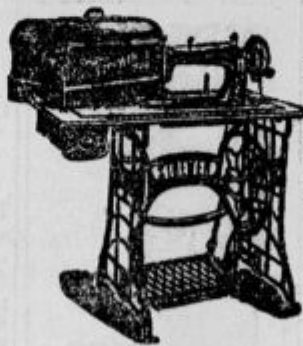
ter „Floristella“

žveplo

Odol je ustna voda, ki si je priporila pot po vsem svetu in zavzela v vseh deželah sveta prvo mesto. ODOL, samo ODOL vsebuje izredno lastnost, da impregnira sluznice v ustih s tanko antiseptično površino, ki ima moč usta obdržati še nekaj ur po uporabi pred nevarnim uplivom bolezni. To je trajajoči učinek, ki se nudi le tistim, ki Odol dnevno uporabljajo. Odol nudi trajno popolno varnost pred nevarnimi bacili, škodljivimi zobovju in zdravju.

Samo ena kapljica v malo vode povzroči čarobno prijeten okus, osveži in očisti zobovje.

Na popolnejši **STOEBER** šivalni stroji so silnice, krojače in čevljarske ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrečeno orodje! **L. BARAGA** Ljubljana, Velenburgova ulica št. 6/1. Izzpičen pouk 15 l. amj. Telefon stov. 960.

I z s t r a n i ž i l

KUPON ZA UGANKE V ILLUSTRIRANEM SLOVENCU

OPEKARNA MENGES, MILAN JENCIC IN DRUGI, Menges, priporoča svojo

strešno opeko

i. s. zarezno opeko in bobrovca.

Domači vrt

Spisal M. Humeč.

Broš. 33 Din, vez. 40 Din. — Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ugodna prilika za Veliko noč!

Zaradi popolne opustitve finih modernih in navadnih stofov se razprodaja po najnižjih cenah! Cena po dogovoru.

Manufakturna trgovina Marija Rogelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26.

Nobeden naj ne zamudi ugodne prilike!

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreč

Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Vaša želja se Vam izpolni

in imeli boste obleko in perilo iz najboljšega, novomodnega blaga po zelo nizki ceni, ako si isto nabavite pri trdki

L. N. Šoštarč - Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Cene še bolj nizke

RAZPRODAJAH

se dob. vsakršno manufakturno blago samo pri **TRPIN, MARIBOR,** Glavni trg štov. 17.

Fr. Ševčik, Ljubljana Židovska ulica 8

Orožje — municija — za lov, šport in obrambo

Mauser, Sauer, F. N. Walther, R. W. S. - Utndorffer, Bayard in drugi svetovni izdelki. — Dimni in brezdimni smodniki, kapice in vžgalna vrvice za industrijo. — Kupujem staro orožje. Z htevaj ilustrirani cenik.

Ribiči! Razprodaja ribarskih potrebščin!

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tiskarna poslovnih knjig V LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II

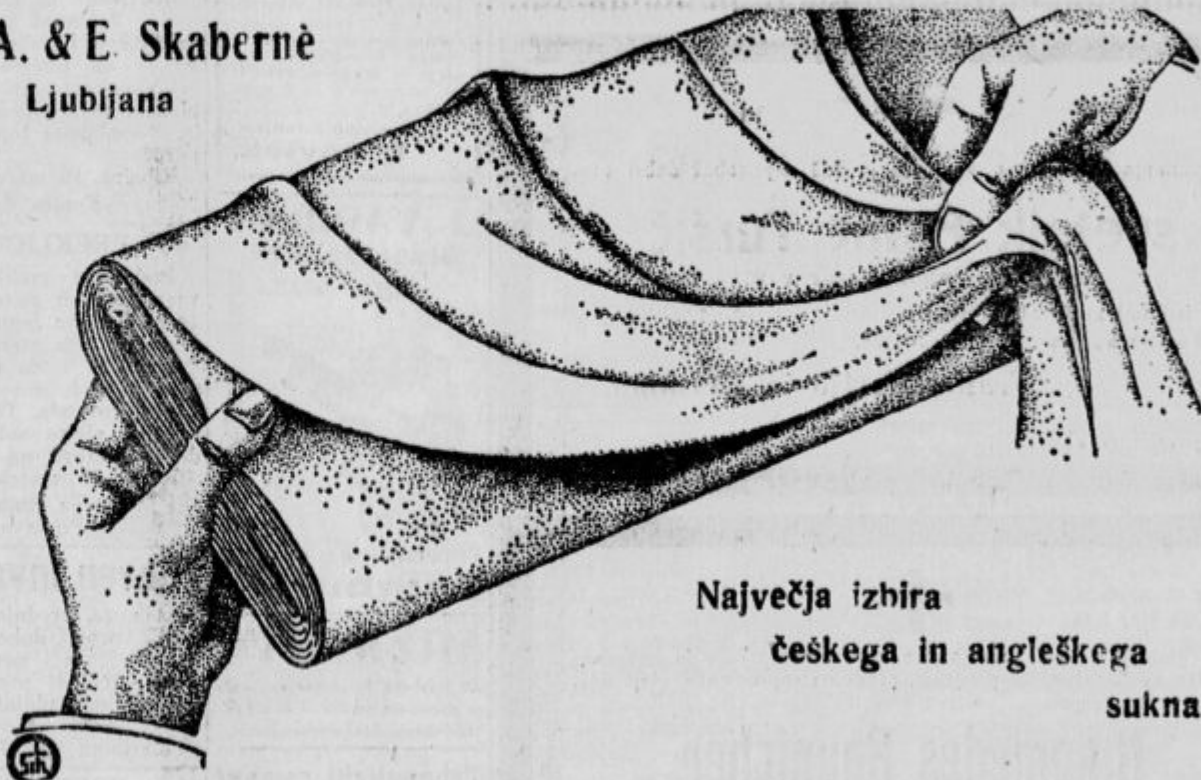
Svarilo in posebno opozorilo!

Različne konkurenčne firme izdelovalcev harmonik izdelujejo in prodajajo harmonike na naše ime. Opozorjamo naše cenj odjemalce, da že nad dve leti ne prodajamo harmonik in tudi ne materijala našim konkurencom. Vsaka prodaja Lubas harmonik od drugih izdelovalcev in drugih tvornic pod našo firmo je po zakonu kazniva. Nadalje tudi ne sme nihče Lubas harmonik z značko Griffstock in pa specialno mehaniko izdelovati. Ponareevalci, kateri so v zadnjem času zelo množili, niso v stanju ustvariti kaj dobrega. Naše rokodelstvo se je treba dobro izučiti. Največ jih kvari doma in potni pravi, da izdelujejo Lubasove harmonike. Lubasove harmonike so kvalitetno delo, precizijski instrumenti, katere samo mi v naši največji moderni opremljeni tvornici harmonik v Avstriji izdelujemo in prodajamo v njenih nasledstvenih državah. Ne dajte se premotiti in kupite naše harmonike le pri našem zastopniku Ivanu Savniku v Kranju in Antonu Savniku v Škofji Loki.

Avstrijska izdelovalnica harmonik **Fran Lubas & sin, Klagenfurt, Avstrija**

Vljudno naprošamo naše cenj odjemalce, da opremijo pisma z znamko Din 3.—, dopisnice pa Din 1.50. Ostalo, kar se tiče vsebine, ostane kakor sedaj v slovenščini.

A. & E. Skaberné Ljubljana

Največja izhira

češkega in angleškega

sukna.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzne naročila, predelave in kredit vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzotavke: Kredit Ljubljana
Tel. 2040, 2457, 2548, Interurban 2706, 2806